RUDYARD KIPLING

I DRONNINGENS KLÆR

SOLDATERHISTORIER FRA INDIEN

PAA NORSK VED C. I. HAMBRO

KRISTIANIA FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD) 1911

DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI

Forord til den elektroniske udgave

Disse historier av **Rudyard Kipling** (1865-1936), oversatt till norsk av **Carl Joachim Hambro** (1885-1964), er digitalisert i januar 2013 av Nasjonalbiblioteket i Oslo og tilpasset for Projekt Runeberg i juni 2016 av Ralph E.

Krishna Mulvaneys gjenkomst.

Tjom hei, kamerater, vi skal ride idag

til kirke over stok og sten,

og den som ikke har faat fat i en hest,

faar fluksens stjæle sig en.

* *

Andægtig folkens, og husk paa vi er i et Gottes Haus. Du, Conrad, sæt op gjennem skibet, og skjænk saa den Whisky aus.

Hans Breitmanns Kirketur.

|er var engang — og det var langt borte fra -^England -— tre mænd som var saa glad i hverandre at hverken mand eller kvinde kunde komme mellem dem. De var ikke netop fine folk, og de vilde ikke slippe over matten i pene huse; for de var nu engang menige soldater i Hendes Majestæts armé; og menige soldater i vor tjeneste har liten tid til slikt som dannelse. De har at holde sig og sine saker guldende rene, at la være at bli fulde oftere end høist nødvendig, at lystre ordre og at længes efter krig. Alle disse ting gjorde mine venner tilfulde; og av egen drift fik de attpaa tid til nogen ekstra-slagsmaal, som der ikke stod noget om i blaaboksreglemen-4

terne. Skjæbnen sendte dem ut til Indien, som ikke er gyldent land, skjønt digterne har sagt det tidt og ofte. Folk dør ganske kvikt derute, og de som lever, gaar igjennem mangt og meget og merkelige ting. Jeg tror ikke egentlig at mine venner brød sig stort om de politiske aspekter og sociale opgaver i Østen. De var med i en ganske vigtig krig paa nordgrænsen, en anden bortimot vestkanten og en tredje i øvre Birma. Saa holdt regimentet stille for at rekrutere, og garnisonslivets bundløse ensformighet blev deres lod. Morgen og aften eksercerte de paa den samme støvete mo, de vandret op og ned den samme stump støvet, hvit landevei, gik til samme kirke og til samme sjap og sov i den samme hvitkalkete lade av en brakke i to lange aar. Der var Mulvaney, den utspekulerte, som hadde tjent i forskjellige regimenter fra Bermuda til Halifax, gammel i krig, arret, dumdristig, altid med en utvei paa rede haand, og naar han var from — en soldat uten like. Til ham lænet sig med bøn om hjælp og støtte en seksogenhalv fot træg og tungbent Yorkshire-mand, født paa flatlandet, vokset op i dalene, og for det meste opdraget blandt fragtekjørerne bak jernbanestationen i York. Learoyd het han, og hans største dyd

var en grænseløs taalmodighet, som hjalp ham til at vinde i slagsmaal. Hvorledes Ortheris, en egte fox-terrier fra London, blev det tredje blad i trekløveret, er et mysterium som jeg den dag idag ikke kan forklare. „Tre av os har der altid været," pleiet Mulvaney at si, „og medGuds hjælp skal der altid være tre av os saa længe vi staar i tjenesten. Det er bedst slik."

De ønsket ikke noget kameratskap utenfor sin egen kreds, og ilde gik det den mand i regimentet som vilde krangle med dem. „Slaaende" argumenter kunde der ikke være tale om mot Mulvaney og Yorkshiremanden; og angrep paa Ortheris betød et kombineret anfald av disse to — og der var ikke den kvart snes mænd som gjerne vilde ha den job i sine hænder. Derfor trivtes de bra og delte sine drikkevarer, sin tobak og sine penger; godt og ondt; slag og dødsens fare; livet og hvad livet bød, fra Calicut i syd til Peshawar nord i Indien.

Ikke formedelst nogen min fortjeneste var det min gode lykke til en viss grad at bli optat i deres venskap — i begyndelsen med aapen velvilje av Mulvaney, muggent og motstræbende av Lea-royd og mistænksomt av Ortheris, som holdt fast ved at ingen mand som ikke hørte hæren til, kunde holde lag med en i uniform. „Like børn leker bedst," sa han. „Jeg er en pokkers soldat — han er en pokkers civilist. Det er mot naturen — det er det hele."

Men det var ikke det hele. De tødde op saadan pø om pø, og mens tøveiret stod paa, fortalte de mig mere om sit liv og sine eventyr end jeg vel nogensinde kommer til at skrive.

Naar vi springer over alt andet, saa begynder denne historie med den begrædelige tørst som var ophavet til de første utgangspunkter. Aldrig har6

der været slik en tørst -— Mulvaney har selv sagt det. De sparket imot sin tvangsmæssige dyd, men forsøket faldt bare heldig ut for Ortheris. Han, som var en mand av mange talenter, vandret ut paa landeveien og stjal en bikje fra en civilist — det vil si en eller anden fyr, han visste ikke hvem, som ikke hørte til arméen. Men nu var denne civilist en nygift svoger av regimentets oberst, og der blev slaat allarm fra den kant Ortheris mindst hadde ventet det, og tilslut blev han nødt til — for at ikke værre ting skulde hænde — for en slik og ingenting at skille sig av med en liten terrier saa lovende som nogen der har været en pryd for den anden ende av en snor. Han fik saavidt penger til et litet forsøk paa at slukke tørsten — og det førte ham i arresten. Han slåp allikevel uten værre straf end en alvorlig advarsel og nogen timers straffeeksercis. Det var ikke for ingenting han hadde faat ord for at være den bedste soldat i sit slags i regimentet. Mulvaney hadde lært sin kamerat at hans første trosartikler maatte være at holde sig ren og være ivrig i tjenesten. „Et skittent svin", pleiet han si paa sin egen vis, „marsjerer i hullet naar han er litt svak i knærne, og blir stillet for en krigsret naar han har somlet væk et par fotkluter; men en renslig mand som er en pryd for tjenesten — en mand med knapper som guld, med frakken som .støpt og blankpolert messing paa sig, og med mundering uten en flek — den mand kan, alvorlig talt, gjøre hvadhan vil og bli saa fuld som en fille. Det er det gode med at være skikkelig."

Det var en dag vi sat sammen, langt borte fra brakken, inde i skyggen i en fjeldkløft, hvor et bækkefar pleiet at rende fuldt i vaatt veir. Bak os laa en junglekratskog, som skulde huse sjakaler, paafugl, graa ulv fra provinserne i nordvest og nu og da en vildfaren tiger fra Centralindien. Foran os laa garnisonsbyen; og paa begge sider løp den brede landevei som gaar til Delhi.

Det var junglekrattet som hadde faat mig paa den tanke at det ikke var saa galt om Mulvaney tok sig en dags permission og drog paa jagt. Paa-fuglen er et hellig dyr hele Indien over, og den som tar livet av en paafugl, staar i fare for at bli lynchet av folkene i nærmeste landsby; men sidste gang Mulvaney var draget ut, hadde han stelt det slik at han vendte hjem med seks nydelige paa-fuglham, som han solgte med stor profit uten i mindste maate at krænke den religiøse nærtagenhet i egnen. Der var netop en svak mulighet for at--

„Men hvad søren skal det nytte til for mig at dra paa jagt uten noget drikkendes? Jorden er saa tør som knusk under føtterne paa os og flyver ind i halsen, saa det gaar paa livet løs," klaget Mulvaney og saa bebreidende paa mig. „Og en paafugl er ikke det dyr du kan gripe i halen uten at løpe. Kan en mand løpe paa vand -— tilogmed paa junglevand?"

Ortheris hadde anskuet saken fra alle syns-8

punkter. Han tygget betænksomt paa snadden og mælte:

„Gak dit, hvor æren kalder til Clusiums kongeslot, hæng op i templets haller de skjold du tok saa flot.

Bare gaa du. Du kommer sgu ikke til at skyte dig — ikke saalænge der er utvei til en dram. Jeg og Learoyd skal bli hjemme og passe butikken — om der skulde vise sig en chance. Men reis avgaarde du med en fuglebøsse, og knip smaa paa-fuglbørn eller noget andet. Du faar en dags permission paa røde rappen, naar du vil. Op med dig og bed om det, og faa fat i paafugler eller hvad det blir."

„Jack", sa Mulvaney og vendte sig til Learoyd, som laa og halvsov i skyggen. Han reiste sig langsomt overende.

„Det stemmer, Mulvaney; gaa!" sa han. Og Mulvaney gik; men han bandte sine kamerater med irsk tungeraphet og brakke-saft og kraft.

„Husk vel paa det," sa han, da han hadde faat sin fridag og optraadte i sine værste klær med regimentets fuglebøsse i haanden. „Husk vel paa det, Jack, og du, Ortheris, at jeg gaar like stik imot min egen vilje — bare for at gjøre dere tillags. Jeg er stygt bange for der ikke kommer noget ut af at rende omkring paa maafaa efter paa-fugl i et ødslig land; og jeg vet jeg kommer til at ligge overende og dø av tørst. Her skal jeg fange9

paafugl for dere, dovne slarker — og bli ofret av de indfødte — æh!"

Han vinket med en vældig lab og drog av-gaarde.

I skumringen, længe før avtalt tid, vendte han tilbake, tomhændt og oversmurt med lort.

„Paafugl?" forhørte Ortheris sig, han sat godt og trygt og hvilte paa et bord i brakken med benene overkors og snadden i munden; Learoyd sov tungt paa en bænk.

„Jack," sa Mulvaney uten at svare, mens han rusket i den sovende; „Jack, kan du slaas? Vil du slaas?"

Meget langsomt dæmret betydningen av disse ord for den halvvaakne mand. Han forstod — men paa den anden side, hvad kunde meningen være med dette? Mulvaney rystet ham voldsomt. Og imens hylte mændene i brakken av fryd. Der var krig blandt de forbundne, — endelig — krig, og baand som brast.

Brakke-etiketten er streng. Paa likefrem utfordring maa følge likefremt svar. Dette er mere bindende end prøvet venskaps baand. Endda engang spurte Mulvaney om igjen. Learoyd svarte paa den eneste maate som stod i hans magt, og det saa fort at irlænderen med nød og neppe fik tid til at vige unna for slaget. Latteren rundt om blev sterkere. Learoyd saa forvirret paa sin ven, som selv var like forvirret. Ortheris ramlet ned fra bordet, for nu styrtet hans verden sammen.

„Kom utenfor," sa Mulvaney, og da mand-10

skapet paa stuen frydefuldt vilde følge, snudde han sig rundt og sa rasende: „Der blir ikke noget slagsmaal av ikveld — om da ikke nogen av dere vil melde sig til assistance. Den som det gjør, han kan følge med."

Ingen rørte sig. De tre gik ut i maaneskinnet — Learoyd fomlet med knapperne i uniformstrøien. Pladsen var øde og tom, bare en sjakal flakket om her og der. Mulvaneys voldsomme iver trak kameraterne langt ut paa aapen mark, før Learoyd forsøkte at snu sig og fortsætte diskussionen.

„Vær nu rolig. Det var min skyld som begyndte midt paa, Jack. Jeg skulde ha begyndt med en forklaring; men kjære Jack, paa æresord, tror du du er i form til det fineste slagsmaal som nogensinde har været — bedre end at slaas med mig. Tænk efter, før du svarer."

Endda mer forvirret end før, dreiet Learoyd sig rundt et par ganger, følte paa en arm, sparket ut med foten og svarte: „Jeg er klar." Han var vant til at slaas blindt naar den overlegne aand bød.

De satte sig ned, mens mændene saa paa dem fra det fjerne, og Mulvaney begyndte at folde sig ut i mægtige ord.

„Jeg gjorde som dere idioter hadde planlagt, gik ute i den øde ørken bortenfor brakkerne. Og der møtte jeg en

from hindu som kjørte en stute-kjærre. Jeg gik ut fra at det vilde være ham en fornøielse at skysse mig et stykke, jeg satte mig paa — —"

„Dit lange, dovne, sorthaarete svin," gryntet11

Ortheris, som vilde gjort det samme under lignende omstændigheter.

„Det var pokker saa lurt gjort. Naygurfyren kjørte mil efter mil — saa langt som den nye jernbanelinje de holder paa at bygge bakenfor Tavi-floden. „Det er bare en lortekjærre," sa han frygtsomt, ret som det var, for at faa mig ut. „Ja, lort er jeg," sa jeg, „og det den tørreste du nogentid har fragtet. Kjør paa, min søn, og fred være med dig." Dermed faldt jeg i søvn og sanset ikke noget før han stanset op paa banedammen, hvor kulierne trillet jord. Der var noget slikt som totusen kulier ved banen der — hold fast paa det. Med én gang ringte en bjelde, og saa marsjerer de avgaarde til et stort skur for at faa sin løn. "Hvor er den hvite formand?" siger jeg til kusken min. „I skuret," siger han, „han holder paa med en blomtola." -— „En hvadforno'e?„ siger jeg. „Blom-tola," siger han. „Du tar en lap. Han tar pengene. Du faar ingenting." — „Oho", siger jeg, „det er hvad aandsdannede og højtstaaende folk kalder en tombola, du vildledte mørkets og syndens barn. La os komme bort til den tombola, skjønt hvad rakkeren den gjør her —- saa langt borte fra sit rette hjem, som er velgjørenhetsbasaren til jul med oberstens kone grinende bak tebordet — er mere end jeg vet." Dermed gik jeg bort til skuret og saa at det var lønningsdag blandt kulierne. Pengene laa paa et bord foran en svær, pen, rød stut av en fyr — syv fot høi, fire fot bred, og tre fot tyk, med en næve som en melsæk. Utbetalingen12

gik greit og liketil, men saa spurte han hver mand om han vilde spille i tombolaen den maaned, og hver mand siger „Ja", naturligvis, og saa gjorde han et passende fradrag i lønnen. Da alle hadde faat sine penger, fyldte han en gammel cigarkasse med forladninger og heldte dem ut blandt kulierne. De hadde ikke nogen stor glæde av den forestilling, og rimelig var det. En mand like ved mig pikker op en svart papbete og synger ut: „Jeg har den." — „God fornøielse," siger jeg. Kulien gik frem til denne svære, pene, røde fyren, som trak et klæde bort fra den pragtfuldeste bærestol jeg har set i mine levende dage, besat med diamanter og emalje og alskens fandenskap."

„Bærestol! Gaa hjem og blaas. Det var en palankin, kjender du ikke en palankin, naar du ser den?" sa Ortheris med knusende foragt.

„Jeg har nu kaldt den en bærestol, og stol skal det være," gik irlænderen videre. „Det var en pokkers saa rar stol — foret med lyserød silke og staset op med røde silkegardiner. „Her er den," siger den røde. „Her er den," siger kulien, og han sætter op et fjollet smil. „Har du nogenslags bruk for den?" siger den røde. „Nei," siger kulien, „jeg vilde gjerne faa lov til at forære dig den." — „Jeg skal naadigst ta imot den," siger den røde; og alle kulierne stemte op noget som skulde være et glædeshyl, gik tilbake til jordarbeidet og lot mig alene i skuret. Den røde saa mig, og han blev blaa i ansigtet paa den store fete hals. „Er der noget De ønsker?" siger han. „Staaplads og ikke13

mere," siger jeg, „om det ikke skulde være hvad De aldrig har hat, og det er en dannet optræden, De tombola-slusk," for jeg vilde ikke la arméen chicanere. „Pig av," siger han. „Jeg har tilsyn med denne del av anlægget." — „Jeg har tilsyn med mig selv," siger jeg, „og det ser ut for at jeg vil bli en stund. Spiller folk meget tombola her?" — „Hvad skiller det Dem?" siger han. „Ikke det spor," siger jeg, „men det skiller Dem en hel del, for pokker ta mig om jeg ikke tror De henter halvparten av Deres indtægt fra bære-stolen. Blir den altid tombolert væk paa den manér?" siger jeg, og dermed gik jeg til en kuli for at spørre ham om et og andet. Manden heter Dearsley, gutter, og han har drevet paa og tombolert væk den gamle bærestolen en gang om maaneden i tre fjerdingaar. Hver kuli paa sektionen tar et lod — eller ogsaa jager han dem — en gang om maaneden paa lønningsdagen. Hver kuli som vinder den, gir den tilbake til ham, for den er altfor svær til at bringes bort, og han vilde gjøre en ulykke paa den mand som forsøkte at sælge den. Han der Dearsley har faat saa meget guld som Misus paa den sjofle tombolaen. Tænk for en brændende skam mot de lidende kuli-mænd, som hæren i Indien pligter at beskytte og hegne og verne om. To tusen kulier plyndret en gang om maaneden!"

„Skitt i kulierne. Har du faat tak i stolen mand?" sa Learoyd.

„Stop litt. Da jeg hadde opsnuset den vældige og forfærdende svindel som denne Dearsley be-

driver, holdt jeg krigsraad; han prøvet hele tiden imens at lokke mig til slagsmaal med usømmelig tale. Den bære-stolen har aldrig med Gud og rette tilhørt en kuli-opsynsmand. Det er en konges eller en dronnings stol. Der er guld paa den og silke pa den og alle slags gesveisinger. Gutter, det er ikke min sak at opmuntre nogen slags mis-

gjerninger — jeg er en ældre mand — men--

han har nu allikevel hat den i tre fjerdingaar, og han tør ikke gjøre kvalm om vi tar den fra ham. Tre fjerdingvej borte, eller kanske det er en mil--"

Der blev en lang pause, og sjakalerne hylte lystig. Learoyd brettet op armen og beskuet den i maaneskinnet. Saa nikket han, dels til sig selv og dels til sine venner. Ortheris vred sig av undertrykt ophidselse.

„Jeg tænkte dere vilde skjønne der var noget i det," sa Mulvaney. „Jeg var da ogsaa saa fri at si det til fyren. Han var nok stemt for et direkte angrep med alle vaabenarter — og det hele til ingen nytte, siden jeg ikke hadde noget at fragte mekanismen bort med. „Jeg vil ikke disputere med Dem," sa jeg; „ikke idag, men senere hen, hr. Dearsley, min tombola-juvel, skal vi faa snakket ut. Det er ikke nogen god politik at snyte de indfødte for deres surt fortjente skillinger, og efter de oplysninger jeg nylig har indhentet," — det var kjøreren som fortalte mig det — „har De drevet denne trafik i tre fjerdingaar. Men jeg er en rimelig mand," siger jeg, „jeg skal sætte ut av15

betragtning at De neppe er kommet til den kutteren med guld paa toppen paa ærlig vis" — men da blev han gulgrøn i planeten, saa jeg skjønte der ståk skurkestreker under — „neppe paa ærlig vis, saa jeg er villig til at se igjennem fingre med Deres forbaskede svindel, naar De har utbetalt mig denne maaneds profit."

„Oho!" fra Learoyd og Ortheris.

„Den hr. Dearsley iler blindt sin skjæbne imøte," blev Mulvaney ved og vagget høitidelig med hodet. „Hele helvede hadde ikke navn svart nok til mig da. Han kaldte mig jagu en røver. Mig, som med milde bebreidelser reddet ham fra at vandre videre paa den brede vei — for har en mand et gran samvittighet, kan en mild bebreidelse vende hans vonde vaner. „Det er ikke min sak at peke ut," siger jeg, „hvad De er for noget, hr. Dearsley, men saasandt som jeg staar her, vil jeg ta fra Dem den fristelse som ligger i bærestolen." — „De for slaa et slag for den da," siger han; „for jeg vet godt De aldrig tør indberette det til nogen."

— „Slaas skal jeg," siger jeg, „men ikke idag; for jeg er i daarlig kondition paa grund av mangelfuld ernæring." — „De er en fræk gammel satan," siger han, og maaler mig fra hode til fot, „og rigtig nydelig skal vi slaas. Æt nu, og drik og reis og ryk." Og saa gav han mig noget mat og whisky

— god whisky — og vi talte om dette en stund. „Det gaar jamen indpaa mig," siger jeg, „at konfiskere det der stykke møbel, men retfærdighet er retfærdighet." — „De har ikke faat det endda,"16

siger han. „Der ligger et par næveslag imellem." — „Rigtig," siger jeg, „og det gode slag. De skal faa vælge mellem de fineste karer i mit regiment til tak for den middag De har git mig idag." Saa kom jeg sporenstreks til dere. Hold mund begge to, og hør her hvad vi skal gjøre. Imorgen drager vi tre derover, og han skal faa vælge mellem mig og Jack. Jack slaas ikke saa dumt som han ser ut til; han er tung i vendingen og er flesk for øiet. Nu er jeg bare kjøt at se paa og rap som en røiskat. Efter mit skjøn vil den gode hr. Dearsley ikke vælge mig; saa skal jeg og Ortheris ha øie med at alt gaar rigtig til. Men det siger jeg dig, Jack — det blir et vældig slagsmaal -—- tip-top, rødgrøt med fløte paa. Naar vi er færdig med forretningerne, vil det bli en stiv job for os tre — Jack kommer til at bli temmelig mør — at hale avgaarde med bære-stolen."

„Palankinen." Dette fra Ortheris.

„Ja, hvad den nu er, ha den skal vi. Den er det eneste salgbare stykke eiendom inden rækkevidde vi kan faa saa billig. Og hvad har det at si at slaas litt? Han har plyndret naygur-folkene med fusk og fanteri. Vi plyndrer ham

ganske ærlig, siden han gav mig den whisky-en."

„Men hvad skal vi gjøre med møbelet, naar vi har faat det? Slike palankiner er saa store som hus og pokker saa vanskelig at faa avsat, som Mc. Cleary sa, da du stjal skilderhuset i leiren ved Curragh."

„Hvem er det som skal slaas?" sa Learoyd,17

og Ortheris gav sig. De tre vendte tilbake til brakken uten et ord. Mulvaneys sidste argument slog hodet paa sømmen. Denne palankin var værdifuld, kunde sælges og kunde erhverves paa den enkleste og mindst besværlige maate. Med tid og leilighet vilde den bli øl. Stor var Mulvaney.

Næste eftermiddag gik tre mand i procession og blev borte i kratskogen i retning av den nye jernbanelinje. Bare Learoyd gik uten bekymringer, for Mulvaney var dukket ned i fremtidens dyp, og lille Ortheris frygtet det ukjendte. Hvad der tildrog sig ved sammenkomsten i det ensomme skur like ved den halvfærdige dam, vet bare de par hundrede kulier som fik sin løn der, og deres beretning er noget forvirret. Den lyder som følger:

„Vi gik i arbeide. Tre mænd i røde frakker kom. De saa sahiben — Dearsley sahib. De holdt tale, og mest den mindste av rødfrakkerne. Dearsley sahib ogsaa holdt tale og brukte mange meget grove ord. Efter denne tale begav de sig sammen til en aapen plads, og der slos den fete mand i rød frak med Dearsley sahib efter de hvite mænds skik — med hænderne, uten at gjøre nogen støi og uten at gripe Dearsley sahib i haaret en eneste gang. De blandt os som ikke var bange, saa paa dette i netop saa lang tid som en mand trænger til at koke sin middagsmat. Den lille mand i rød frak hadde faat tak i Dearsley sahibs ur. Nei, han stjal ikke uret. Han holdt det i haanden, og saa ropte han noget med bestemte mellemrum, og saa holdt de to inde med kampen, der var som18

unge oksers kamp om vaaren. Begge mænd var snart ganske røde; men Dearsley sahib var meget mere rød end den anden. Da vi saa dette og var bange for hans liv — for vi elsket ham høit

— saa gjorde en halvhundred av os et tiltak til at fare paa rødfrakkerne. Men en viss mand — med meget sort haar og ikke paa nogen maate den samme som den lille mand eller den fete mand som slos, — den mand, det siger vi for sandt

— han løp imot os, og han tok en ti-femti stykker av os i begge arme og dunket vore hoder sammen, og vore hjerter blev til vand, og vi løp vor vei. Det er ikke godt at gaa imellem, naar de hvite mænd slaas. Saa faldt Dearsley sahib overende og reiste sig ikke, disse mænd hoppet op paa hans mave og plyndret ham for alle hans penger og prøvet at sætte fyr paa lønningsskuret og drog sin vei. Er det sandt at Dearsley sahib ikke har klaget over alt dette? Vi var sansesløse av frygt, og vi husker slet ikke. Der var ikke nogen palan-kin nær skuret. Hvad vet vi om palankiner? Er det sandt at Dearsley sahib ikke kommer hit igjen paa ti dage, fordi at han er syk? Det er de onde mænds skyld i røde frakker, og de skulde straffes strengt; for Dearsley sahib er baade far og mor for os, og vi elsker ham høit. Allikevel — hvis Dearsley sahib slet ikke kommer tilbake til dette sted, da vil vi tale sandt. Der var en palankin, og vi blev tvunget til at betale ni tiendedele av vor maanedsløn for at holde den vedlike. Med saadanne mulkter tillot Dearsley sahib os at yde19

ham vor hyldest foran palankinen. Hvad kunde vi gjøre? Vi var fattige mænd. Han tok godt og vel halvdelen av vor løn. Vil regjeringen betale os pengene tilbake? Disse tre mænd bar palankinen paa sine skuldre og blev borte. Alle de penger som Dearsley sahib hadde tat fra os, var i puterne i palankinen. Derfor stjal de den. Tusener av rupis var der — alle vore penger. Det var vor sparekasse, og gladelig gav vi Dearsley sahib tre syvendedele av vor maanedsløn for at fylde den. Hvorfor ser den hvite mand med mishag paa os? Ved Gud der var en palankin, og nu er der ingen palankin; og hvis de sender politiet hit for at efterforske, kan vi bare si at der aldrig har været nogen palankin. Hvorfor skulde der være en palankin nær ved anlægget? Vi er fattige mænd, og vi vet ingenting."

Slik er den enkleste gjengivelse av den enkleste beretning om hvordan de slog ned paa Dearsley. Fra kuliernes læber fik jeg den. Dearsley selv var ikke i stand til at si noget, og Mulvaney bevaret en haardnakket taushet, bare brutt naar han nu og da slikket sig om læberne.

Han hadde set et slagsmaal saa over al beskrivelse storartet at selv han var berøvet talens bruk. jeg agtet ham for hans tilbakeholdenhet, indtil jeg tre dage efter den historie i en forfalden stald, som hørte til mit hus, opdaget en fabelagtig fin palankin — tydeligvis i svundne dage en dronnings bærestol. Bærestangen, som skulde ligge over skuldrene paa dragerne, var rikt indlagt med malet20

Kashmir papier-maché, skulderputerne var av gul silke. Selve fyldingen i bærestolen var en flammende elskovs have for alle guder og gudinder i hinduens pantheon -— lakert cedertræ. Skyvedørene av cedar hang paa hængsler av halvt gjen-nemsigtig Jaipur emalje, og skaaterne var av sølv. Puterne var av brokade fra Delhi, og gardinerne, som engang skjulte hvert glimt av skjønheten fra kongeborgen, var tunge av guld. En nøiere undersøkelse viste at hele greien var slitt og falmet av tid og bruk; men slik som den var, var den allikevel pragtfuld nok til at fortjene en plads ved terskelen til et kongelig zenana. Ingen feil fandt jeg ved den — uten at den var i min stald. Saa forsøkte jeg at løfte den efter den sølvbeslaatte skulderstang, — og brast i latter. Veien fra Dear-sleys skur til garnisonsbyen var trang og humpet, og naar den skulde vandres av tre uerfarne palan-kinbærere, og den ene av de tre var temmelig mørbanket i hodet, da maatte den ha været en tornefuld vei. Allikevel indsaa jeg ikke hvad ret de tre musketerer hadde til at gjøre mig til sin hæler.

„Jeg bare ber Dem om at huse den," sa Mulvaney, da jeg forela ham spørsmaalet til overveielse. „Der er ikke tale om noget tyveri. Dearsley sa vi skulde faa den, hvis vi vilde slaas om den. Jack slos — og, det er saa sandt som jeg staar her, da kampen var paa sit høieste og Jack blødde som en stukket gris, og lille Ortheris stod paa ett ben og hylte og bet store stykker av Dearsleys ur, da21

vilde jeg ha git min plads ved bataljen for at De-skulde faat se en omgang. Han valgte Jack, som jeg tvilte for han vilde, og Jack tok ham ved næsen. Ni omganger var de noksaa jevne, men i den

tiende--. Saa var det den palankinen. Der er

ingen ugreie med den — ikke det spor, ellers vilde vi ikke ha bragt den hit. De kan da skjønne at dronningen -— Gud velsigne hende — ikke har gjort regning paa at menige soldater skal holde elefanter og palankiner og slikt noget i brakken. Efterat vi hadde halt den avsted fra Dearsley gjennem den grusomme kratskogen, som næsten knuste Ortheris's hjerte, stillet vi den i en fjeldkløft for natten, og et rakkers pindsvin og en forbasket sjakal tok nattelogi i den, som det vel var at merke om morgenen. Nu spør jeg bare om én ting: er en elegant palankin, som passer for prinsesser, et naturlig opholdssted for alt det utøi som fin's i garnisonen? Vi bragte den til Dem, da mørket var faldt paa, og satte den her i stalden. Ikke la samvittigheten nage Dem. Tænk paa hvor glad de er, folkene oppe ved lønningspladsen — naar de ser Dearsley med et haandklæ om hodet — og vel vet at de kan trække sin lønning hver maaned uten avdrag til blomtola. Indirekte kan man si at De har reddet folkene i en stor landsby fra en ryggesløs søn av en natugle. Og desuten — vil jeg la bærestolen raatne her hos Dem? Ja„ De kan nu bare tro det! Det er ikke hver dag der kommer paa markedet en slik pur og ren juvel. Der er ikke en konge i seks miles omkreds" —22

han slog ut med haanden rundt den støvete horisont — „ikke en konge som ikke med glæde vilde kjøpe den. En vakker dag, naar jeg har en ledig stund, vil jeg kjøre ut langs landeveien med den og skille mig av ved den."

„Hvorledes?" sa jeg, for jeg visste at manden var istand til hvadsomhelst.

„ Krype ind i den, naturligvis, og holde et øie aapent gjennem gardinerne. Naar jeg ser en antagelig mand av den indfødte tro, vil jeg rødmende stige frem fra min tronhimmel og si: „Kjøpe en palankin, du svarte svin?" Men jeg maa først leie fire mand til at bære mig, og det er umulig før næste lønningsdag."

Underlig nok: Learoyd, som hadde kjæmpet for prisen, som hadde vundet den og dermed den største glæde livet kunde by ham, var heltigjennem tilbøielig til at undervurdere den, mens Ortheris aapent sa at det vilde være det bedste at hugge hele greien op. Dearsley, mente han, kunde være en mangesidig mand, og skjønt han hadde udmer-kede anlæg for at slaas, kunde han være i stand til at sætte i bevægelse civillovens maskineri — noget soldaten høilig avskyr. Under alle omstændigheter: moro hadde de hat, og nu var det over; de var klos indpaa næste lønningsdag, da der vilde være øl for alle. Hvorfor længer gjemme paa det malede skabilken?

„Du skyter førsteklasses, A. 1, og er en tapper fyr for at være saa liten", sa Mulvaney. "Men du har altid været saa dum som en østers. Det er23

mig som maa ligge vaaken om natten og smede planer og komplotter for os alle tre. Ortheris, min søn, her er ikke tale om nogen faa kander øl — eller nogen snese kander, men tønder og bryggerkar og store ankere fulde er der i bærestolen. Hvem det var, og hvad det var, og hvorledes det kom der, det vet vi ikke; men jeg vet saa sikkert som laas at du og jeg og Jack, som kiket tommelfingeren, skal tjene en formue paa det. La mig være i fred og tænke."

Imidlertid blev palankinen staaende i min stald; og staldnøklen var i Mulvaneys hænder.

Lønningsdagen kom og øllet med den. Det laa utenfor al erfaring at haabe at Mulvaney — tørret ut gjennem fire ukers tørke — vilde holde maate. Næste morgen var han og palankinen borte. Han hadde været saa forsigtig at bede om tre dages permission „for at hilse paa en ven ved baneanlægget," og obersten, som vel visste at det regelmæssige utbrud var nær, og haabet at det vilde løpe hornene av sig utenfor hans jurisdiktion, gav ham med glæde alt hvad han bad om. Paa dette punkt ophører alle efterretninger om Mulvaneys historie i messen.

Ortheris førte den ikke stort videre. „Nei, han var ikke fuld," sa den lille mand loyalt, „det var saa vidt at brændevinet begyndte at føie sig frem indeni ham; men han tok og fyldte hele den fordømte palankin med flasker, før han drog sin vei. Han er væk, og seks mand hyrte han til at fragte sig, og jeg maatte hjælpe ham ind i brudesengen,24

for han vilde ikke ta imot fornuft. Han er dradd avgaarde i skjorten og bukserne, og han bandet saa det stod efter — dradd bortover landeveien i palankinen, og han vinket farvel med benene uti-gjennem vinduet."

„Ja," sa jeg, „men hvor?"

„Nu gjør De mig et spørsmaal. Han sa han vilde sælge palankinen, men efter visse iagttagelser som tildrog sig da jeg stappet ham ind gjennem døren, har jeg en tanke om at han er dradd ned til dammen for at haane Dearsley. Saasnart som Jack er fri tjeneste, skal jeg gaa derned for at se om han er vel bevaret — ikke Mulvaney, men den anden mand. Du store maane, men jeg har ondt av den mand som hjælper Terence ut av palankinen, naar han først er blit passende fuld."

„Han kommer nok uskadt tilbake," sa jeg.

"Naturligvis. Spørsmaalet er bare hvad han bedriver paa landeveien? Skulde ikke undre mig om han slog Dearsley ihjel. Han skulde ikke dradd avgaarde uten Jack eller mig."

Forsterket med Learoyd søkte Ortheris kuliopsynsmanden. Dearsleys hode var endnu prydet med haandklær. Drukken eller ædru vilde Mulvaney aldrig ha lagt haand paa en mand som var saa ilde tilredt, og Dearsley benegtet indignert at han skulde ha benyttet sig av krigsmandens beruselse.

„Jeg fik valget mellem dere to," forklarte han Learoyd, „og dere fik min palankin — ikke før jeg hadde hat nogen nytte av den. Hvorfor skulde25

jeg gjøre kvalm, naar alt er avgjort? Javist kom manden hit — fuld som en gammel alke i en frostnat — kom ene og alene for at haane mig — ståk hodet ut gjennem døren og kaldte mig en korsfæstet murersvend. Jeg drak ham endda mere fuld og sendte ham avgaarde; men jeg rørte ham ikke."

Hertil svarte Learoyd, som var sen til at opfatte oprigtighetens kjendemerker, bare: „Hvis Mul-vaney kommer noget til paa grund av Dem, skal jeg ta et tak om strupen paa Dem, hvad enten De har kluter paa det stygge hode Deres eller ikke — og vri den ganske langsomt rundt. Forstaar De?"

Gesandtskapet marsjerte av, og Dearsley, den mørbankede, lo der han sat alene med sin kveldsmat om aftenen.

Der gik tre dage — fire, fem. Uken gik tilende, og Mulvaney kom ikke tilbake. Han, hans fyrstelige palankin og hans seks bærere var sporløst forsvundet. En meget stor og meget drukken soldat, med føtterne stikkende ut gjennem en regjerende fyrstindes bærestol, er ikke en ting som kan reise landeveien fremefter ganske upaaagtet.

Men ingen i hele landet hadde set eller hørt om slikt et under. Han fandtes, og han fandtes ikke; og Learoyd foreslog at man straks skulde kvæste Dearsley som et offer til hans aand. Ortheris var sikker paa at alt var i orden, og set i lys av erfaringer fra fordums tid, tok hans haab sig noksaa rimelig ut.26

„Naar Mulvaney drar ut paa togt," sa han, "er der meget som taler for at han løper linen ut, og helst naar han er saa fuld som en fille, og det var han nu. Men det som gjør mig bange, er at vi ikke har hørt at han klippet litt uld av niggerne et eller anden sted. Det ser ilde ut. Drikken maa være dunstet av ham nu, om han ikke har sprængt en bank, og saa. — Hvorfor kommer han ikke tilbake? Han skulde aldrig ha git sig paa vei uten os."

Selv Ortheris's hjerte sank mot kvelden den syvende dag, for halve regimentet var ute og gjennemsøge naboskapet, og Learoyd var blit nødt til at slaas med to mand som uforbeholdent lot sig forlyde med at Mulvaney var desertert. For at gjøre obersten ret, skal det siges at han lo av den formening, selv da hans høit betrodde adjutant kom frem med den.

„Mulvaney vilde ikke mere tænke paa at desertere end De/' sa han. „Nei, enten er han raaket ut for noget fandenskap blandt de indfødte -— men det er litet rimelig, for skravlen vilde hjælpe ham ut av hete helvede; — eller ogsaa er han optat av presserende private forretninger — en eller anden forbløffende gaukestrek, som vi faar høre om i messen, naar den har været rundt i alle brakkerne. Det værste av det hele er at jeg blir nødt til at gi ham mindst otte- og tyve dages arrest, siden han blir borte uten permission, netop naar jeg mest trænger ham for at faa litt fornuft banket ind i den nye ladning rekrutter. Jeg har aldrig27

kjendt nogen som kunde gi unge soldater en smule politur saa fort. som Mulvaney. Hvorledes gjør han det?"

„Han bruker dobbelt skravl og bandolér med spende i, hr. oberst," sa adjutanten. „Han er værd en halv snes underofficerer, naar vi skal faa skik paa en drift paa Irland, og London-gutterne later til at forgude ham. Det allerværste er, at faar han arrest, saa er de to andre ikke til at styre før han slipper ut igjen. Jeg tror at Ortheris præker mytteri i slike tider, og jeg vet at naar Learoyd sitter der og sørger over Mulvaney, saa dræper han alt liv og munterhet i brakken. Ser-sjanterne siger at han ikke finder sig i at nogen ler naar han er ulykkelig. De er en underlig bande."

„Allikevel — gid vi hadde nogen flere slike. Jeg liker godt et stramt regiment; men disse blekfete, skulende, smiskete unge labaner som blir sendt hit ut, de ærgrer mig stundom med sin paa-gaaende dydighet. De ser ut som de ikke har rygrad til andet end at spille kort og luske rundt om de gifte folks kvarterer. Jeg tror jeg vilde tilgi den gamle slubbert paa stedet, om han dukket op med nogenslags forklaring, som jeg anstændigvis kunde ta for god."

„Det er ikke rimelig at der blir noget vanskelig ved det," sa adjutanten. „Mulvaneys forklaringer er bare en millimeter mindre eventyrlige end hans bedrifter. Det fortælles at da han stod i det sorte Tyrone-regiment, før han kom til os,28

kom de over ham paa bredden av Liffey engang han prøvet paa at faa oberstens paradehingst solgt som et skikkelig damedyr til en hestehandler fra Donegal. Shackboldt var chef for regimentet dengang."

„Shackboldt fik vel slag ved tanken paa at hans fnysende ganger skulde komme ind under den kategori. Han pleiet at kjøpe vilde sataner og saa tæmme dem efter en yndlingsteori han hadde om sultekur. Hvad sa Mulvaney?"

„At han var medlem av foreningen til dyrenes beskyttelse, og gjerne vilde sælge det stakkars bæst til et sted hvor det kunde faa fyldt ut nogen av smilehullene. Shackboldt lo, men jeg skulde tro at det var grunden til at Mulvaney skiftet regiment."

„Gid vi hadde ham her igjen," sa obersten, „for jeg liker ham og tror at han liker mig."

Den aften gik Learoyd, Ortheris og jeg ut i den vide, vide verden for at forfriske vort sind og røke ut et pindsvin. Alle hundene var møtt frem; men selv deres leven — og de begyndte at diskutere feil og mangler ved pindsvin, før de var ute av brakkegaten — kunde ikke rive os ut av vore tanker. En stor, lav maane la et sølvskjær over fjærdusk-vaiende straa, og de forkrøblete kamel-tornebusker og sure tamarisker saa ut som djævler paa marsj.

Sollugten var ikke gaat ut av jorden, og smaa hensigtsløse vindpust, som kom strykende fra syd over rosenhaverne, bar med sig duft av tørrete roser og vand. Da vi hadde faat baalet vel i flamme og hundene listig stillet op for at29

vente paa at pindsvinet skulde styrte frem, kløv vi op paa toppen av en regnfuret jordhaug og saa ut over kratskogen; kuveiene trak streker igjennem den, der var hvite flekker med langt græs og smaa groper med vandpytter, hvor bekkasinerne vilde samles til vinteren.

„Dette," sa Ortheris med et suk, mens han tok et overblik over al den raggete ødslighet, „dette er blodtørstig. Det er lidderlig blodtørstig. En slags galt land. Ligner en ovnsrist, naar dagslyset har slukket varmen." Han skygget med haanden for maanelyset. „Og der danser en sinds-syk midt oppe i det. Ganske rigtig. Jeg vilde ogsaa danse, om jeg ikke var saa melantrist."

Der spankulerte et syn omkring for maanens aasyn — en uhyre, lurvet ødemarkens aand, som slog med vingerne fra det fjerne. Op av jorden var det steget; det kom henimot os, og omridset var aldrig to sekunder det samme. Togaen, bordduken, slaabrokken, eller hvad det var gespenstet hadde paa, tok hundrede former. Engang stanset det paa en haug i nærheten og slog arme og ben ut for alle vinde.

„Aajo, det har faat det værre end ellers, det fugleskræmslet der," sa Ortheris. „Kommer det nærmere, ser det ut for at vi maa tale et par ord med det."

Learoyd reiste sig op av støvet, som en okse ryster sine flanker naar den stiger op fra mudderpytten. Og som en okse brøler, saa løftet han sin tunge mot stjernerne, da han hadde glodd et kort sekund.

3 — Kipling: I dronningens klær.30

„Mulvaney! Mulvaney! Hei!"

Og da var det vi stemte i et hyl, og skikkelsen fløi ned i dalsøkket, og gjennem raslen av høit græs, som blev bøiet tilside, kom det fortapte faar skridtende ind i baalets lys og forsvandt til op paa livet i en bølge av henrykte bikjer. Saa hilste Learoyd og Ortheris ham, bas og falset sammen, og begge med en liten klump i halsen.

„Dit forbistrede fæ!" sa de og gav ham nogen ordentlige knytnæve-dunk.

„Ta det med ro," svarte han og slog en vældig arm rundt hver av dem. „Dere faar lægge merke til at jeg er en gud og maa gudelig behandles — skjønt jeg er stygt bange for at jeg maa melde mig paa hovedvagten som en anden menig soldat."

Den sidste del av sætningen slog ned den mistanke som var vakt av den første del. Hvemsomhelst vilde ha grund til at holde Mulvaney for gal. Han var uten hat og sko, og skjorten og bukserne faldt av ham i filler. Men han hadde et vidunderlig klædningsstykke paa — en vældig kappe — som faldt fra kravebenet ned til hælen — av lys, blekrød silke, helt overbrodert med det fineste arbeide av hænder som forlængst var visnet — med hindugudernes elskovsmyter. De uformelige skikkelser danset ind og ut av lyskredsen fra baalet, naar han ordnet folderne rundt sig.

Ortheris følte en liten stund ærbødig paa stoffet, mens jeg forsøkte at huske hvor jeg før hadde set det. Saa skrek han op: „Hvad har du gjort med palankinen? Det er jo foret du har paa dig."31

„Det er saa," sa irlænderen, „og broderiet paa samme tøi skraper huden av mig. Jeg har levet i dette pragtfulde sengetæppe i fire dage. Min søn, jeg begynder at skjønne hvorfor naygur-folkene ikke er noget tes. Uten støvler paa og med bukser som gjennembrutte strømper paa en jentefot paa bal! Jeg begyndte at føie mig som en naygur-mand — ganske angst og bange. Gi mig en pipe, saa skal jeg fortælle mere."

Han tændte en pipe, tok godt tak i sine venner og rokket frem og tilbake i et uveir av latter.

„Mulvaney", sa Ortheris strengt, „det er ikke øieblikket til at le. Du har skaffet Jack og mig mere bryderi end du er værd. Du har været borte uten lov, og det kommer du i hullet for; og du er kommet tilbake lidderlig stygt og uanstændig antrukket i foret paa den elendige palankinen. Og istedenfor saa ler du. Og vi trodde hele tiden du

var død."

„Gutter", sa den skyldbetyngede, som endnu rystet saa smaat; „naar jeg har snakket ut, kan dere skrike op, og lille Ortheris kan slaa hodet ned i maven paa mig. Hold kjæft, og spil ørene op. Forbløffende er de bedrifter jeg har øvet: min gode lykke har været den britiske armes velsignet gode lykke — og der fin's ikke nogen bedre. Drukken og drikkende drog jeg avsted i palankinen, og jeg er vendt tilbake som en lyserød gud. Var nogen av dere opom Dearsley, da min permission var utløpen? Han var paa bunden av det hele."32

„Det var det jeg sa," mumlet Learoyd. „Imorgen skal jeg slaa fjæset ind i bakhodet paa ham."

„Du skal ikke. Dearsley er en perle. Da Ortheris hadde faat mig stappet ind i palankinen, og de seks bærere gryntet nedigjennem veien, kom jeg paa den tanke at gjøre litt nar av Dearsley folden juling han fik. Saa kommanderte jeg: „Marsj op til dammen," og der ståk jeg hodet ut igjennem apparatet, for jeg var mægtig fuld, og vekslet nogen pene ord med Dearsley. Jeg skjeldte ham noksaa kraftig ut, for naar jeg har det slik, da blir jeg skaaret for tungebaandet. Jeg husker bare at jeg sa ham at flabben hans gik paa skjæve som paa en skate, og det var sandt, efter at Learoyd hadde git den en overhaling; og jeg husker godt at han hverken blev krænket eller muggen, men gav mig en god slurk øl. Det var det øiet som gjorde utslaget, for da jeg kravlet ind igjen i palankinen, traadte jeg paa høire øre med venstre fot, og saa sov jeg som en sten. Engang blev jeg halvvaaken, og da var der en fankens forfærdelig støi indi hodet paa mig — det brølte og raslet og hamret, saa jeg aldrig har hørt maken. „Du hellige Guds moder, for en lirekasse jeg faar paa skuldrene naar jeg blir helt vaaken." Og dermed krullet jeg mig sammen for at sove, før sveiven kom igang. Gutter, den larmen var ikke drik, det var togrammel!"

Der fulgte en betat pause.

„Ja, han hadde faat mig anbragt paa et tog — mig, palankinen og det hele og seks sorte snigmordere av hans egne kulier, som han hadde git sin33

skjændige fortrolighet — paa gulvet i en godsvogn, og vi rumlet og ramlet nedover til Benares. En faar takke til at jeg ikke vaagnet underveis og forestillet mig for kulierne. Som sagt, jeg sov det meste av et langt døgn. Men husk saa paa at den fordømte Dearsley hadde skikket mig avgaarde med et av sine egne arbeidstog til Benares, bare for at jeg skulde bli borte længer end jeg hadde permission til, og faa arrest."

Forklaringen var slaaende sandsynlig. Benares laa mindst ti timers jernbanetur fra garnisonsbyen, og der var ikke den ting i verden som kunde reddet Mulvaney fra at bli anholdt som desertør, om han hadde vist sig der i al sin herlighet. Dearsley hadde ikke glemt at ta hevn. -— Learoyd trak sig litt tilbake og begyndte bløtt at dunke Mulvaney paa utvalgte dele av kroppen. Hans tanker var oppe ved dammen, og de pønsket paa ondt for Dearsley. Mulvaney blev ved:

„Da jeg var helt vaaken, var palankinen sat av i en gate — det hadde jeg en mistanke om, for jeg kunde høre folk snakke og gaa forbi. Men jeg visste godt at jeg var langt hjemmefra. Der er slik en egen lugt i garnisonsbyer — en lugt av støv og murstensovne med en islet av kaval-leristaldstrøelse. Her lugtet det av ringblomster og daarlig vand, og engang kom der noget levende og prustet tungt gjennem snuten ved stoledørsprækken. „Det er i en landsby jeg er," tænker jeg til mig selv, „og sogne-bøffelen gransker palankinen. Men hvordan det nu var eller ikke, saa34

hadde jeg ingen lyst til at røre paa mig. Bare lig stil naar du er ute i det fremmede, og den britiske armes stadige gode lykke vil bringe dig frelst gjennem alt. Det er et epigram. Jeg har laget det.

Saa samlet der sig nogen hviskende djævler rundt palankinen. „Ta den op," siger en. „Men hvem betaler os?„ siger en anden. „Maharaniens minister, naturligvis," siger den første. „Oho," siger jeg til mig selv. „Jeg er en selvstændig dronning med en minister til at betale mine utgifter. Jeg blir keiser om jeg ligger stille længe nok, men det er sgu ikke nogen landsby jeg har fundet." Jeg laa stille, men jeg klistret det høire øie til en sprække i døren, og jeg saa at hele gaten var pakkende fuld av palankiner og hester med en skvæt gulpudrede prester med tigerhaier paa iblandt. Men det kan jeg si dig, Ortheris, og dig, Learoyd, at av alle palankinerne var ingen saa keiserlig storartet som min var. Nu betyr en palankin en indfødt dame hele verden over — naar ikke tilfeldigvis

en av dronningens soldater lar sig bære en tur.

„Kvindfolk og prester," siger jeg. „Din fars søn er kommet i den rigtige kalesche denne gang, Terence. Dette blir til noget." Seks svarte djævler i lyserødt musselin tok op palankinen og — huf, jeg blev sjøsyk av al den rullingen og ramlingen. Saa sat vi stappet som en sild i tønde mellem alle palankinerne — der var ikke mer end femti

(Maha)rani, hunkjøn av (maha)raja — dronning, storfyrstinde.35

av dem — og vi dunket op og ned og skuret sammen som Queenstown-skuter for utgaaende strøm. Jeg kunde høre kvindfolk kvække og knise i de andre palankiner, men min var basen. De gjorde vei for den, og du kan kalde mig en nigger, om ikke mine lyserøde musselins-mænd gik og skrek: „Plads for Maharanien av Gokral-Sitarun!" Kjender De noget til den dame?"

„Ja," sa jeg. „Hun er en høist agtværdig dronning nede i Central-Indien, og folk siger hun er tyk. Hvordan i alverden kunde hun komme til Benares uten at alle folk kjendte hendes palankin?"

„Det var naygur-mændene som var nogen evige fæ. De saa palankinen ligge der alene og forlatt og pokkers nydelig, efter at Dearsleys folk hadde sat den ned og var stukket av, og saa gav de den det bedste navn som faldt dem ind. Og det gjorde de ret i. For alt det vi vet, kunde den gamle dame gjerne reise inkognito — akkurat som jeg. Det glæder mig at høre at hun er tyk. Jeg var just ikke let som en fjær jeg heller, og folkene mine var fælt saa ivrige efter at faa mig anbragt under en svær portal som var utstyret ifleng med de lidderligste utskjæringer og ornamenter jeg nogen tid har set. Fyf hunen! Det fik mig til at rødme -— som en — som en maharani."

„Prithi Devi's tempel," mumlet jeg og tænkte paa de gyselige billedhuggerverker i den forfærdelige tempelportal i Benares.

„Prægtig devel, sa De. Der var neigu ikke andet prægtig ved den end jeg. Halvmørkt var36

der, og da kulierne gik, lukket de en stor svart port bak os, og et halvt kompani fete prester begyndte at varpe palankinerne ind til et endda mørkere sted — en stor stenhal fuld av søiler og guder og røkelse og al slags lignende fanteri. Jeg likte ikke den porten, for jeg skjønte jeg maatte fremover, skulde jeg slippe ut, retræten var av-skaaret. Og saa faar dere huske paa at en god prest er en daarlig palankin-bærer. Fyf hunen! De skumplet palankinen rundt, saa jeg hadde endetarmen oppi halsen. Vel! Derinde var tropperne fordelt paa følgende maate: Maharanien av Gokral-Sitarun — det var mig — laa, takket være himlen, langt ute paa venstre fløi i skyggen av en søile, som var fuld av utskaarne elefanthoder. Resten av palankinerne stod i en stor halvcirkel rundt den tykkeste og mest forbløffende hun-gud jeg nogensinde har drømt om. Hodet naadde op i det svarte mørke over os og føtterne ståk frem i lyset av et litet baal av smeltet smør, som en prest nøret fra en smørskaal. Saa begyndte en mand at synge og spille paa noget bak i mørket, og en underlig sang var det. Den fik haarene til at reise sig paa mit hode. Saa gled palankindørene tilbake, og kvinderne vældet ut. Jeg saa hvad jeg aldrig mere skal faa se. Det var mer vidunderlig end en sceneændring i et utstyrsstykke, for de var i lyserødt og blaat og sølv og rødt og græsgrønt, med diamanter og smaragder og store røde rubiner alle steder. Men det var ikke det som gjorde dem saa skjønne. Aa gutter, de var yndigere end Guds37

engler; ja, de smaa bare føtter var finere end de hvite hænder paa en lords lady, og mundene varsom smaa spidse rosenknopper, og øinene var større og mørkere end paa nogen levende kvinde jeg har set. Dere kan gjerne le, men det er sandt hvad jeg siger. Aldrig har jeg set noget slikt, og aldrig faar jeg se det."

„Nei, naar man tænker paa at De sat og saa paa kongers hustruer og døtre fra de fleste hoffer i Indien, saa er der smaa chanser for det," sa jeg; for det begyndte at dæmre for mig at Mulvaney var snublet ind i en av de store dronningmesser i Benares.

„Aldrig, aldrig," sa han bedrøvet. „Det syn kommer ikke to ganger til nogen. Jeg blev ganske skamfuld av at se paa. En fet prest banket paa døren. Jeg trodde ikke han turde være saa uforskammet at forstyrre Maharanien av Gokral-Sitarun, derfor laa jeg stille. „Hun sover, den gamle ko," siger han til en anden. „La hende det," siger han.

„Det blir længe før hun faar en kalv."

Jeg kunde ha visst det før han sa noget, at er der noget et kvindfolk beder om i Indien — og i England med for den saks skyld — saa er det barn. Og det gjorde mig ganske trist over at jeg var kommet dit, jeg som er en barnløs mand."

Han tidde en liten stund og tænkte paa sin lille søn, som var død for mange aar siden.

„De bad, og smør-ilden blusset op, og alt blev blaat i røkelsedampen, og kvinderne saa ut som blinkende flammer. De tok tak om hun-gudens38

knær, de skrek og kastet sig overende, og den skrækkelige i-liv-og-død-amen-musikken holdt paa at drive dem ganske fra forstanden. Hellige Guds moder, hvor de skrek, og imens sat den gamle hungud og grinte haanlig av dem alle! Drikken dampet ut av mig fort, og jeg hadde saa mange underlige tanker at der var ikke plads til dem i hodet — jeg tænkte paa hvordan jeg skulde komme ut, og meget tul og tov tænkte jeg ogsaa. Kvinderne rokket frem og tilbake i lange rækker, det klirret i diamant-belterne, og taarerne løp ut imellem fingrene paa dem, og lysene brændte ned, og det blev mørkere. Saa kom der et blink fra taket akkurat som et lyn, og dermed fik jeg se indsiden av palankinen, og ved enden, der hvor min fot var, stod jeg selv lyslevende tegnet op i foret. Det var denne mand her."

Han famlet om blandt folderne i sin lyserøde kappe, ståk armen ind i en av dem og slynget ind i lyset en broderet, fot-lang kontrafei av den store gud Krishna spillende paa fløite. Gudens tunge underkjæve, stirrende øie og blaasorte moustache hadde en fjern likhet med Mulvaney.

„Blinket var borte i et glimt, men jeg fik hele planen mens det stod paa. Jeg tror jeg ogsaa var gal. Jeg trak slaaerne fra og trimlet ut i mørket bak søilen med elefanthoderne, brettet bukserne op tilknæs, sparket støvlerne av og tok et jevnt, godt tak i alt det lyserøde for i palankinen. Tak og pris: det flærret av som en damekjole naar du trakker paa den paa et underofficersbal — og en39

flaske kom ut med det. Jeg samlet op flasken, og i næste nu var jeg ute av mørket bak søilen med det lyserøde for nydelig draperet rundt mig; musikken dundret som paukerne i regimentsor-kestret, og der var en kold træk om mine bare ben. Ved denne haand, som gjorde det, jeg var Krishna som blaaste paa fløite — den gud som regiments-presten snakker om. Det maa ha været et søtt syn at se mig. Jeg visste at jeg hadde store øine, og hvit som en kalket væg var jeg i ansigtet, saa jeg maa nu i det mindste ha set ut som et spøkelse. Men de tok mig for den levende gud. Musikken stoppet, og kvinderne laa stumme som stokker, og jeg krøket benene sammen som en hyrde paa en gammeldags terrin, og jeg vrikket som en aand med føtterne, slik som jeg har gjort det mange ganger paa regiments-teatret, og saa svævet jeg paatvers over hele templet, like op i synet paa hunguden — og blaaste paa ølflaske."

„Hvad blaaste du?" æsket Ortheris, den praktiske.

„Blaaste? Aa!" Mulvaney sprang op og agerte med gebærder og ord; høitidelig gled han frem foran os, en noget medtat, men imponerende gude-skikkelse i halvlyset. „Jeg sang:

„Sig nu mig

at De vil være min fru Brallaghan.

Sig ikke nei,

deilige, søte Judy Callaghan."

Jeg kjendte ikke min egen stemme, da jeg sang. Men det var næsten vondt at se paa kvinderne.40

De søte smaa væsener la sig flatt paa jorden. Da jeg strøk forbi den sidste, kunde jeg se hendes stakkars smaa fingre gripe i hverandre, som om hun gjerne vilde røre mine føtter. Saa kastet jeg svalerumpen av denne lyserøde snibelen over hodet paa hende for en større æres skyld, og jeg danset ind i mørket paa den anden side av templet og havnet i armene paa en stor, tyk prest. Alt det jeg forlangte, var at komme avgaarde. Derfor grep jeg ham i den

fettete strupen og lukket al snak inde i ham. „Ut," siger jeg. „Hvilken vei, du tykke hedning?" „Aa!" siger han. „Menneske," siger jeg. „Hvit mand, soldat-mand, menig soldatmand. Hvor i fandens skind og ben er bakdøren?" Kvinderne i templet laa endnu næsegrus, og en ung prest holdt armene utstrakt høit over dem.

„Denne vei," siger min tykke ven, dukker bak en stor stute-gud og smetter ind i en lang gang. Saa kom jeg paa at jeg nok hadde skaffet templet ord for undere for de næste halvhundrede aar. „Ikke saa fort," siger jeg, og jeg rakte ut begge mine tomme hænder og blinket til ham. Den gamle tyv smilte som en far. Jeg tok ham bak i nakken for det tilfældes skyld at han skulde ha lyst til lumskelig at kjøre kniven i mig, og saa gav jeg ham en liten springmarsj op og ned i korridoren et par ganger, saa han kunde faa tid til at komme til koncepterne. „Vær stille," siger han paa engelsk. „Se, det var der mening i," siger jeg. „Hvad vil du gi mig for at faa bruke den straalende elegante palankin som jeg ikke har41

tid til at ta med mig?" — „Ikke sig noget," siger han. „Det skulde bare mangle," siger jeg. „Men du kunde gjerne gi mig til en jernbanebillet. Jeg er langt hjemmefra, og jeg har gjort dig en tjeneste." Aa, det er en god ting at være prest, gutter. Den gamle kællen trængte ikke om at trække paa en bank. Som dere skal faa se senere, saa fomlet han rundt i alle folderne paa sine klær og begyndte at dryppe ti-rupi-sedler, gamle guld-mohurer og rupier ned i haanden paa mig, til jeg ikke kunde holde mere."

„Du lyver," sa Ortheris. „Enten er du gal eller ogsaa har du solstik. En indfødt kommer ikke ut med mynten, før du skjærer den ut av ham. Det er mot naturen."

„Saa kan du finde min løgn og mit solstik under græstørven derborte," svarte Mulvaney uforstyrret og nikket ut over kratskogen. „Og der er et og andet i naturen som du ikke har faret over paa dine kalvbente pusselanker, Ortheris, min søn. Firehundrede og fireogtredive rupis efter min regning, og et stort tykt guldhalsbaand som jeg tok fra ham til amindelse det var vor del i den forretning."

„Og han gav dig det av sin godhet?" sa Ortheris.

„Vi var alene der i gangen. Kanske var jeg lite granne paatrængende, men husk paa hvad jeg hadde gjort til bedste for templet og til evig fryd

Mohur — indisk guldmynt = 15 rupis = 26,52 kr.42

og glæde for kvinderne. Det var godt kjøp. Jeg vilde ha tat mer om jeg hadde kunnet finde det. Jeg endevendte gamlingen tilslut; men han var melket tør. Saa lukket han op en dør i en anden gang, og der stod jeg tilknæs ute i Benares' elvevand, og ilde lugter det. Til og med var jeg kommet ut paa elvekanten like der hvor de brænder sine døde, og klods indpaa et halvsvidd lik. Dette var midt paa natten, for jeg hadde været fire timer i templet. Der var en hel bunke baater fortøiet der, saa tok jeg en og rodde tvers over elven. Saa kom jeg hjem over land; men jeg gik i hi om dagen."

„Hvordan i alverden greiet De Dem?" spurte jeg.

„Hvordan kom sir Frederick Roberts fra Kabul til Kandahar? Han gik paa, og han snakket aldrig om hvor nær han var ved at styrte. Derfor er han blit den mand han er. Og nu —" Mulvaney gjispet forfærdelig. „Nu vil jeg gaa og melde mig for fravær uten permission. Det blir fire uker og tykenden av oberstens tunge i vaktstuen, hvordan man saa ser paa saken. Men det er godt kjøp allikevel."

„Mulvaney," sa jeg stilfærdig. „Om der skulde være nogen slags undskyldning, som obersten paa nogen maate kan ta for god, saa har jeg en slags anelse om at De ikke faar mer end en dragelse. De nye rekrutter er kommet, og — —."

„Ikke et ord mere. Det er undskyldninger gamlen vil ha? Det er ellers ikke min manér, men han skal faa dem. Jeg vil si at jeg har været43

optat med visse kirkelige pengeoperationer," og dermed viftet han avgaarde paa vei til garnisonen og hullet, mens han stemte i

„Jeg hadde skjæmt mig ut i fuld uniform

og vakten var paa vei

for at knipe stakkars mig."

Og da han blev borte i maaneskinstaaken, kunde vi høre omkvædet:

Sjung hei, kamerater, stem nu op en lystig sang.

Hør doldertrommen dundrer til triangelernes klang.

For om der udi den kampagne

ei er whisky og champagne,

skal vi stive os op, gutter, med en sang.

Dermed overgav han sig til vakten, som næsten graat av glæde, og kameraterne gjorde stor stas av ham. Men til obersten sa han at han hadde faat solstik og var blit liggende bevisstløs i en landsbyhytte aldrig saa længe; og mellem latter og velvilje blev der glattet over det hele, saa han næste dag kunde lære de nye rekrutter at „Frygte Gud, ære dronningen, sigte bent og være renslig." Da Lungtungpen blev tat.

Saa fyrte vi en pokkers saive, og dermed satte de paa trav. Og da vort krudt var slut, tok vi til kolben, gut. Hei, hop! j Se op!

Naar Tommy leker sig med bajonet og kolbe.

Soldatervise.

jV|in ven, menig Mulvaney, fortalte mig det, mens ~ han sat paa brystvernet ved veien til Dagshai, engang vi var paa sommerfuglejagt. Han hadde sine egne teorier om hæren, og han røkte ind kridt-piper fortræffelig. Han sa at den unge soldat var den bedste at arbeide med, „for barnet er saa ganske ubegripelig uskyldig."

„Nu skal De høre," sa Mulvaney og kastet sig saa lang han var i solskinnet paa muren. „Jeg er en egte brakkespire! Hæren er mat og drikke for mig; for jeg er blandt de faa som ikke kan forlate den. Sytten aar har jeg staat i tjenesten nu, og hvittingen er naadd ind i margen paa mig. Om jeg hadde kunnet la bli at ta mig en drabelig drikketur en gang om maaneden, saa hadde jeg nu45

været løitnant — til plage for de overordnede, til latter for mine likemænd og til forbandelse for mig selv. Slik som jeg er, er jeg menig Mulvaney, uten lønningstillæg for god opførsel og med en nederdrægtig tørst. Og naar jeg undtar min lille ven Bobs Bahadur, saa vet jeg likesaa meget om hæren som de fleste andre."

Her gjorde jeg en bemerkning.

„Wolseley! Jogu sa jeg smør! Imellem Dem og mig og sommerfuglenettet der, er han en vakle-vorren og principløs stakkars djævel, med et øie til dronningen og hoffet og det andet paa sit eget store jeg — og altid vil han spille Cæsar og Alexandria trillet sammen i en klump! Nei Bobs, det er en liten fyr som der er mening i. Med Bobs og et par folk, som bare har gjort tjeneste i tre aar, skulde jeg feie en hvilkensomhelst hær paa jorden sammen i et haandklæ og bære den væk bakefter. Neigu om det er spøk! Det er gutter — uøvete gutter — som ikke vet hvad en kule er for noget — og ikke vilde bry sig om det, dersom de visste det, — som gjør arbeidet. De blir stappet med oksestek til de formelig steiler av god levemaate; og hvis de ikke da faar slaas, slaar de hoderne ind paa hverandre. Det er den rene, skjære sandhet. De skulde bli sat paa ris og vand i den varme aarstid; men der vilde bli mytteri, om man prøvet paa det.

Bobs Bahadur o: Lord Roberts, øverstkommanderende i Indien 1885—1893.

Wolseley, øverstkommanderende over den britiske hær 1895 -1900.

4 — Kipling: I dronningens kiaer.46

Har de nogensinde hørt hvorledes menig Mul-vaney tok byen Lungtungpen? Nei, det var det jeg tænkte. Det var

løitnanten som fik æren, men det var mig som la planen. Kort tid før jeg blev daarlig i Birma og sendt hjem, holdt jeg og fireogtyve unggutter under en løitnant Brazenose paa at ødelægge maverne vore, mens vi prøvet paa at fange dacoiter. Og aldrig har jeg set slike forbaskede indfule svinepelser! Det er bare en dahr og en Sniderrifle som skaper en dacoit. Uten dem er han en fredelig jordbruker, og der er stor straf for at skyte ham. Vi jaget og vi jaget, og feber fik vi — og en elefant nu og da, men ingen dacoiter. Men med tid og leilighet huket vi en. „Far pent med ham," sa løitnanten. Saa tok jeg ham og den birmanske tolk og min pudsestok ind i junglen. Saa siger jeg til fyren: „Min høist fredsommelige herremand," siger jeg, „du faar se til at slaa dig ned paa halen og utvikle for min ven her hvor dine venner er og naar de tar imot?" Dermed præsenterte jeg ham for pudsestokken, og han begyndte at plapre; tolken tolket det alt imens, og jeg hjalp paa oplysningsvæsenet med min pudsestok, naar mandens hukommelse slog feil.

Pø om pø fik jeg vite at paa den anden side elven en fem fjerdingvei borte var der en by som var søkkende fuld av dahr'er, og buer, og piler,

Dacoit; — naar fem eller flere indfødte slutter sig sammen til en væbnet røverbande, kaldes de dacoiter. Dahr — lang afghansk kniv.47

og dacoiter, og elefanter, og elefantstas. „Godt," siger jeg; „saa stænger vi kontoret."

Om kvelden gik jeg til løitnanten og fortalte hvad jeg hadde faat vite. Jeg hadde aldrig trodd at der var noget videre ved løitnant Brazenose før den kvelden. Han var stiv av bøker og teorier og alslags utpyntning, som ikke var til nogen verdens nytte. „By, sa De?" siger han. „Efter alle krigsteorier skulde vi vente paa forsterkning." — „Fy te rakkeren!" tænker jeg; „det er bedst vi graver vor egen grav da;" for de nærmeste tropper sat i til halsbindet i myrene bortimot Mimbu. „Men," siger løitnanten, „siden dette er et specielt tilfælde, vil jeg gjøre en undtagelse. La os drage til Lungtungpen inat."

Guttene blev gale av glæde, da jeg meldte av til dem; og av den ene grund og av den anden grund saa for de gjennem junglen som hankaniner. Omkring midnat kom vi til en elv, som jeg hadde glemt at nævne for min officer. Jeg var i spidsen med fire av guttene, og jeg tænkte at løitnanten kanske vilde komme med sine teorier. „Klærne av, gutter," siger jeg. „Av med alt indtil blanke messingen, og svøm dit hvor æren venter!" — „Men jeg kan ikke svømme," siger to av dem. „Tænke sig til at jeg skulde opleve at høre det av en gut med folkeskoleutdannelse!" siger jeg. „Ta en tømmerstok, saa skal jeg og Conolly færge Dere over, unge damer."

Vi fik fat i en gammel træstamme og støtte fra med oppakningen og bøsserne paa den. Natten48

var stummende mørk, og just som vi var vel ombord, hører jeg løitnanten rope bak mig. „Der er en stump bæk her, hr. løitnant," siger jeg, „men jeg kan alt føie bund." Og det var sandt, for jeg var ikke en meter fra land.

„En stump bæk! En stump flodmunding!" siger løitnanten. „Kil paa, du gale irlænder! Klærne av, gutter!" Jeg hørte ham le; og guttene begyndte at klæ av sig og rulle en træstamme ut i vandet for at lægge oppakningen paa den. Saa klemte jeg og Conolly paa gjennem det varme vand med vor træstamme, og de andre kom efter os.

Elven var milebred! Ortheris, som var ved baktropsstammen, hvisker at vi var kommet ut i Themsen nedenfor Sheerness ved en feiltagelse. „Klem paa og svøm, du smaa laban," siger jeg, „og kom ikke her med dine skitt-vitser om Ira-waddy." — „Stille folkens!" synger løitnanten ut. Saa svømmet vi videre i det sorte mørke med brystet mot træstammen, og stolte paa alle helgener og den britiske armés gode lykke.

Smaat om senn fik vi fast grund under føtterne — en sandstrimmel — og en mand. Jeg satte hælen i ryggen paa ham. Han ståk i et vræl og løp.

„Saa var det gjort," siger løitnant Brazenose. „Hvor fanden er Lungtungpen?" Vi slåp at vente i mer end halvandet minut. Guttene flk tak i sine rifler, og nogen prøvet at spænde bandoléret paa sig; vi marsjerte med bajonetten opplantet naturligvis. Saa fik vi vite hvor Lungtungpen var; for vi var rendt like paa bymuren ut mot elven i mør-49

ket, og hele byen gnistret av et røre av ringel-rangel og Sniderrifler akkurat som en katteryg i en frostnat. De

fyrte i alle retninger pa én gang, men over hodet paa os ut i elven.

„Har dere faat tak i riflerne?" siger Braze-nose. „Faat tak i dem?" siger Ortheris. „Saa sandt som jeg har lønning til gode, har jeg faat tak i den elendige Mulvaneys, og den kommer at støte mig fordærvet med det forbaskete lange løpet sit." — „Gaa paa," hyler Brazenose, og river sabelen op av skeden. „Gaa paa, og ta byen! Og Gud være os alle naadig!"

Saa gav guttene fra sig et eneste ødelæggende brøl og valset indover i mørket for at famle efter byen, og de bandte og stekte som beridere i kavalleriet, naar græsset ståk dem i de bare ben. Jeg hamret løs med kolben paa nogen bambusgreier som lot til at være skrøpelige, og saa kom de andre og hamret med mig, mens ringel-rangelet klirret og rasende hyl indenfra rev ørene isønder paa os. Vi var altfor nær indunder muren, til at de kunde gjøre os nogen skade.

Tilslut saa røk bambusgreien istykker, hvad den nu var av, og seksogtyve av os tumlet én efter én nakne som fra mors liv ind i byen Lungtung-pen. Saa blev der en ganske overdaadig nærkamp i en tid, men om de tok os for en ny slags djævler eller en ny slags dacoiter, ganske hvite og vaate som vi var, det vet jeg ikke. De løp som om vi var baade det ene og det andet, og vi gik løs paa dem med kolbe og bajonet og hylte av latter. Der50

var fakler i gåterne, og jeg saa lille Ortheris gni sig paa skulderen, hvergang han fyrte med min langløpete Martini rifle; og Brazenose gik løs paa banden med sin sabel som Diomedes med den gyldne kjæde — bare at han ikke hadde en trevl paa kroppen. Vi kom over elefanter med dacoiter gjemt under maven, og med det ene og med det andet hadde vi nok at gjøre, til morgenen kom, med at ta byen Lungtungpen i besiddelse.

Saa gjorde vi holdt og stillet op, og kvindfolkene hylte inde i husene, og løitnant Brazenose rødmet som en rose i morgensolens straaler. Det var den mest uanstændige parade jeg har været med paa. Femogtyve menige og en linjeofficer paa geled, og ikke saa meget som en tanke av en vaskefille paa nogen av dem! Otte av os hadde bandolér og patrontaske paa; men de andre var gaat i ilden med en næve patroner og det skind Gud hadde git dem. De var saa nakne som Venus.

„Inddeling til to!" siger løitnanten. „Enerne trær av for at klæ paa sig, toerne patruljerer i byen til de blir avløst av de paaklædte." Men det skal jeg si Dem! At patruljere i en by med ingenting paa, det er en oplevelse! Jeg patruljerte i ti minutter, og dekelen snuse mig om jeg ikke rødmet, før det var over. Kvindfolkene lo saa. Jeg har aldrig rødmet før eller siden; men jeg rødmet over hele kadaveret dengang. Ortheris patruljerte ikke. Han siger bare: „Brakken i Portsmouth" og „stridt paa en søndag." Saa la han sig ned" og rullet rundt av latter.51

Da vi alle var paaklædt, talte vi de døde — femogsytti dacoiter foruten saarede. Vi tok fem elefanter, hundredeogsytti Sniderrifler, to hundrede dahr'er og en haug med andet røver-verktøi. Ikke en eneste av os var saaret — undtagen løitnanten kanske, og det var nu nærmest hans sedelighet som var blit rystet.

Høvdingen i Lungtungpen, som overgav sig, spurte tolken: „Naar de engelske slaas slik med kiærene av, hvad i alverden gjør de saa med kiærene paa?" Ortheris begyndte at rulle med øinene og danse en cake-walk og knipse med fingrene for at imponere høvdingen. Han løp hjem, og resten av dagen tilbragte vi med at bære løitnanten rundt i byen paa vore skuldre og leke med de smaa bir-meserbarn — fete brune smaa djævler, saa pene som billeder.

Da jeg blev sendt hjem til Indien med dysenteri, siger jeg til løitnanten. „Hr. løitnant," siger jeg, „De har stof i Dem til en stor mand; men hvis De lar en gammel soldat faa lov til at snakke, saa er De altfor glad i teorier." Han trykket min haand og siger: „En kan stelle sig som en vil, saa er det ikke mulig at stille dig tilfreds, Mulvaney. Du har set mig valse gjennem Lungtungpen som en rød indianer uten krigsmaling, og endda siger du at jeg er altfor glad i teorier?" —- „Hr. løitnant," siger jeg, for jeg var glad i gutten, „jeg skulde valse gjennem helvede med Dem i den samme uniform, og det vilde de andre guttene ogsaa!" Saa drog jeg nedover floden i prammen og52

gav ham min velsignelse til avsked. Maatte alle helgener styre det slik som det skulde gaa, for han var en støvende flink og tapper officer.

For at vende tilbake til saken. Hvad jeg har sagt, det viser netop hvor nyttig treaars-karene er. Vilde femti øvede soldater ha tat Lungtungpen paa den maaten i mørket? Nei! De vilde vite hvor let de kunde bli forkjølet eller faa feber. For ikke at snakke om skytingen. Tohundrede kunde kanske ha gjort det. Men treaars-karene vet litet og tænker sig endda mindre om; og hvor der ingen frygt er, er der heller ingen fare. Ta dem unge, gi dem masser av mat, og ved den store lille mand Bobs's ære, bak en god officer vilde de ikke bare gjøre kaal paa Lungtungpen uten klær — men paa europæiske ar-mé-er! De tog Lungtungpen nakne; og de vilde ta St. Petersburg i underbukserne! Ja, saa min sæl vilde de det!

Her har De Deres pipe. Røk den med omhu, naar De først har latt duften av marketenterto-bakken dø ut av den. Neitak, det er rigtig snilt av Dem, men det tjener til ingenting at fylde min tobak med Deres hakkelse. Marketentertobak er akkurat som hæren. Den gir en mand avsmak paa mindre kraftige ting." Og dermed samlet Mulvaney op sit sommerfugle-net og drog hjemover til brakken. Da menig Ortheris blev gal.

Hvor helst jeg vilde være, naar min strupe blev tør?

Naar fienden granater og spidskuler strør?

Hvor helst jeg vilde være, naar omsider jeg dør?

Jo hør!

Det var vel nær min aller bedste ven.

Har han noget paa sin flaske, saa laaner han mig den.

Han løfter op mit hode, naar jeg døden kan fornemme

og naar det saa er over, vil han skrive til dem hjemme.

Gud sende os en rigtig trofast.ven!

Soldatervise.

|V/s ine venner Mulvaney og Ortheris var draget * avsted paa en hel dags jagttur. Learoyd var endnu i hospitalet for at komme sig av en feber han hadde samlet op i Birma. De sendte bud til mig og bad mig være med dem, og de likte det virkelig ikke, da jeg hadde med øl — næsten nok øl til at slukke tørsten hos to menige i linjen . . . og mig selv.

„Det var ikke derfor vi bad Dem være med," sa Mulvaney muggen. „Det var for at ha den fornøielse at være sammen med Dem."

Ortheris kom mig til hjælp med: „Jaja, han blir da ikke værre fordi om han har drikkevarer med. Vi er da ikke hertuger. Vi er da ikke hertuger. Vi er fankeren bare menige, din irske hidsigkrop; skaal!"54

Vi jaget hele formiddagen og skjøt to paria-hunder, fire grønne papegøier — som sat stille -— en grib ved likbrændingstrappen, en flygtendeslange, en myrskildpadde, og otte kraaker. Der var nok av vildt. Saa gav vi os i lag med lunchen — „stute-kjøt og klidbrød" kaldte Mulvaney den — nede ved elvekanten, og blaffet løs paa krokodillerne, alt mens vi skar op maten med den ene lommekniv vi hadde. Saa drak vi op alt øllet, kastet flaskerne i vandet og skjøt til maals efter dem. Derefter spændte vi belterne op, strakte os i den varme sand og røkte. Vi var altfor dovne til at drive paa med jagten.

Ortheris sukket dypt og tungt, der han laa paa maven med hodet mellem næverne. Saa bandte han stilfærdig op imot den blaa himmel.

„Hvad er det du bander for?" sa Mulvaney, „har du ikke drukket nok?"

„Tottenham Court Road og en jeg hadde et godt øie til der. Hvad tjener de til alle disse sol-datergreierne?"

„Ortheris, min søn," sa Mulvaney raskt, „det er mer end rimelig at du har faat noget galt indvortes efter øllet. Jeg føler det paa samme maa-ten selv, naar jeg blir rusten i leveren."

Ortheris fortsatte langsomt og uten at bry sig om indvendingen.

„Jeg er en Tommy — en forbasket otte annas

Tommy eller T. A. = Thomas Atkins

Otte annas = Va rupi svarer til en shilling, den menige soldats dagløn.55

hundetyv av en Tommy med et nummer istedenfor et skikkelig navn. Hvor meget er der med en slik som mig? Om jeg var blit hjemme, kunde jeg ha giftet mig med hende der og hat en liten butik paa Hammersmith High — „S. Ortheris, bundtmaker. Stopper ut dyr." Med en utstoppet ræv i vinduet, slik som de har i Aylesbury-meie-rierne, og et litet skrin med blaa og gule glasøine, og en liten kone til at rope „kunder, kunder!" naar dørklokken kimet. Som det nu er,] er jeg bare en Tommy — en forbasket, gudsforlatt øl-sluker av en Tommy — „Paa aksel — 'vær. Retning høire. Giv — agt. Med langsom takt, fremad — marsj. Høire om — holdt. Færdig ge—vær. Salve. I veiret læg an—giv fyr! Det blir enden paa mig." Det var stumper av kommandoordene ved begravelser, han citerte.

„Hold kjæft!" brølte Mulvaney. „Naar du har fyret ut i løse luften saa ofte som jeg har gjort, over en bedre mand end du selv, da gjør du ikke nar av de ordrer. Det er værre end at plystre dødsmarsjen i brakken. Og du er saa mæt som en lus, og solen er kjølig, og alt er vel og bra! Jeg skammer mig over dig. Du er ikke bedre end en hedning — du med dine salut-komman-doer og dine glasøine. Vil ikke De stanse ham, da?"

Hvad kunde jeg gjøre? Kunde jeg fortælle Ortheris noget han ikke visste, om hvor godt han hadde det? Jeg var hverken feltprest eller løitnant, og Ortheris hadde ret til at snakke som han fandt for godt.56

„La ham bare klemme paa, Mulvaney," sa jeg. „Det er øllet."

„Nei, det er ikke øllet," sa Mulvaney. „Jeg vet hvad som kommer nu. Han har tat paa vei slik nu og da, og det er ilde — meget ilde — for jeg er glad i gutten."

Jeg syntes Mulvaney var overflødig ængstelig; men jeg visste at han tok sig av Ortheris som en far.

„La mig snakke, la mig snakke," sa Ortheris drømmende. „Kanske du stopper munden paa papegøien din en varm dag, naar den skriker, fordi buret koker de stakkars smaa lyserøde tærne av ham, Mulvaney?"

„Lyserøde tær! Kommer du her og fortæller at du har lyserøde tær i dine skitne fotkluter, din skravlebøtte av en" —- Mulvaney samlet sig til en frygtelig fordømmelse — „lærerinde! Lyserøde tær? Hvor meget porter har barnet drukket? Det taler over sig."

„Det er ikke porter," sa Ortheris. „Det er et bitrere øl end som saa. Det er hjemlængsel."

„Nei, hør paa ham! Og han skal hjem med Serapis, før der er gaat fire maaneder."

„Jeg er like sæl. Det er ett fett for mig. Hvor kan du vite om jeg ikke er bange for at dø før jeg faar avmønstringsordren?" Han begyndte igjen paa kommandoordene i en syngende tone.

Jeg hadde aldrig før set denne side av Orthe-ris's karakter; men det var klart at Mulvaney hadde gjort det og tok saken høist alvorlig. Mens Ortheris57

laa og plapret med hodet paa armene, hvisket Mulvaney til mig:

„Han pleier altid at ta slik paa vei naar han har faat en dragelse av de barnerumper de gjør til sersjanter nu for tiden. Det—ogsaa at gaa ledig. Jeg kan ikke skjønne det."

„Aa, hvad gjør det? La ham mase sig igjennem det."

Ortheris begyndte at synge en parodi paa „Ladestok-korpset," fuld av koselige hentydninger til kamp, mord og pludselig død. Han saa ut over floden mens han sang; og hans ansigt var ganske fremmed for mig. Mulvaney grep mig i albuen for at være sikker paa at jeg hørte paa ham.

„Hvad det gjør? Det gjør alt mulig! Det er en slags raptus som kommer over ham. Jeg har set det. Den slipper

ham ikke hele natten, og midt i mulm og mørke vil han krabbe sig ut av køien og gaa og rote i rækken efter sin mundering. Saa vil han komme bort til mig og si: „Jeg reiser til Bombay. Svar for mig ved opstillingen imorgen." Saa vil jeg og han slaas som vi før har gjort — han for at komme avsted, og jeg for at holde paa ham -— og saa blir vi begge to notert for leven i brakken. Jeg har smurt ham op med bandoléret, og jeg har slaat skallen ind paa ham, og jeg har talt til ham; men det nytter ikke det mindste gran, naar han har sin raptus. Han er saa god en gut som nogensinde har traadt i et par sko, naar han er klar i hodet. Men jeg vet hvordan det kommer til at gaa i brakken inat. Gud58

gi han ikke kommer til at skyte mig, naar jeg maa op for at slaa ham ned. Det er det som er i mine tanker dag og nat."

Dette stillet saken i et mere ubehagelig lys og gav fuld forklaring paa Mulvaneys ængstelse. Det lot som om han vilde prøve paa at lokke Ortheris ut av anfaldet, for han ropte ned mot bredden, hvor gutten laa:

„Hør nu her, du med de „stakkars lyserøde tær," og glasøjnene! Svømmet du bak mig over Irrawaddy om natten som en god gut, eller gjemte du dig under sengen som ved Ahmid Kheyl?"

Dette var baade en grov fornærmelse og en direkte løgn, og Mulvaney mente det maatte føre til et slagsmaal. Men Ortheris lot til at være ganske hensunket i en selvhypnose. Han svarte langsomt, uten noget tegn paa ærgrelse, i den samme syngende tone som han hadde brukt til salut-kommandoen: „Jeg svømmet over Irrawaddy om natten, som du vel vet, for at ta byen Lungtungpen, naken og uræd. Og hvor jeg var ved Ahmid Kheyl, det vet du, og fire forbaskede patanere vet det ogsaa. Men det var der noget med, og jeg tænkte ikke paa at dø. Nu er jeg syk efter at komme hjem — komme hjem — komme hjem! Nei, jeg er ikke nogen mammadalt, for jeg vokste op hos min onkel, men jeg er syk av længsel efter London; syk efter at høre larmen i London, efter at se igjen byen og supe ind lugten av den; appelsinskal og asfalt og gas som siver ind over Vauxhall-broen.

Patanere — den østlige del av Afghanerne.59

Jeg er syk efter banen ned til Box Hill, med kjæresten paa fanget og en ny kridtpipe under næsen. Det, og saa lysene i Strand, hvor du kjender hvert menneske, og hvor kosten, som tar dig i nakken, er en gammel ven som har hat fat i dig før, da du var en liten skittunge som laa og drev mellem Temple og de mørke bueganger. Ingen forbasket vakttjeneste, ingen forbasket stripselsten eller khaki; og du er din egen herre, og om søndagen kan du ta kjæresten med ut og se paa folkebeskyt-telsesforeningen huke kadavere op av Serpentinen. Og alt det gav jeg op for at gaa i Enkens tjeneste her paa den anden side havet, hvor der ikke er kvindfolk og ikke er brændevin — som det er værd at ha — og ikke er nogenting at se, eller gjøre, eller si, eller føie, eller tænke. Vorherre bevare dig, Stanley Ortheris, men du er et større forbasket fæ end resten av regimentet og Mulvaney tilsammen. Der sitter Enken hjemme med guldkrone paa hodet, og her sitter jeg, Stanley Ortheris, Enkens eiendel, et raattent KVÆG!"

Han hævet stemmen henimot slutningen av utbruddet og sluttet av med en seksløpet anglo-indisk ed. Mulvaney sa ingenting, men saa paa mig, som om han ventet at jeg kunde skaffe stakkars Ortheris's forstyrrede hjerne fred.

Jeg husket at jeg engang i Rawal Pindi hadde set en mand, som var næsten gal av drik, bli gjort

The Serpentine — langt bugtet vandløp gjennem Hvde Park.

Enken o: Dronning Viktoria.60

ædru ved at man gjorde nar av ham. Der er de regimenter som vet hvad jeg mener. Jeg haabet at vi kanske kunde lægge en dæmper paa Ortheris paa samme maate, skjønt han var ganske ædru. Saa sa jeg :

„Hvad nytter det at ligge der og mukke og skjælde ut enken?"

„Jeg har ikke gjort det," sa Ortheris. „Jeg har Gud hjælpe mig aldrig sagt et ord imot hende, og jeg vilde ikke gjøre det — ikke om jeg skulde desertere i dette øieblik."

Her aapnet sig en mulighet for mig. „Ja, det var nu i hvert fald meningen. Hvad nytter det til at ligge og mase hen i vind og veir? Vilde De stikke av nu med det samme, om De fik anledning til det?"

„De kan jo prøve!" sa Ortheris og reiste sig med et sæt, som om han var blit stukket.

Mulvaney kom sig ogsaa paa benene. „Hvad er det De tænker paa?" sa han.

„At hjælpe Ortheris ned til Bombay eller Karachi, hvad han helst vil. De kan melde av at han skiltes fra Dem før lunch og lot bøssen bli liggende her paa flodbredden."

„Saa det skal jeg melde av — hæ?" sa Mulvaney langsomt. „La gaa. Hvis Ortheris agter at desertere nu, og vil desertere nu, og hvis De, som har været en ven av mig og ham, vil hjælpe ham til det, saa skal jeg, Terence Mulvaney, gi min ed — som jeg aldrig har brutt — paa at melde av som De siger. Men — —" Her traadte han hen til Ortheris og rystet løpet paa fuglebøssen op i61

ansigtet paa ham — „dine næver staa dig bi, Stanley Ortheris, om jeg nogensinde træffer paa dig igjen."

„Det gaar for det samme," sa Ortheris. „Jeg er syk av dette hundelivet. Giv mig en chanse. Driv ikke gjøn med mig. La mig komme avsted."

„Klæ av Dem," sa jeg, „og byt med mig, saa skal jeg si Dem hvad De skal gjøre."

Jeg haabet at dette var saa meningsløst at det vilde stanse Ortheris. Men han hadde sparket fett-lærsstøvlerne av sig og slængt frakken næsten før jeg hadde faat snippen av. Mulvaney grep mig i armen.

„Han har sit anfald; han er splittergal endda. Paa ære og samvittighet, det ender med at De hjælper ham til at desertere. Det er bare fire uker, som De siger, eller kanske otte, men tænk paa skammen — den sorte skam for ham og mig!" Jeg hadde aldrig set Mulvaney saa oprørt før.

Men Ortheris var ganske rolig, og saa snart som han hadde byttet klær med mig, og jeg stod der som en menig soldat, sa han kort: „Nu! Videre! Hvad saa? Er det ærlig spil? Hvad skal jeg gjøre for at slippe ut av dette helvede?"

Jeg sa ham at hvis han vilde vente to tre timer ved floden, skulde jeg ride ind til byen og komme tilbake med hundrede rupis. Med de penger i lommen skulde han gaa til den nærmeste lands-station paa banelinjen — en tre fjerdingvei borte — og skulde der løse en førsteklasses billet til Karachi. Da man visste at han ikke hadde penger paa sig, da han gik paa jagt, vilde der ikke straks fra regimentet bli telegrafert til havnebyerne, men

man vilde lete efter ham i de indfødtes landsbyer langs floden. Videre vilde ingen tænke paa at lete efter en desertør i en førsteklasses kupé. I Karachi skulde han kjøpe hvite klær og, om han kunde, gaa ombord i en lastebaat.

Her avbrøt han mig. Hvis jeg hjalp ham til Karachi, skulde han ordne resten. Saa gav jeg ham besked om at vente hvor han var, indtil det var saa mørkt at jeg kunde ride ind til byen, uten at man la merke til hvad jeg hadde paa mig. Nu har Gud i sin visdom gjort hjertet paa den britiske soldat, som ofte er en uforbederlig slubbert, saa bløtt som hjertet paa et litet barn, for at han skal tro paa sine officerer og følge dem gjennem tykt og tyndt. Han kommer ikke saa let til at tro paa en civilist, men naar han gjør det, tror han fuldt og fast og som en hund. Jeg hadde med mellemrum den ære at nyde menig Ortheris's venskap i mere end tre aar, og i alt hvad vi hadde med hverandre at gjøre, handlet vi som mand mot mand. Følgelig holdt han det for den rene sandhet, og ikke for mundsveir, alt hvad jeg hadde sagt.

Mulvaney og jeg lot ham bli tilbake i det høie græs nær flodbredden og gik vor vei — ogsaa gjennem det høie græs — hen til min hest. Skjorten skrapet mig fælt.

Vi ventet næsten to timer paa at skumringen skulde komme og gjøre det mulig for mig at komme bort. Vi talte hviskende sammen om Ortheris og anstrengte vore ører for at fange nogen lyd fra det sted hvor vi hadde latt ham63

sitte. Men vi hørte ikke andet end vindsuset i fjærgræsset.

„Jeg har slaat skallen ind paa ham," sa Mulvaney alvorlig, „gang efter gang. Jeg har næsten slaat ham ihjel med bandoléret, og endda kan jeg ikke faa disse anfaldene slaat ut av den bløte skolten hans. Nei! Og han er ikke bløt. For han er fornuftig og rimelig anlagt. Hvad er det? Er det den levemaate som han ikke har, eller den opdragelse han aldrig har faat? De, som tror De vet saa meget, kan De svare paa det?"

Men jeg fandt ikke noget svar. Jeg studerte paa hvor længe Ortheris vilde holde ut nede paa flodbredden, og om jeg vilde bli nødt til at hjælpe ham med at desertere, som jeg hadde git ham mit ord paa.

Netop som skumringen faldt paa, og jeg begyndte at sadle hesten min, tung om hjertet, hørte vi vilde skrik fra floden.

Djævlene var faret ut av menig Stanley Ortheris No. 22639 kompani B. Ensomheten, skumringen og ventingen hadde drevet dem ut av ham slik som jeg hadde haabet. Vi drog avsted i fuldt firsprang og kom over ham, der han flakket vildt omkring inde i græsset og hadde kastet trøien av sig — min trøie. Han ropte paa os som et galt menneske.

Da vi naadde ham, dryppet han av sved og skalv som en vetskræmt hest. Vi hadde stor møie med at faa talt ham tilrette. Han klaget over at han var civilt antrukket, og vilde slite mine klær av kroppen paa sig. Jeg kommanderte ham til at klæ ordentlig av sig, og vi byttet om for anden gang saa fort som mulig.64

Hans egen klorende skjorte og knirkende støvler syntes at bringe ham til sig selv. Han la hænderne for øinene og sa:

„Hvad var det? Jeg er ikke gal, og ikke har jeg solstik, og her har jeg ligget og gaat og sagt og ligget og gaat og gjort . . . Hvad har jeg ligget og gjort?"

„Hvad du har gjort?" sa Mulvaney. „Du har skjæmt dig ut — skjønt det spiller ingen rolle. Du har skjæmt B-kompaniet ut, og hvad der er det værste av det hele, du har skjæmt mig ut. Mig, som har lært dig at staa paa benene som en mand — da du var en skitten liten, krokrygget liten, klynkende liten rekrut. Slik som du er nu, Stanley Ortheris!"

Ortheris sa ingenting en stund. Saa spændte han av sig bandoléret — det var tungt av emblemer fra et halvt snes regimenter, som hans eget hadde kampert med, og rakte det til Mulvaney.

„Jeg er altfor liten til at smøre dig op, Mulvaney," sa han; „og du har banket mig før; men du kan ta og slaa mig tversover med dette her, om du har lyst."

Mulvaney vendte sig mot mig.

„La mig snakke med ham," sa Mulvaney.

Jeg gik min vei, og paa turen hjemover tænkte jeg en hel del, paa Ortheris i særdeleshet, og min ven menig Thomas Atkins, som jeg er glad i, i almindelighet.

Men jeg kunde ikke komme til nogetsomhelst slags resultat. Svarteper.

Tim O'Hara laa paa likstraa, og alt folk var optat med ham. Nede fra St. Patrick-smuget kom de alle for at se ham.

Tim O'Haras Likstue.

I I er er en forfatter som heter Robert Louis * Stevenson, som lager det nydeligste rnosaik-arbeide i sort og hvitt og meisler det ut med haar-fin nøiagtighet. Han har skrevet en fortælling om en selvmorderklub, hvor mænd spillet hasard med livet som indsats, fordi andre fornøjelser ikke længer bet paa dem. Min ven, menig Mulvaney, kjender ikke noget til hr. Stevenson, men han ydet engang sin private assistance ved et møte i en klub av omtrent den art som hr. Stevenson har beskrevet, og hans ord staar til troende.

Som de tre musketerer deler sine penger, sin tobak og sin brændevin, som de staar hverandre bi i brakke og i leir, og som de sammen glæder sig over den enes glæder, saa deler de ogsaa sine sorger. Naar Ortheris's ustyrlige

tunge har bragt ham i hullet for en tid, eller Learoyd har66

løpt amok blandt sin oppakning og sine vaaben, eller Mulvaney er bukket under for sterke vande, og under deres paavirkning er gaat irette med sin kompanichef, kan man læse ulykken i ansigtet paa de to som er urørt av den, og resten av regimentet vet at det ikke er trygt at komme med bemerkninger eller slaa nogen vitser. I regelen holder de tre sig i skindet og undgaar lovens arm og overlater gale streker til det unge blod som endnu ikke har raset ut; men der gives tilfælde. ..

For eksempel: Ortheris sat paa vindebroen til hovedporten paa fort Amara med hænderne i lommen og snadden i munden endevendt. Learoyd laa saa lang han var paa glacis-græsvolden og sparket op i luften med hælene, og jeg kom rundt hjørnet og spurte efter Mulvaney.

Ortheris spyttet ned i fæstningsgraven og rystet paa hodet: „Der er ingen hjælp i at træffe ham nu," sa Ortheris, „han er en fankens kamel. Hør!"

Paa verandafliserne likeoverfor arrestlokalet, som er like ved vaktstuen, hørte jeg avmaalte trin, som jeg kunde ha kjendt igjen i en hær paa marsj. Der var tyve skridt crescendo, en pause, og saa tyve diminuendo.

„Det er ham," sa Ortheris; „du store Gud, det er ham! Altsammen for en fankens knap som en kunde speile sig i, og saa et par ord som en fankens erkeengel ikke vilde ha tat ilde op."

Amok — malayisk betegnelse for anfald av utilregnelig raseri.67

Mulvaney hadde stroppemarsj, det vil si han maatte saa og saa længe marsjere op og ned med oppakning, bøsse, bajonet, ammunition, tornister og kappe. Og grunden — han hadde møtt upudset til mønstring! Jeg var like ved at falde ned i fæstningsgraven av overraskelse og vrede, for Mulvaney tar sig saa godt ut som noget menneske der har baaret en uniform, og det vilde før falde ham ind at stille i underbukserne end at møte op i malproper uniform.

„Hvad var det for en sersjant som skrev ham op?" spurte jeg.

„Mullins naturligvis," sa Ortheris. „Der var ingen anden i hæren som vilde være saa sjofel mot Mulvaney. Men Mullins er ingen mand. Han er en skitten liten griseklorer, er han."

„Hvad sa Mulvaney? Han er ikke den mand, som vilde ta sligt rolig."

„Sa? Det hadde været bedre for ham om han hadde holdt kjæft. Du maane, hvor vi lo! „Sersjant," siger han. „De siger jeg er skitten. La gaa," siger han; „men naar Deres kone lar Dem pudse næsen paa egen haand, faar De kanske vite hvad skit er. De har faat en daarlig opdragelse, sersjant," siger han, og saa brast det for os. Men efter mønstringen maatte han ind til obersten, og Mullins stod i vaktstuen og svor, til han var blaa i ansigtet at Mulvaney hadde kaldt ham et svin, og Gud vet hvad. De kjender Mullins. Han kommer til at faa sig en over nakken en vakker dag. Han er en altfor fankens stor løgner til at dø68

sottedød. „Tre timer med fuld oppakning," siger obersten, „ikke for at ha møtt skitten til parade, men for at ha sagt noget til Mullins, skjønt jeg ikke tror," siger han, „at De har sagt hvad han har sagt De har sagt." Og Mulvaney traadte av uten at si en stavelse. De vet han aldrig taler til obersten; han er bange for at komme endnu værre fra det."

Mullins, en overmaade ung og overmaade nygift sersjant, hvis væsen dels var præget av medfødt ondskap og dels av halvfordøjet folkeskolelærdom, kom over broen og spurte bisk hvad Ortheris bestilte.

»Jeg?" sa Ortheris. „Aa, jeg sitter og venter paa min løitnantsutnævnelse. De har vel ikke truffet den paa veien?"

Mullins blev purpurrød og gik videre. Det klukket mildt oppe fra volden hvor Learoyd laa.

„Han venter at bli gjort til løitnant en vakker dag," forklarte Ortheris; „Gud hjælpe de officerer som skal dele brød og salt med ham. Hvor mange er klokken? Fire! Mulvaney slipper ut om et kvarter. De skulde ikke ha lyst til at kjøpe en hund, hvad? En hvalp De kunde stole paa — falden efter en rampur-hund og oberstens mynde."

„Ortheris," svarte jeg strengt, for jeg visste hvad han tænkte paa; „dersom De tror at--"

„Jeg tænker slet ikke paa at slaa Dem for penger," sa Ortheris; „De skulde ha faat hunden for billig kjøp, men — men — jeg vet at Mulvaney trænger noget at styrke sig paa, naar han69

skal gaa det av sig, og jeg eier ikke en øre, og han ikke heller. Jeg vilde helst sælge Dem hunden, jeg vilde virkelig det."

Der faldt en skygge paa vindebroen, og Ortheris begyndte at stige op i luften, løftet efter kraven av en uhyre haand.

„Ikke nogen frækhet," sa Learoyd og holdt londoneren ut over fæstningsgraven. „Ikke nogen frækhet, Ortheris, min søn. Jeg har halvanden, rupi selv." Han viste frem to pengestykker og satte Ortheris ned paa rækverket paa broen.

„Det er udmerket," sa jeg; „hvor gaar dere hen?"

„Vi bare skal gaa det av ham, naar han slipper ut, et par fjerdingsvei eller mere," sa Ortheris.

Fottrinene derinde stanset. Jeg hørte den dumpe klang av et tornister som kastes paa en seng, fulgt av vaabenklirren. Ti minutter senere traadte Mulvaney frem i solskinnet paa vindebroen. Han var ulastelig antrukket, presset læberne sammen og var mørk som et tordenveir i ansigtet. Learoyd og Ortheris sprang frem paa begge sider av ham og lænet sig ind imot ham, som hester læner sig til vognstangen. Et øieblik efter var de forsvundet nedigjennem hulveien til garnisonsbyen, og jeg var alene tilbake. Mulvaney hadde ikke nedladt sig til at gjenkjende mig; hvorav jeg sluttet at han maatte ta sig meget nær av det som var hændt.

Jeg kløv op paa en af bastionerne og saa efter de tre musketerer, som blev mindre og mindre bortover sletten. De gik saa fort som føtterne kunde70

bære dem, og med sænket hode. De marsjerte en lang omvei utenom eksercerpladsen, streifet kavallerileiren og blev borte i det skogholt som kranser lavlandet nede ved elven.

jeg fulgte langsomt efter og fik øie paa dem nede ved flodbredden — de var støvete og svette, men marsjerte med de samme lange, taktfaste skridt. De kraset igjennem skogplantningen, satte kurs for pontonbroen og slog sig snart ned i forstavnen paa en av pontonerne. Jeg red forsigtig fremover, indtil jeg saa tre smaa søiler av hvit tobaksrøk stige op og bli borte i den klare aftenluft, og visste at freden hadde sænket sig. Da jeg naadde brohodet, vinket de mig velkommen efter.

„Bind hesten der," ropte Ortheris, „og kom hit, saa seiler vi alle hjem i denne fankens baaten."

Fra brohodet er det bare et par skridt til skog-mesterens bungalow. Hans tjener var der og lovet at faa en mand til at passe hesten for mig. Var der noget andet sahiben vilde? — en pjolter, eller øl? Der ligger seks flasker øl igjen efter Ritchie sahib, men siden sahiben var en ven av Ritchie sahib, og han, tjeneren, var en fattig mand —

Jeg gav ham mine ordrer i stilhet og vendte tilbake til broen. Mulvaney hadde tat av sig støvlerne og sat og skvapset med tærne i vandet, Learoyd laa paa ryggen paa pontonen og Ortheris lot som om han rodde med en stor bambusbusk.

„Jeg er en gammel nar," sa Mulvaney eftertænksomt, „som slæper dere to ut her, fordi jeg var fra mig og surmulte som en unge. Jeg, som71

stod i hæren, dengang Mullins — fanden koke ham — laa og brølte paa et sengeteppe til fem shillings uken, som ikke blev betalt! Gutter, jeg har halt dere avgaarde næsten en hel mil bare for min syndefuldhets skyld. Fyf!"

„Hvad gjør det, saalænge en har det godt," sa Ortheris og rodde videre med bambusstokken. „Like godt her som andre steder."

Learoyd holdt i veiret et rupi- og et halv-rupi-stykke og rystet sørgmodig paa hodet. „En mil fra marketenteriet, og det bare for Mulvaneys forbaskede stolthet."

„Jeg vet det," sa Mulvaney angerfuldt. „Hvorfor gaar dere med mig? Og allikevel vilde jeg ta mig saa inderlig nær av at dere ikke gik med — naarsomhelst — endda jeg er gammel nok til at vite bedre. Men jeg vil gjøre bod. Jeg vil ta mig en slurk vand."

Ortheris satte i et skingrende vræl. Hushovmesteren i skog-bungalowen stod like ved ræk-verket med en kurv, litt usikker om hvordan han skulde klavre ned paa pontonen.

„Jeg kunde ha visst at De vilde skaffe os noget at drikke i en fankens ørken," sa Ortheris anerkjendende til mig. Saa til manden med kurven: „Forsigtig med flaskerne der! De er værd sin vegt i guld. Jack, dit langarmete bæst, op med dig og løft dem ned."

Learoyd hadde kurven nede paa pontonen i et øieblik, og de tre musketerer samlet sig om den med tørre læber. De drak min skaal paa god og72

gammeldags maner, hvorefter tobakken smakte mere liflig end nogensinde. De absorberte alt øllet og leiret sig i maleriske stillinger for at beundre den synkende sol — ingen sa noget en tid lang.

Mulvaneys hode sank ned paa brystet, og vi trodde han var sovnet.

„Hvorfor i alverden gik dere saa langt?" hvisket jeg til Ortheris.

„For at marsjere det av ham, naturligvis. Naar han er blit straffet, marsjerer vi altid av med ham. Det gaar ikke an at snakke til ham da — ikke at la ham være alene heller. Sa drar vi avgaarde med ham, til det gir sig."

Mulvaney løftet hodet og stirret like ind i solnedgangen. „Jeg hadde min bøsse," sa han drømmende, „og jeg hadde min bajonet, og Mullins kom rundt hjørnet og gapte op i fjæset paa mig og flirte haanlig. „Du kan ikke pudse næsen selv," siger han. Nu vet jeg ikke rigtig hvordan Mullins kan ha følt det, men du hellige Guds moder, han var sin død nærmere i det øieblik end jeg nogensinde har været min — og det er mindre end en haarsbredd."

„Ja," sa Ortheris rolig; „du vilde ta dig ut med alle knapperne sprættet av, naar musikken foran dig spillet dødsmarsjen. Baade jeg og Jack staar i første geled, naar regimentet staar i hulkarré. Fankens fin vilde du se ut, naar du skulde hænges. „Herren gav, Herren tok — klar med faldlemmen der—-Herrens navn være lovet." Han rallet betydningsfuldt og vidunderlig.73

„Mullins! Hvem er Mullins?" sa Learoyd langsomt. „Jeg skulde ta et helt kompani Mullin-ser med én haand. Naa du Mulvaney, vær nu ikke dum."

„Du blev ikke straffet for det du ikke hadde gjort, og haanet bakefter. Det var for mindre end det at Tyrone-regimentet vilde ha sendt O'Hara til helvede, istedenfor at la ham gaa naar han selv vilde, dengang Rafferty skjøt ham," svarte Mulvaney.

„Og hvem hindret Tyrone'erne fra at gjøre det?" spurte jeg.

„Det gamle fæ, som ærgrer sig over at han ikke ståk svinet Mullins." Hodet sank ned igjen. Da han løftet det, skalv han og la hænderne paa sine to kameraters skuldre.

„Dere har gaat djævelen ut av mig, gutter," sa han.

Ortheris banket den glødende askeklump ut av pipen paa Mulvaneys haarete haandbak. „De siger at helvede er hetere end det," sa han, da Mulvaney bandte høit. „Ta det som en advarsel. Se derbort!" han pekte tvers over floden mot nogen tempelruiner. — „Jeg og du og han" — han gjorde et kast med hodet i retning av mig — „var der en dag, da jeg stelte mig som et fankens fæ. Du og han stanset mig i farten — og jeg vilde bare til at desertere, men du steller dig som et endnu værre fankens fæ nu."

„Bry dig aldrig om ham, Mulvaney," sa jeg. „Det varer nok en tid før Dina Shadd vil la Dem74

hænge, og De tænker ikke at aspirere til det heller. La os høre om Tyroneregimentet og O'Hara. Raf-ferty skjøt ham fordi han syslet med hans kone. Hvad hændte før det?"

„Der er ingen saa gal som et gammelt fæ. De vet De kan faa mig til hvad som helst, naar jeg er kommet igang

med at snakke. Sa jeg at jeg gjerne skulde skjære leveren ut av Mullins? Jeg avviser sigtelsen av frygt for at Ortheris der vilde melde mig •— naa, saa du vilde vippe mig ut i elven du? Sit stille, smaaen. — Men hvordan det nu er eller ikke: Mullins er ikke værd en ekstra parade, og jeg vil behandle ham med knusende foragt. Tyroneregimentet og O'Hara! O'Hara og Tyroneregimentet! Aark jaja! Gamle dage falder ikke saa let i munden, men de er der altid — inde i hodet."

Saa fulgte en lang pause.

„O'Hara var en satan. Skjønt jeg reddet ham fra at bli dræpt dengang for regimentets æres skyld, saa siger jeg det nu. Han var en satan, en lang, fræk, sorthaaret satan."

„Hvordan da?" spurte Ortheris.

„Kvindfolk."

„Da vet jeg en til."

„Altid inden rimelige grænser, hvis det er mig du mener, din elendige, indskrumpne spinkling. Jeg har været ung, og hvorfor skulde jeg ikke ta hvad jeg kunde faa? Men brukte jeg nogensinde, da jeg var korporal, min rang — jeg stod bare paa første trin av stigen, og nu staar jeg nedenfor,75

ved egen skyld og til egen sorg -— til at drive paa med nederdrægtige lurendreierkunster. La jeg en mand for had, dengang jeg var korporal, og gjorde livet til et helvede for ham fra dag til dag? Drev jeg paa at lyve som O'Hara løi, indtil rekrutterne i regimentet var hvite av rædsel for Guds dom, at den skulde slaa dem alle ned, som den dræpte Ananias og Safira? Nei, jeg gjorde ikke. Jeg har syndet, og jeg har skriftet, og pater Victor vet det værste om mig. O'Hara blev slaat ned før han kunde tale, paa Raffertys dørtrin, og ingen vet det værste om ham. Men saa meget vet jeg:

Tyroneregimentet fik sine rekrutter paa mangeslags vis i gamle dage. En drift fra Connemara

— en drift fra Portsmouth — en drift fra Kerry, og det var en forbasket lei bande, herfra og derfra og allesteds fra — men størsteparten var irlændere

— svarte irlændere. Nu er det slik at irlænder og irlænder er to ting. De gode blandt dem er gode som de bedste; men de daarlige er værre end de værste. Det har sig slik: De hænger sammen som erteris, og ingen vet hvad de har fore, før én av dem melder dem og banden blir sprængt. Men saa begynder det paa samme maaten dagen efter; de møtes i hjørner og kroker og sverger blodige eder og stikker ned en mand bakfra og løper sin vei, og saa venter de og ser om der blit lovet ut en pengesum for den som kan angi morderen — for at se om det er umaken værd. Slik er de svarte irlændere, og det er dem som bringer Irland76

i vanry, og dem vilde jeg helst slaa ihjel — som jeg næsten gjorde det med én engang.

Men som sagt: Jeg laa paa stue med tolv av jordens værste ukrudt — det var før jeg var gift — folk som var sanket op av rendestenen — lumpne slubberter, som hverken vilde le eller snakke eller drikke sig fulde, som bra folk skal. De prøvet et par av sine rævestreker med mig, men jeg slog en kridtstrek rundt sengen, og den som satte sin fot over streken, vandret paa hospitalet for de første par dage.

O'Hara hadde lagt stuen for had — han var min fanejunker dengang — og vi kunde aldrig gjøre ham tillags. Jeg var yngre end jeg er nu, og det som faldt i min lod av dragelser og straffe-eksercis, det tok jeg og bet læberne sammen. Men det var ikke saa med de andre, og jeg vet ikke hvad grunden er, om ikke den, at somme folk er født lumpne og gaar til snigmord, hvor et næveslag er mer end nok. Da der var gaat en tid, slog de om i sin tone likeoverfor mig og blev liddelig venlige; og alle i kor bandte de O'Hara.

„Jajaja," siger jeg, „O'Hara er en satan, og jeg er ikke den mand som vil negte det; men er han den eneste mand i verden? La ham seile sin egen sjø. Han blir nok engang træt av at finde at vi pakker som svin, og griser til uniformen."

„Vi vil ikke la ham seile sin egen sjø," siger de.

„Saa gjør hvad dere vil," siger jeg; „men han gir dere fanden med fett paa."77

„Hvordan er det han driver paa med Slimmys kone?" siger en anden.

„Hun er fælleseie for hele regimentet," siger jeg. „Hvad er det som har gjort dig saa prippen paa det med én gang?"

„Har han ikke lagt os alle her for had? Kan vi gjøre nogenting uten at han drar os for det?" siger en anden.

„Det er sandt," siger jeg.

„Vil du ikke hjælpe os med at gjøre noget?" siger en anden, „en stor og kjæk kar som du?"

„Jeg skal kløve skallen paa ham, hvis han lægger haand paa mig," siger jeg. „Jeg siger at han lyver, om han kalder mig for skitten, og jeg skulde ikke ha noget imot at dukke ham i artilleritrau-gene, om det ikke var at jeg gjerne vilde bli korporal."

„Er det alt du vil gjøre?" siger en anden. „Har du set slik en aarelatt kalv?"

„Ja kanske jeg er aarelatt" siger jeg, trær tilbake til sengen og slaar min kridtstrek rundt den. „Men det vet dere, at den som gaar over streken her, han blir værre aarelatt end jeg er. Jeg tar ikke imot skjeldsord av nogen," siger jeg. „Og det kan dere huse paa at ikke vil jeg ha noget at gjøre med dere, hvad dere saa pønser paa, og ikke vil jeg løfte haand imot en overordnet. Er der nogen som vil noget?" siger jeg.

Men ingen av dem rørte sig, endda jeg gav dem god tid; men de stod og knurret og mukket sammen borte i den ene ende av stuen. Jeg tok luen

paa og gik bort til marketenteriet, og jeg hadde ikke smaa tanker om mig selv; men derborte blev jeg saa usedelig fuld i benene, endda jeg var ganske klar i hodet.

„Houligan", siger jeg til en fyr i E-kompaniet, som paa sæt og vis var en ven av mig; „jeg er litt daarlig søndenfor bandoléret. La mig laane din skulder til støtte for min formation, og marsjer mig tvers over pladsen ind i det høie græs. Der vil jeg sove den av," siger jeg; og Houligan — han er død nu, men han var god saalænge han varte — han gik med mig, og tok tak i mig naar jeg slingret, indtil vi kom ind i det høie græs, og da rullet himmel og jord i ett under mig. Jeg satte kursen ind i det høieste græs, og der sov jeg rusen ut med let samvittighet. Jeg hadde ingen trang til at bli notert for ofte; for der hadde ikke været den mindste tøddel at si paa mig i et halvt aar.

Da jeg vaagnet, var drikken dunstet av mig, og jeg følte mig som om en hunkat hadde kislet inde i munden paa mig. Jeg hadde ikke lært at bære en rus med hygge i de dage. Og jeg er ikke stort bedre endda. „Jeg vil faa Houligan til at helde en bøtte vand over hodet paa mig," tænker jeg; og jeg vilde til at reise mig. Men jeg hører nogen si: „Mulvaney kan ta skylden; han er en selvgod, ukameratslig kjøter."

„Aahaa," siger jeg, og det runget inde i hodet paa mig, akkurat som gongonen i vaktstuen; „hvad er det nævnte unge mand skal ta skylden for av79

hensyn til Tim Vulmea?" For det var Tim Vul-mea som talte.

Jeg veltet mig om paa maven og kravlet frem gjennem græsset en liten stump ad gangen mot det sted talen kom fra. Der sat mine tolv stuekame-rater paa en liten bar flek. Det tørre græs viftet over hoderne paa dem, og der var snigmord i deres syndige hjerter. Jeg skjøv nogen straa tilside for at faa klar utsigt.

„Hvad er det?" siger en av dem og springer op.

„En hund," siger Vulmea. „Jo, du er den rette kar til dette stykke arbeide! Som sagt, Mulvaney skal faa skylden — om vi kommer i knipe."

„Det er haardt at sverge livet av en mand," siger en av de yngste.

„Tak for det," tænker jeg. „Men hvad djævelen er det de ædle herrer brygger sammen mot mig?"

„Det er saa let som at tømme sin halve øl," siger Vulmea. „Saadan henimot syvtiden tar 0'Hara sig en tur for at hilse paa Slimmys kone, det svin! En av os holder utkik og siger til, og saa lager vi et helvedes spektakel — ler og larmer og kaster støvler paa hverandre. Saa kommer 0'Hara bort for at gi os ordre til at holde os iro, saa meget mere som lampen kommer til at bli veltet under levenet. Han vil marsjere den like vei op til døren for enden av stuen, der utenfor hænger en lampe paa verandaen, saa han kommer til at staa godt i lyset. Han vil ikke kunne se ind i mørket. En av os vil gi fyr, og det blir paa nært hold, og skam faa den som skyter bom. Det blir Mulva-80

neys rifle vi bruker; den hænger øverst paa geværstativet — og det er umulig at ta feil av den langløpete, skjeløiete muskedonneren selv i mørke."

Det var av pure misundelse at skurken brukte sig paa min gamle bøsse — det var jeg sikker paa, og det gjorde mig sintere end alt det andet.

Men Vulmea driver paa: „O'Hara deiser, og naar saa lyset er tændt igjen, ligger en fem seks av os over Mulvaney og roper drap og mord. Mulvaneys seng er like ved døren, og den rykende bøsse ligger under ham, naar vi har slaat ham overende. Vi vet, og hele regimentet vet, at Mulvaney har brukt mere kjæft paa O'Hara end nogen av os. Kan der saa være noget at tvile paa for krigsretten? Vilde tolv ærlige gutter sverge livet av en søt og elskelig, stilfærdig fyr som Mulvaney — han med sin kridtstrek rundt sengen og sine trusler om at slaa os ihjel, dersom vi kom over streken, som vi alle sandfærdig kan bevidne."

„Du barmhjertige Guds moder!" tænker jeg til mig selv. „Slik er det at ha et ustyrlig sind og næver en kan bruke! De lumske kjøtere!"

Svetten randt i store draaber ned over ansigtet paa mig, for jeg var inde i bakrusen og hadde ikke forstandens fulde bruk. Jeg laa stille og hørte dem egge hverandre op til at sverge mig avdage ved at fortælle historier om hvergang jeg hadde smurt op en av dem. Og der var, dekelen snuse mig, faa av dem som ikke hadde nydt den ære. Men det var bare i ærlig slagsmaal, for aldrig hadde jeg klemt til, før de hadde utæsket mig til det.81

„Ja, det er vel og bra," siger en av dem; „men hvem skal løsne skuddet?"

„Hvad gjør det?" siger Vulmea. „Det blir Mulvaney som skyter ham — for krigsretten."

„Det blir saa," siger manden, „men hvem skal ha fingeren paa hanen — inde i siueri?"

„Hvem som skal det?" siger Vulmea og ser sig om i kredsen; men ikke én av dem svarte. De begyndte at kjekle, indtil Kiss, som altid drev med at spille knak, siger: „La os prøve kortene!" Dermed knappet han op trøien og halte frem en fettet kortstok, og de gik med paa det allesammen.

„Gi," siger Vulmea med en svær, rullende ed, „og Shielyghs sorte forbandelse slaa den mand som ikke vil gjøre sin pligt, som kortene siger. Amen!"

„Svarteper skal avgjøre det," siger Kiss og gir rundt. — Ja det skulde jeg ha sagt at svarteper er spar ess, som fra umindelige tider har været nær knyttet til slag, mord og voldsom død.

Kiss gav kort rundt én gang; men der var ingen svarteper, og mændene var hvite i ansigtet av de tanker som arbeidet i dem. Kiss gav kort rundt to ganger, og der faldt et graat skjær over kinderne paa dem. Tre ganger gir Kiss, og de var ganske blaa. „Har du mistet ham?" siger Vulmea, og stryker svetten av panden. „La os bli færdig med dette her?" „Jeg gjør hvad jeg kan," siger Kiss og kaster et kort til ham; og det faldt i fanget paa ham med forsiden op — svarteper!

Saa kaglet og lo de alle. „Alle gode ganger82

er tre," siger en av dem, „du slåp billig fra det." Men jeg kunde se at de alle trak sig litt væk fra Vulmea og lot ham sitte alene og fingre med kortet. Vulmea siger ikke en stavelse en tid lang, men slikket sig om læberne som

en kat. Saa løftet han hodet og lot de andre sverge alle kjendte og ukjendte eder paa at de skulde staa last og brast med ham, ikke bare paa stuen, men for krigsretten, som skulde dømme mig! Han tok ut fem av de sterkeste, som skulde holde mig nede i sengen naar skuddet blev fyret, og han tok ut en anden, som skulde slukke lyset, og endnu en som skulde lade bøssen min. Han vilde ikke gjøre det selv; og det var underlig, for det var bare en liten ting.

Saa svor de engang til at de ikke vilde for-raade hverandre, og krøp ut av græsset til hver sin kant to og to. Og det var en himlens naade at de ikke kom over mig. Jeg var syk av frygt helt ned til bunden av mavesækken — syk, syk, syk! Da de alle var borte, gik jeg tilbake til marketenteriet for at faa en flaske, saameget at jeg kunde tænke. Vulmea var der, og han drak tæt og var ganske ubegripelig høflig mot mig. „Hvad skal jeg gjøre? Hvad skal jeg gjøre?" tænker jeg til mig selv, da Vulmea gik sin vei.

Litt efter kommer depotsersjanten ind og skjel-der og smelder og er ikke fornøiet med nogen; for Martini Henry-geværet var nyt for regimentet i de dage, og vi pleiet at bringe mekanismen i ulag. Det varte lange tider før jeg kunde vænne mig av med at prøve paa at trække slutstykket83

tilbake og dreie bøssen om naar jeg hadde skutt —- akkurat som om hun var en Snider.

„Hvad er det for slags skræddersvende de gir mig at arbeide med?" siger depotsersjanten. „Her har Hogan faat slaat næsen sin saa flat som en pandekake og maa ligge overende i en uke, og hvert kompani sender tilbake vaaben som er slaat i stumper og stykker."

„Hvad er der iveien med Hogan, hr. sersjant?" siger jeg.

„Iveien!" siger depotsersjanten. „Jeg viste ham saa ømt, som om jeg hadde været hans mor, hvordan man skal ta en Martini Henry fra hverandre, og det gjorde han noksaa greit og pent. Jeg gav ham besked om at sætte den sammen igjen og skyte et skud med løst for at han kunde se hvorledes krudtslammet blev hængende igjen i løpet. Det gjorde han, men han glemte at sætte fast bolten som holder paa slutstykket, og da han fyrte, fløi slutstykket tilbake og rammet ham. Det var godt for ham at det bare var løst krudt — en skarp patron vilde ha slaat øiet ut paa ham."

Jeg saa saa opvakt ut som et skollet sauehode. „Hvordan det, sersjant?" siger jeg.

„Her skal De se, klodrian; og gjør ikke De det samme." Dermed viste han mig en laasmeka-nisme som var gjennemskaaret, for at man skulde kunne se den indvendig — og han var saa for-nøiet over at ha nogen at brumme for, at han to ganger gjennemgik for mig hvad Hogan hadde gjort.84

„Ja det kommer der av ikke at kjende det vaaben man er forsynet med," siger han.

„Mange tak, hr. sersjant," siger jeg. „Jeg vil komme til Dem naar der er noget mere jeg skal ha rede paa."

„Nei tak," siger han. „Hold pudsestokken borte fra bolten der, eller ogsaa gaar det galt."

Jeg gik utenfor, og jeg kunde ha danset av fryd over at det laget sig saa straalende. „De lader vel min rifle, mens jeg er borte," tænker jeg, og saa gik jeg tilbake til marketenteriet for at gi dem al den tid de trængte.

Marketenteriet var fuldt av folk henimot kveldstid. Jeg lot som jeg var drabelig fuld, og en efter en kom alle folkene fra min stue ind med Vulmea. Jeg pigget mig avgaarde og gik ustøt og tungt, men ikke saa ustøt og tungt at jeg kunde blit anholdt for det. Det stemte paa et haar; i min patrontaske manglet en patron, som laa lunt og godt inde i riflen. Jeg var kokende sint paa dem, og jeg slet kulen ut av patronen med tænderne saa fort som jeg kunde, for jeg var alene paa stuen. Saa tok jeg en støvle og pudsestokken og slog bolten væk under slutstykket. Det var den rene musik for mig da bolten rullet ned paa gulvet. Jeg puttet den i lommen og klinte noget lort ind i hullet efter den og la slutstykket paa plads. „Jeg tænker det gjør det, Vulmea," siger jeg og lægger mig rolig paa sengen. „Kom bare og sæt dere paa mig, hele hurven; jeg skal ta dere i favn som de værste sataner der nogengang har snytt sig85

fra galgen." Jeg hadde ikke nogen medlidenhet med Vulmea. Hans øie eller hans liv — det var mig like fett.

I skumringen kom de tilbake alle tolv, og drukket hadde de alle. Jeg laa paa sengen og lot som om jeg sov. En av dem gik ut paa verandaen. Da han plystret, begyndte de alle at støve omkring paa stuen, og de bar sig som de var gale. Men jeg haaber at jeg aldrig mer skal faa høre folk le, slik som de lo og skrek i vilden sky. De var som gale sjakaler.

„Hold op med det forbandede leven," siger O'Hara utenfor i mørket, og bums, gaar lampen i gulvet. Jeg kunde høre O'Hara komme løpende og min bøsse klirre paa stativet og mændene puste tungt, da de stillet sig rundt min seng. Jeg kunde se O'Hara i lyset av verandalampen, og saa hørte jeg smeldet av min rifle. Hun graat høit, stakkars liten, for der blev faret ilde med hende. I næste nu holder fem mand mig nede. „Ta det med ro," siger jeg. „Hvad skal alt dette være til?"

Saa opløftet Vulmea nede paa gulvet et hyl, du kunde høre fra den ene ende av garnisonen til den anden. „Jeg er død; jeg er dræpt; jeg er blind!" siger han. „Alle helgener være min syndige sjæl naadig! Send bud paa pater Constant og la mig dø renset!" Men jeg visste at han ikke var saa død som jeg kunde ha ønsket.

O'Hara griper lampen i verandaen, like stø paa haanden som nogensinde. „Hvad er dette for nogen forbandede slyngelstreker?" siger han og lar lyset86

falde paa Tim Vulmea, som svømmet i blod fra top til taa. Slutstykket hadde hat god fart bakover for fuld krudtladning — jeg hadde strævet nok med at bite patronhylsen sammen, efter at jeg hadde tat ut kulen, for at krudtet kunde gjøre fuld virkning — og hadde flænget Tim op fra læben til høire øienkrok; det hadde revet øienlaaget i filler og hadde saa tat veien over panden op i haarroten. Det saa mere ut som en plog hadde skaaret over ham, end som et skudsaar — om De skjønner hvad jeg mener—og aldrig har jeg set nogen mand blø slik som Vulmea blødde. Drukket hadde han, og ophidset var han, saa der var god pumpe-fart i blodet. I samme nu de karene som sat op-paa mig, hørte 0'Haras stemme, sprat hver hen til sin seng og sang ut aldrig saa høflig: „Hvad er det, hr. fanejunker?"

„Hvad det er?" siger 0'Hara og rister Tim. „Jeg tænker dere vet hvad det er, feige, forkomne kjøtere! Faa fat i en sykebaare og skaf av veien denne sutrende grisen. Der skal høres mer om dette end nogen av dere vil sætte pris paa."

Vulmea satte sig op, rokket frem og tilbake med hodet i hænderne og klynket efter pater Constant.

„Hold kjæft!" siger O'Hara og sliter ham op efter luggen. „Du er ikke saa død at du ikke kan faa femten aar for forsøk paa at skyte mig."

„Det er ikke sandt," siger Vulmea, „jeg skulde skyte mig selv."

„Det var som pokker," siger O'Hara, „for87

brystet paa min frak er sort av dit krudt." Han tok op riflen, som endda var varm, og begyndte at le. „Jeg skal gjøre helvede hett for dig," siger han, „for mordforsøk og for skjødesløs behandling av din rifle. Først skal du hænges, og skal der knappes av paa lønnen fire pund og femten. Bøssen er ødelagt," siger han.

„Men det er jo mit gevær," siger jeg og traadte til for at se paa. „Vulmea, din satan, hvad har du gjort med den? Vil du se at svare!"

„La mig være," siger Vulmea. „Jeg dør!"

„Jeg skal vente til du blir bedre," siger jeg, „og saa skal vi to ta os en liten koselig prat."

0'Hara hev Tim op paa en sykebaare, ikke alt for ømt; men alle guttene holdt sig pent ved sin seng, hvad der ikke netop tydet paa uskyldighet. Jeg lette høit og lavt efter slutstykket mit; men jeg fandt det aldrig igjen.

„Hvad skal jeg nu gjøre med dere?" siger 0'Hara og svinger verandalygten i haanden og ser ned over stuen. Jeg var fuld av had og foragt for O'Hara, og det er jeg endda, endskjønt han er død, men allikevel saa vil jeg si at han var en modig mand. Han stekes i skjærsilden nu, men jeg skulde ønske han kunde høre mig si, at da han stod og saa ut over stuen, og alle guttene skalv for hans blik, da visste jeg at han var en modig mand, og slik likte jeg

ham.

„Hvad jeg skal gjøre?" siger O'Hara igjen, og vi hørte en bløt og lav kvindestemme paa verandaen. Det var Slimmys kone, som var kommet88

til ved skuddet og sat paa en av bænkene, neppe istand til at flytte en fot.

„Aa Denny — kjære Denny," siger hun. "Har de dræpt dig?"

O'Hara saa igjen nedover stuen og blottet tænderne like op til gummerne. Saa spyttet han paa gulvet.

„Dere er det ikke værd," sa han. „Tænd lampen, skarvebikjer," og dermed snudde han sig rundt, og jeg saa ham vandre avsted med Slim-mys kone; hun forsøkte at gni krudtslammet av frakken hans med sit lommetørklæ. „Du er en modig mand," tænker jeg, „— en modig mand og et skitt fruentimmer."

Ingen av guttene sa et ord en tid lang. De skammet sig alle, saa mælet slog klik.

„Hvad tror dere han kommer til at gjøre?" siger en av dem tilsidst. „Han vet vi er med paa det allesammen."

„Saa det er vi?" siger jeg borte fra min seng. „Den som siger det til mig, skal faa juling. Jeg vet ikke," siger jeg, „hvad det er for noget lumsk fandenskap dere har brygget sammen; men efter hvad jeg har set, saa skjønner jeg at dere ikke er mænd for et mord med andenmands rifle — saadanne rystende, feige uslinger er dere. Nu vil jeg sove," siger jeg, „saa kan dere blaase hjernen ut paa mig mens jeg ligger." Men jeg sov nu ikke paa en stund da, skjønner De vel.

Næste morgen var historien rygtedes over hele regimentet, og der var ikke grænser for hvad der89

blev fortalt. O'Hara siger ganske jevnt og pent i sin rapport at Vulmea var kommet til skade, da han stod og dinglet med geværet inde i brakken bare for at vise frem mekanismen. Og, dekelen snuse mig, om han ikke var saa fræk at han sa at han var tilstede da ulykken hændte, og kunde bevidne at den skyldtes et uheld! Hele brakke-laget mit var nær ved at gaa bakover, da de hørte det! Det var heldig for dem at guttene stadig prøvet paa at finde ut hvorledes de nye rifler var laget, og en hel del av dem var blit knepet naar de forsøkte at lette avtrækket ved at stikke græstotter og slikt noget ind i de deler av laasen som ståk frem ved avtrækkeren. De gamle Tinier hadde ikke laasmekanismen dækket, og jeg har selv fra tid til anden lettet min i avtrækket; for jeg skyter ikke godt, naar det er saa haardt.

„Jeg vil ikke vite noget av disse narrestre-kerne," siger obersten. „Jeg skal gi den hr. Vulmea en ordentlig opstrammer," siger han; men da han saa ham paa hospitalet, indballert fra top til taa og stønnende, fik han et andet syn paa saken. „La ham bli utskrevet saa snart som mulig," siger han til doktoren, og det blev Vulmea — til skræk og advarsel. Hans store, blodige bandager og ansigtet, som var smadret paa den ene side, gjorde mere til at holde guttene fra at klusse med geværlaasene end nogen straf.

O'Hara sa ikke noget om hvorfor han hadde git en slik forklaring, og hele mit brakkelag var altfor glad til at spørre, skjønt han plaget og pinte90

dem endda mere end før. Men en dag tok han mig tilside -— ganske høflig; for han kunde være høflig, naar han vilde.

„De er en god soldat, skjønt De er en fandens fræk fyr," siger han.

„Litt andre uttryk, fanejunker," siger jeg, „eller jeg kunde bli fræk igjen."

„Det ligner ikke Dem," siger han, „at la riflen hænge paa stativet med løst slutstykke, men bolten manglet, da Vulmea skjøt. Ellers maatte jeg ha fundet stykker av den i hullet," siger han.

„Fanejunker," siger jeg, „hvad vilde Deres liv ha været værd om slutstykkebolten hadde været paa plads? For det kan De bande paa, at akkurat saa meget vilde mit liv være værd for mig, hvis jeg fortalte Dem om den var det eller ikke. Tak De til at der ikke var kule i patronen," siger jeg.

„Det er sandt," siger han og trækker i barterne; „men jeg tror ikke at De var med paa den historie, endda De har

en uvasket kjæft."

„Fanejunker," siger jeg, „jeg kunde hamre livet ut av en mand paa ti minutter, hvis jeg ikke likte samme mand; for jeg er en god soldat, og som en god soldat vil jeg behandles; og saalænge næverne sitter paa skaftet, greier de godt alt arbeide jeg har. De flyr ikke tilbake mot mig!" siger jeg og ser ham like ind i øinene.

„De er en bra kar," siger han og ser mig like ind i øinene — og han var en pokker saa staut kar at se paa. — „De er en bra kar," siger han, „og bare for den rene fornøjelses skyld kunde jeg91

ønske at jeg ikke var sersjant eller at De ikke var menig; og De skjønner at jeg ikke siger det, fordi jeg er bange."

„Det skjønner jeg," siger jeg. „Jeg saa Dem, da Vulmea for ilde med bøssen. Men fanejunker," siger jeg; "la mig si Dem et par ord nu, mand til mand, og uten hensyn til Deres distinktioner, selv om jeg kan ha liten ret til at snakke til andre, slik som jeg er anlagt av naturen. Denne gang slåp De fra det, og kanske De slipper fra det næste gang ogsaa; men tilslut — saa sikkert som Slimmys kone kom ind paa verandaen, saa sikkert kommer det til at gaa Dem ilde — fanden saa ilde. Bruk tankerne, fanejunker," siger jeg. „Er det umaken værd?"

„De er en dristig mand," siger han og puster tungt. „En meget dristig mand. Men jeg er ogsaa en dristig mand. Gaa De Deres vei, menig Mulvaney; jeg vil gaa min."

Der blev ikke vekslet flere ord mellem os, hverken dengang eller senere; men én efter én fik han de tolv paa min stue skiftet ut og fordelt paa kompanierne; for det var en fæl yngel at huse under ett tak, og kompanicheferne forstod det. De vilde ha skutt mig en vakker nat, om de hadde visst hvad jeg visste; men det gjorde de ikke.

Og saa til slut, som sagt, fandt O'Hara døden for Raffertys haand, da han hadde drevet spøken med hans kone. Han gik kun altfor godt sin egen vei — aark ja, altfor godt. Like efter næsen gik han til den92

historie uten at se sig for, hverken til høire eller venstre, og Gud se i naade til hans sjæl, amen."

„Bravo, bravo!" sa Ortheris og understreket moralen ved at svinge med pipen. „Og det er han som vilde være en fankens Vulmea bare for Mullins's skyld! Skidt og lort! Mullins har aldrig i sine dage rendt efter kvindfolk. Fru Mullins, hun saa ham en dag" -—- —

„Ortheris," sa jeg hurtig; for menig Ortheris's novelletter er litt for vovet til at kunne utgives; „se paa solen. Klokken er et kvarter over seks."

„Du store maane! Tre kvarter paa tre fjer-dingvei! Vi maa løpe som bare fanden!"

De tre musketerer krøp op paa broen og forsvandt i al hast i retning av landeveien til garnisonen. Da jeg tok dem igjen, bød jeg dem to stig-bøiler og en hale, hvilket de med begeistring tok imot. Ortheris holdt hesten i halen, og paa det vis travet vi gjennem skumringen støt avsted paa den ensomme vei.

Da veien svinget hen imot kasernen hørte vi vognrammel. Det var oberstens landauer, og oberstens frue og datter sat i den. Jeg hørte en halvkvalt latter, saa sprang hesten frem med lettere skridt.

De tre musketerer var blit borte i natten. I de gifte folks kvarter.

Har du set John Malone med sin splinter nye hat?

Har du set, hvordan han gik som en stolt aristokrat?

Der var flag, og faner vaiet, der var snit og stil og pli,

Men John Malone tok prisen i det hele kompani.

John Malone.

|ette hændte i de gamle og — som min ven,

' menig Mulvaney, gjorde mig omhyggelig, uttrykkelig opmerksom paa — ugjenfødte dage.

Der hadde været et kongelig bikjeslagsmaal i kløften bak skytebanen mellem Learoyds „Jack" og Ortheris' „Tul"

-— to Rampur-kjøtere av blandingsrace, som mest bestod av skind og ben og tænder. Det varte i tyve lykkelige, hylende minutter, saa bet „Tul" i marken, og Ortheris betalte Learoyd tre rupis, cg vi var alle fælt tørste. En hundekamp er en noget varm fornøielse, ganske bortset fra tilrop og hidsing, for Rampur-bikjer slaas over et par maal jord. Litt senere, da klangen av beltespænder mot ølflaskehalser var dødd bort, gled samtalen over fra bikjeslagsmaal til alskens slagsmaal mellem mand og mand. Mennesker ligner

i visse maater raadyr. Naar talén falder paa kamp, saa vækker det en liten djævel i brystet paa dem, og de brøler til hverandre akkurat som olme bukker. Dette kan man lægge merke til ogsaa hos folk som mener de staar over menige soldater, — et vidnesbyrd om civilisationens forædlende indflydelse og utviklingens gang.

Den ene historie gav støtet til den anden, og hver av dem til mere øl. Selv Learoyds drømmende øine begyndte at lysne, og han lettet sit hjerte med en lang historie, hvor en tur til Mal-ham-viken, en jente fra Pateley Brigg, en arbeids-formand, han selv og et par klogger var blandet sammen i en eneste, kjedsommelig vase.

„Og saa gav jeg ham et risp fra haken til haaret, og han maatte ligge i en maaneds tid/' endte Learoyd tankefuldt.

Mulvaney hadde ligget og drømt; nu vaagnet han og sparket op med føtterne. „Du er en mand, Learoyd," sa han kritisk; „men du har bare slaas med mænd, og det er nu en dagligdags oplevelse. Jeg har engang holdt det gaaende med et spøkelse, og det var ikke en dagligdags oplevelse."

„Ikke det?" sa Ortheris og kastet en kork paa ham. „Op med dig og bed om ordet — du og dine oplevelser! Er den værre end vanlig?"

„Det var gudsens sandhet," svarte Mulvaney, strakte ut en vældig arm og tok Ortheris i kraven. „Naa, gutten min, er det noget du vil? Vil du jeg skal bande paa det en anden gang?" Han rystet ham for at gi sine ord eftertryk.95

„Ikke netop det," sa Ortheris, langet ut efter Mulvaneys pipe, grep den og holdt den fra sig i armslængde. „Jeg hiver den over grøften, hvis du ikke slipper mig."

„Din forbaskede stratenrøver. Det er den eneste snadde jeg har været glad i. Ta forsigtig paa den eller jeg skal hive dig over veiten. Hvis den pipen der gaar itu — aa, gi mig den tilbake."

Ortheris hadde rakt mig det dyrebare instrument. Det var en absolut fuldkommen kridtpipe, saa skinnende sort som polert ibenholt. Jeg tok ærbødig paa den; men jeg var fast i min beslutning.

„Vil De saa fortælle om dengang De slos med spøkelset?" sa jeg.

„Er det historien De ligger og maser om? Naturligvis vil jeg det. Jeg har saa tænkt hele tiden; jeg begyndte bare paa min egen manér, som Popp Doggle sa, da han prøvet at slaa patronen ned igjennem løpet. Ortheris, trin av!"

Han slåp den lille londoner, fik pipen tilbake igjen, fyldte den og plirte med øinene. Han har de mest veltalende øine jeg vet om.

„Har jeg nogensinde snakket om," begyndte han, „at jeg engang var en fandens kar?"

„Det har du," sa Learoyd med et barnslig alvor, som fik Ortheris til at brøle av latter; for Mulvaney prøvet stadig at slaa fast for os alt det merkelige han hadde gjort i gamle dage.

„Har jeg nogensinde snakket om," gik Mulvaney uforstyrret videre, „at jeg engang var en endda mere fandens kar end jeg er nu?"96

„Du store maane! Du mener ikke det," sa Ortheris.

„Da jeg var korporal — jeg blev degradert siden — men som sagt —• dengang jeg var korporal, var jeg en fandens fyr."

Han stanset op i næsten et minut; hans tanker vandret om blandt gamle minder, og hans øine funklet. Saa bet han i pipespidsen og gik løs paa historien.

„Jajaja! Det var store tider. Jeg er gammel nu, og blir flekket og graa; jeg har gaat saa meget skiltvakt at jeg har gaat glansen av mig, og jeg er en gift og hjemfaren mand. Men der var en tid, der var en tid — — og ikke noget kan ta glansen fra den. Aark de gode gamle dage, da jeg satte foten gjennem alle ti bud mellem revelje og retræt, blæste skummet av en seidel øl, strøk mig over barterne med haandbaken og sov saa rolig som et litet barn ovenpaa det hele. Men det er forbi -—- det er forbi, og aldrig kommer de svundne dage tilbake, om jeg saa holdt bønnedag en hel uke. Var der nogen mand i det gamle regiment som kunde komme op mot korporal Terence Mulvaney, naar samme var ute for at gjøre haneben? Jeg traf ham i hvert fald ikke. Hvert kvindfolk som ikke var en heks, var værd at fly efter i de dage, og hvert mandfolk var min bedste ven eller — ogsaa gik det paa næverne løs, og de visste hvad som var at foretrække.

Den tid jeg var korporal, vilde jeg ikke ha byttet med obersten — nei ikke med arméens øverst-97

kommanderende. Jeg vilde bli sersjant. Der var ikke den ting jeg ikke vilde bli. Du store Gud i himlen, se paa mig! Hvad er jeg nu! Men, la gaa. Jeg maa komme til de andre spøkelser og la fare det som spøker i mit gamle hode.

Det var en stor garnisonsby vi laa i — det kan være det samme med navnene, for det kunde gjøre brakkerne berygtet — og jeg var hele verdens keiser udi egen indbildning, og et par tre kvindfolk mente detsamme. Og la ingen laste dem for det. Da vi hadde ligget der et aar, gik Bragin, fanejunkeren ved E-kompaniet hen og tok sig en kone som hadde været kammerpike hos en fornem frue der i byen. Hun er død nu, Annie Bragin -— døde i barselseng i Kirpa Tal, eller kanske det var Almorah — for syv — ni aar siden, og Bragin blev gift igjen. Men hun var et nydelig kvindfolk da Bragin præsenterte hende i selskapslivet i garnisonen. Hun hadde øine som det brune paa sommerfuglevinger, naar de glitrer i solen, og hun var saa smal om livet som jeg om armen her, og hun hadde en bløt liten knop av en mund, og om hele Asien hadde været en skog av bajonetter, vilde jeg gaat gjennem den for at faa et kys av den munden. Og hendes haar var saa langt som halen paa oberstens paradehingst — Gud forlate mig, som nævner et umælende bæst i samme mundfuld som Annie Bragin — men det var som spundet guld, og der var en tid da en lok av det var mer end diamanter for mig. Aldrig har der været saa vakker en kvinde, og jeg har truffet98

en god del, at hun var værdig til at løse hendes skobaand.

Det var i det katolske kapel jeg saa hende først, jeg sat og lot øinene løpe rundt for at se hvad der var at se. „Du er altfor god for Bragin, lille blomst," tænker jeg til mig selv; „men det er en misforstaaelse som jeg kan gjøre god, saa sandt som jeg heter Terence Mulvaney."

Nu vil jeg si dig én ting, Ortheris, og dig med, Learoyd, hold dig klar av de gifte folks kvarterer — hvad jeg ikke gjorde. Aldrig kommer der noget godt ut av det, og der er altid utsigt til at du en vakker dag blir fundet med ansigtet i lorten, et aapent hul i hodet og med fingrene spillende fløite paa en anden mands dørtrin. Det var slik vi fandt O'Hara, ham som Rafferty dræpte for seks aar siden, da han gik til sin død med pomade i haaret, mens han fløitet Larry O'Rourke mellem tænderne. Hold dig væk fra de gifte folks kvarterer, siger jeg, men jeg gjorde det ikke. Det er usundt, det er farlig, og det er alt mulig andet som er ondt — men du store Gud, hvor det er deilig, mens det varer!

jeg drev altid omkring der, naar jeg hadde en fristund og Bragin ikke hadde det, men aldrig fik jeg et venlig ord fra Annie Bragin utenfor det rent almindelige. „Det er disse bakvendte fruentimmere," siger jeg til mig selv og satte chakoen endda et haar mere paa snur og rettet ryggen — jeg var stram som en tamburmajor i de dage — og marsjerte videre, som om jeg ikke brød mig om99

det, mens aile kvindfolkene i de gifte folks kvarterer stod og lo. Jeg trodde fuldt og fast — og de fleste gutter tror vel det — at ingen kvinde født av kvinde kunde motstaa mig, naar jeg bare rakte fingeren ut efter hende. Jeg hadde mine grunde til at tro det — indtil jeg traf Annie Bragin.

Stundimellem naar jeg støvlet om i skumringen, listet en mand forbi mig saa stille som en kat. „Det var snodig," tænker jeg, „for jeg er, eller skulde være den eneste mand heromkring. Hvad er det nu for fandenskap Annie

driver paa med?" Og saa kaldte jeg mig selv en skurk, som kunde ha slike tanker, men jeg hadde dem allikevel. For slik er mandfolk, det kan De huse paa.

En aften sa jeg: „De faar ikke ta det ilde op, fru Bragin, men hvem er den korporalen" —- jeg hadde set striperne, endda jeg aldrig kunde faa tak i ansigtet — „hvem er den korporalfyren som altid kommer hit, naar jeg gaar?"

„Hellige Guds moder," siger hun og blir saa hvit som mit belte; „har De ogsaa set ham?"

„Set ham!" siger jeg. „Naturligvis har jeg det. Vilde De helst jeg ikke skulde ha set ham? For da" — vi stod og snakket sammen i mørket utenfor verandaen paa Bragins hus -— „fik De heller be mig lukke øinene. Om jeg ikke tar feil, saa kommer han nu."

Og ganske rigtig, der kom korporalen vandrende henimot os med sænket hode som om han skammet sig.

„Godnat, fru Bragin," siger jeg, noksaa kjølig;100

„det er ikke min sak at lægge mig op i Deres amurer; men De kunde arrangere Dem litt mer anstændig. Jeg skal avsted til marketenteriet," siger jeg.

Jeg snudde mig paa hælen og gik, og jeg bandte paa at jeg skulde gi den fyren saa meget juling som der kunde ligge paa ham, saa han kunde slippe at snuse omkring i de gifte folks kvarter i de første fem—seks uker. Jeg hadde ikke tat ti skridt, før Annie Bragin hang sig i min arm, og jeg kunde føie at hun skalv over hele kroppen.

„Bli hos mig, hr. Mulvaney," siger hun; „De er da idetmindste kjød og blod — ikke sandt?"

„Jo, det kan De være tryg for," siger jeg, og al min vrede var borte i et nu. „Og De skal slippe at be mig to ganger, Annie."

Dermed la jeg armen om livet paa hende, for jeg trodde sandt for dyden hun hadde git sig over paa naade og unaade, og krigsæren var min.

„Hvad er dette for noget tøv?" siger hun og retter sig op paa spidsen av sine søte smaa tær. „Før morsmelken er tør om Deres uforskammede snask! Slip mig!" siger hun.

„Sa De ikke netop at jeg var av kjød og blod?" siger jeg. „Jeg er ikke blit en anden siden," siger jeg og lar armen ligge hvor den er.

„Ta armen til Dem," siger hun, og det gnistret i øinene hendes.

„Jajaja, det er nu saa vor natur," siger jeg, og jeg lot armen ligge hvor den var.

„Natur eller ikke natur," siger hun; „De tar101

armen væk, eller jeg fortæller det til Bragin, saa skal han banke en anden natur ind i Dem. Hvad tar De mig for?" siger hun.

„En kvinde," siger jeg; „den vakreste i byen."

„En hustru," siger hun; „den ærligste i byen."

Saa lot jeg armen falde, traadte to skridt tilbake og gjorde honnør, for jeg saa at hun mente hvad hun sa."

„Da vet De noget som en og anden mand vilde gi en god del for at bli viss paa. Hvorledes kunde De vite det?" spurte jeg i videnskapens interesse.

„Læg merke til haanden," sa Mulvaney; „hvis hun knytter haanden fast med tommelfingeren ned over de andre knokler, da ta din hat og gaa. Men hvis haanden ligger aapen i fanget, eller hvis du ser hende prøve paa at knytte den, og hun ikke kan — da klem paa. Da kan man endda tale hende til rette.

Naa, som sagt, jeg traadte av, hilste og skulde

gaa.

„Bli hos mig," siger hun. „Se! Han kommer tilbake."

Hun pekte mot verandaen, det var topmaalet av frækhet, men der kom korporalen ut av Bra-gins hus.

„Han har gjort det de sidste fem aftener," siger Annie Bragin. „Aa, hvad skal jeg gøre?"

„Han skal ikke gøre det omigjen," sa jeg, for jeg var gal efter at slaas.

Hold dig borte fra en mand som har været102

et litet gran uheldig i kjærlighet, til feberen har lagt sig. Han raser som et umælende dyr.

Jeg gik op til manden paa verandaen, og saa sandt som jeg sitter her, var det min agt at banke livet ut av ham. Han gled ut paa gaten. „Hvad er det De gaar her og ræker efter, De rendestens-rotte?" sa jeg høflig for at gi ham et varsko, for jeg vilde at han skulde være parat.

Han løftet ikke paa hodet, men siger ganske trist og melankolisk, som om han mente jeg skulde ha ondt av ham: „Jeg kan ikke finde hende," siger han.

„Død og snyte," siger jeg; „De har levet altfor længe, — De med Deres ræken for at finde hende i huset hos en gift, anstændig dame! Løft op hodet, din forfrosne jødeslintre," siger jeg, „saa skal du finde alt det du trænger og vel saa det."

Men han rikket sig ikke, og jeg langet ut med hele min kraft efter øiet paa ham.

„Jeg tænker du har nok med dette," sa jeg; men jeg hadde saa nær hat nok med det selv. Jeg la hele min tyngde i slaget, men jeg slog i tomme luften, og skulderen var like ved at gaa av led. Korporalen var der ikke, og Annie Bragin, som hadde set paa fra verandaen, deiser bakover og faar det akkurat som en hane, naar en tam-bur-elev dreier hodet om paa den. Jeg gik tilbake til hende, for et levende kvindfolk — og det et som Annie Bragin — er mere end en mo fuld av spøkelser. Jeg hadde aldrig set et kvindfolk daane før, og jeg stod der som en stukket kalv og spurte103

hende om hun var død, og bad hende, saasandt hun elsket mig, og saasandt hun elsket sin mand og den hellige jomfru Maria, at aapne sine velsignede øine igjen, og jeg skjældte mig ut for alt det som til er og vel saa det, fordi jeg hadde pint og plaget hende med min elendige amur, naar jeg skulde ha stillet mig imellem hende og denne korporal, som ikke husket hvor han hørte hjemme.

Jeg husker ikke alt det tøis jeg sa; men jeg tok ikke saa fælt paa vei at jeg ikke kunde høre fottrin i lorten utenfor. Det var Bragin som kom hjem, og i det samme begyndte Annie at komme til sig selv. Jeg for bort i den anden ende av værelset og saa saa uskyldig ut som om jeg ikke kunde gjøre en lus fortræd. Men madam Quinn, kvartermesterens kone hadde sladret til Bragin om at jeg støt og stadig hang over Annie.

„Jeg er ikke fornøiet med Dem, Mulvaney," siger Bragin og hegter sabelen av sig, for han kom fra tjeneste.

„Det var slemt at høre," siger jeg, og jeg visste at nu bar det til. „Hvorfor, sersjant," siger jeg.

„Kom utenfor," siger han, „saa skal jeg vise Dem hvorfor."

„Jeg er parat," siger jeg; „men mine distinktioner er ikke saa gamle at jeg har raad til at miste dem. Sig mig nu: hvem gaar jeg utenfor med?"

Han var en grei og rimelig mand og saa hvad det var jeg mente. „Med fru Bragins mand," siger han. Han kunde ha skjønt det, naar jeg bad104

om en slik ting, at jeg ikke hadde gaat hans ære for nær.

Vi gik om paa baksiden av arsenalet og kastet frakkerne, og i ti minutter hadde jeg min fulde hyre med at hindre ham i at slaa sig ihjel paa mine næver. Han var gal som en blind hund, han skummet av raseri; men han hadde ingen chanser mot mig, hverken i slagvidde eller lag eller noget andet.

„Vil De høre paa et fornuftig ord?" siger jeg, saasnart han stanset for at trække pusten.

„Ikke saalænge jeg kan se," siger han. Dermed gav jeg ham en, først paa det ene øie, og saa paa det andet, tvers

igjennem den lumpne parade han hadde lært, da han var gut, og øienbrynet faldt ned paa kjaken hans som vingen paa en syk kraake.

„Vil De høre paa et fornuftig ord nu, De tapre mand," siger jeg.

„Ikke saalænge jeg kan si et ord," siger han og krabber sig op saa blind som en muldvarp. Jeg likte ikke at gjøre det, men jeg tok og gav ham en fra siden paa underkjæven og flyttet den et halvt skridt over til venstre.

„Vil De høre paa et fornuftig ord nu?" siger jeg' »Je§ kunde snart komme til at bli sint, og saa kunde jeg komme i skade for at slaa Dem fordærvet."

„Ikke saalænge jeg kan staa paa benene," mumler han ut gjennem mundviken. Saa gik jeg ind paa ham og drev ham overende — blind, stum og sjaber, og slog kjæven i led igjen.105

„De er et gammelt fæ, hr. Bragin," siger jeg.

„De er en ung tyv," siger han, „og De har knust mit hjerte, De og Annie."

Og saa begyndte han at graate som et barn, dei han laa. Jeg var saa bedrøvet som jeg aldrig før har været. Det er fælt at se en sterk mand graate.

„Jeg sværger paa korset," siger jeg.

„Jeg bryr mig ikke om Deres eder," siger ham.

„Kom hjem igjen," siger jeg; „og om De ikke tror de levende, skal De, dekelen snuse mig, høre paa de døde," siger jeg.

Jeg hev ham over skulderen og bragte ham hjem. „Fru Bragin," siger jeg, „her er en mand som De kan kurere fortere end jeg."

„De har gjort skam paa mig for min kone," sutrer han.

„Flar jeg det," siger jeg. „At dømme efter uttrykket i fru Bragins ansigt, saa ser det ut for at jeg faar en værre overhaling end den jeg gav Dem."

Og det fik jeg. Annie Bragin var aldeles fra sig av harme. Der var ikke det navn et anstændig kvindfolk kunde ta i munden, som hun ikke gav mig Jeg har hat obersten gaaende rundt mig i ordonnansværelset som en bødtker rundt en tønde i et helt kvarter, fordi jeg drev om paa gaten med opknappede skulderstropper; men endda han har en rasp av en tunge, saa var det den reneste marmelade han gav mig, mot det jeg flk høre av Annie Bragin. Og læg merke til det: kvindfolk har det slik.106

Da det var over, fordi hun ikke hadde mere pust, og Annie bøiet sig over sin mand, siger jeg: „Det er sandt altsammen, og jeg er en svinepels og De er en ærlig kone; men vil De nævne for ham den tjeneste jeg gjorde Dem?"

Da jeg hadde talt ut, kom korporalspersonen frem til verandaen, og Annie Bragin satte i et hvin. Det var maaneklart, og vi kunde se ansigtet paa ham.

„Jeg kan ikke finde hende," siger korporalspersonen og gik ut som et stakelys i blæst.

„Alle helgener staa os bi!" siger Bragin og korser sig; „det er Flahy av Tyrone-regimentet."

„Hvem var han?" siger jeg; „for han har lagt dygtig beslag paa mine næver idag."

Bragin fortalte os at Flahy var en korporal som mistet sin kone i kolera i den samme leilighet tre aar i forveien og blev gal og gik igjen og søkte efter hende, da han var blit begravet.

„Vel," siger jeg til Bragin, „han har krøket sig ut av skjærsilden for at holde fru Bragin med selskap i de sidste fjorten dage. De kan hilse madam Quinn saa kjærlig fra mig — for jeg vet at hun har sladret, og at De har hørt paa hende -— og si at hun burde skjønne sig paa forskjellen mellem en mand og et spøkelse. Tre mænd har hun hat," siger jeg; „og De har faat en kone som er altfor god for Dem. Og istedenfor saa gaar De fra hende og lar

hende bli hjemsøkt av spøkelser, og — — og alskens onde aander. Aldrig skal jeg mere i al høflighet tale til en anden mands kone.107

Godnat begge to," siger jeg; og dermed gik jeg min vei og hadde holdt det gaaende med kvindfolk, mandfolk og djævel paa knapt en time. Men bak-efter gav jeg pater Victor en rupi for at læse en messe for Flahys sjæl, siden jeg hadde uleiliget ham med at stikke næven like ind i mekanismen paa ham."

„Det later til at De har noksaa vidtstrakte ideer om høflighet, Mulvaney," sa jeg.

„Det er nu efter som man ser paa saken," sa Mulvaney rolig. „Annie Bragin brød sig ikke det mindste om mig. Allikevel vilde jeg ikke der skulde være noget efter mig som Bragin kunde hegte sig fast i og bli sint paa hende for — naar et ærlig ord kunde ha klaret op det hele. Der er ingenting saa godt som at snakke like ut. Ortheris, din skurk, la mig kikke litt i den flasken, for jeg er saa tør i halsen som dengang jeg trodde jeg skulde faa et kys av Annie Bragin. Og det er fjorten aar siden! Aaja, aaja, aaja. Hjemme i Irland — og blaa himmel — og de gode, gamle dage — de gode, gamle dage." Hvorledes Mulvaney fik Dina Shadd.

Hvad oberstinden mente? Hun snakket aldrig om det. Sersjantens kone, hun blev spurt, og sporenstreks saa kom det. For røiner det paa, er mand lik mand som mursten fra samme verk. Og oberstens lady og Judy O'Grady er søstre bak skjørt og bak serk.

Soldatervise.

I—I ele dagen hadde jeg fulgt i hælene paa en for-^ A følgende armé, som var indviklet i et av de fineste slag som et øvelsesterræng nogensinde har skuet. Tredivetusen mand var ved den indiske regjerings visdom sluppet løs over en hundrede kvadratmil land for i fred at fuldføre hvad de aldrig vilde prøve sig paa i krig. Derfor angrep kavalleri i trav friske infanterikolonner. Infanteri erobret batterier ved frontangrep i kvadratkolonner, og beredent infanteri tiraljerte like op i hjulene paa et armeret tog som ikke indeholdt noget værre end en femogtyve-pundig Armstrong, to Nordenfeldter og et par snes frivillige, alt sammen dækket av fem kvart centimeter tykke panserskjolde. Allikevel tok valpladsen sig livagtig ut. Operationerne stanset ikke ved solefald; ingen kjendte terrænget,109

og ingen sparte hest eller mand. Der var uavlade-lige rekognosceringer med kavalleri og næsten uav-ladelig forcerte marsjer gjennem stygt lænde. Sydhæren hadde endelig gjennembrutt nordhærens centrum og strømmet i brændhast gjennem luken for at ta en by av strategisk betydning. Fronten bredte sig i vifteform. Spilerne i viften var regimenter som var postert langs forbindelseslinjen til divisionens transportkolonner og alt det tros av forskjellig slags som sakker efter en hær paa marsj. Paa høire side flygtet den oprevne nordhærs venstre fløi, skarevis jaget av sydhærens rytteri og hamret av sydhærens kanoner, indtil disse var rykket langt forbi sit sidste støttepunkt. Saa satte de flygtende sig ned for at hvile, og den opløftede chef for den forfølgende hær telegraferte at han holdt fienden i sin haand og hadde øie med ham.

Uheldigvis la han ikke merke til at en halv mil bortenfor hans høire fløi var der svunget rundt en flyvende kolonne av nordhærens kavalleri med et detachement av gurkhaer og britisk infanteri, saa fort som det svindende dagslys tillot. De skulde avskjære hele sydhærens arriére-garde — for paa sæt og vis at knække over alle spilene i viften, der hvor de løp sammen, ved et angrep paa trænet, reserveammunitionen og artilleriets forraad. De hadde ordre til at undgaa de faa rekognoscerings-patruljer som endnu ikke maatte være inddradd

Gurkhaerne er den herskende stamme i Nepal. De hjalp med til at knekke oprøret i 1857 og stiller et par høit ansete regimenter til hæren i Indien.

8 — Kipling: 1 dronningens klær.110

av de forfølgende, — angripe og derved volde saa megen uro at det kunde gaa op for sydhæren hvor klokt det er at gardere sin egen flanke og baktrop, før man indtar byer. Det var en smuk manøvre, og den blev nydelig utført.

For at tale med den anden division av sydhæren, saa fik vi det første nys om angrepet i skumringen, da kanonerne strævet sig frem gjennem dyp sand, de fleste av eskorten arbeidet med at hjælpe dem frem, og hovedstyrken av

infanteriet var dradd videre. En Noahs ark av elefanter, kameler og et blandet menageri av indiske transportdyr bølget og bæljet bak kanonerne, da der pludselig dukket frem — Gud vet hvorfra — britisk infanteri, tre kompanier sterkt, og sprang frem foran kanonforspandene og bragte alt til en stansning mellem hurrarop og eder.

„Hvad mener De om det, dommer?" sa majoren, som ledet angrepet, og med én mund svarte kuskene og artillerimandskapene: „Færdig!" mens artilleriobersten harsket sig.

„Alle Deres patruljer er i fuldt angrep paa vor hovedstyrke," sa majoren. „Deres flanker er uten dækning paa en god fjerdings længde. Jeg tænker vi har knækket ryggen paa denne division, og hør — der har vi gurkhaerne."

En svak ild lød fra baktroppen en knap fjerding-vei bak os og blev besvart med lystige hyl. Gurkhaerne, som skulde ha holdt sig klar av den anden division, hadde trakket den paa tærne i mørket, men trak sig tilbake og marsjerte i al hast111

mot den næste angrepslinje som laa næsten para-lelt med os en knap mils vei borte.

Vor kolonne svaiet og bølget oprørt — tre batterier, divisionens reserveammunition, trænet og en avdeling sykevogtere og sykebærere. Den kommanderende officer lovet begrædelig at melde sig til nærmeste kampdommer som hugget sønder og sammen, anbefalte sit kavalleri og alt andet kavalleri til Ebli's særlige varetægt og trasket avgaarde for at søke forbindelse med resten av divisionen.

„Vi slaar os ned her for natten," sa majoren. „Jeg har en anelse om at gurkhaerne kommer galt avsted. De vil kanske trænge os for at ha noget at falde tilbake paa. Saa lar vi folkene ta hvil til transporten er kommet av veien."

En haand grep min hest ved bidslet og førte den ut av det kvælende støv; en større haand vippet mig behændig ut av sadelen; og to av de vældigste hænder i verden fanget mig op i faldet. Lykkelig den specialkorrespondent som falder i slike hænder som menig Mulvaneys, Ortheris's og Learoyds.

„Det stemmer," sa irlænderen rolig. „Vi tænkte vi skulde finde Dem nogensteder heromkring. Er der noget for Dem i transporten? Ortheris vil fiske det frem."

Og Ortheris fisket det frem under snabelen paa en elefant; han fisket en tjener og et trækdyr, begge belæsset med de ting som legemet har behov. Den lille mands øine straalet.

„Hvis den brutale og tøilesløse soldaterhop112

heromkring faar kik paa disse greierne," sa Mulvaney, som med kyndig haand anstillet sine undersøkelser, „da vil de plyndre hver smit og smule. De har levet paa jernfilspaan og bikjebeskøiter i tre dage nu, og det er ingen erstatning for en mavepine at vinde hæder og ære. Lov og tak at vi er her og kan ta vare paa Dem. 01, pølser, brød — bløtt, og det er et særsyn -— hermetisk buljon, whisky at dømme efter lugten, og kyllinger. Du store Goliat, De drager jo i felten som en delikatessehandler! Det er den rene skandale."

„Her kommer en officer," sa Ortheris betydningsfuldt. „Naar sersjanten har drukket suppen, faar den menige slikke gryten."

Jeg fik proppet adskillige ting ned i Mulvaneys ransel, før majorens haand la sig paa min skulder og han blidt sa: „Rekvirert til dronningens tjeneste. Wolseley hadde ganske uret i sit syn paa krigskorrespondenter; de er soldatens bedste venner. Kom og se hvad vort hus formaar ikveld."

Og slik gik det til at min fint uttænkte forpleining under latter og ropen forsvandt, for senere at dukke op paa messebordet, som bestod av en presenning som blev lagt ut paa marken. Den flyvende kolonne hadde hat tre dages rationer med, og der er faa ting som er værre end regjeringens rationer — især naar regjeringen gjør forsøk med tyske fillevarer. Erbswurst, preservert oksekjøt saa seigt som fra idag og til imorgen, hermetiske grønsaker og kjøtbiscuits kan kanske være nærende,113

men hvad Thomas Atkins trænger, er noget han kan fylde vommen med. Majoren og de andre officerer kjøpte gjeter til leiren, og derved blev forsøket uten resultat. Længe før den patrulje som var sendt ut for at finde tørved,

var tilbake, hadde mændene leiret sig rundt sine ranlser; kjeler og gryter var skaffet tilveie fra nabolaget og dinglet over baalene, hvor kid og hermetiske grønsaker putret i fællesskap; spisebestikkene klirret lystig; hungrige krav paa „litt mer farce til den vingestumpen" blandet sig med bølge efter bølge av snak, saa pointert som en bajonetspids, og saa fintfølende som en bøssekolbe.

„Guttene er i godlag," sa majoren. „De kommer snart til at synge. Jaja, en nat som denne er nok til at gjøre dem lykkelige."

Over hodet paa os brændte Indiens vidunderlige stjerner, der ikke alle er heftet som prikker i samme plan, men gjennem et velordnet perspektiv trækker øiet gjennem verdensrummets fløielsmørke op til selve himlens stængte porte. Jorden var en graa skygge, mere virkelighetsfjern end stjernehvælvet. Vi kunde høre den aande let i pauserne mellem sjakalernes hyl, vindens raslen i tamaris-kerne og den lunefuldt opblussende geværild langt borte til venstre. En indfødt kvinde begyndte at synge fra et sted som laa skjult for vore øine, posttoget tordnet forbi paa vei til Delhi, og en kraake, som var gaat tilgrens for natten, skrek søv-

Thomas Atkins er opnavnet paa den britiske soldat.114

nig. Saa var der taushet rundt baalene, mens der blev løsnet paa belterne, og den overfyldte jords aftenaande fortalte sin historie.

Folkene, som nu var mætte, slog sig paa tobak og sang — og officererne med dem. Lykkelig er den løitnant som formaar at vinde bifald fra de musikalsk kritiske i sit regiment og som hædres blandt de drevneste steppe-dansere. Hvor han — som den gode cricket-spiller — gaar foran, vil Thomas Atkins følge paa nødens dag, naar han vil la en bedre officer i stikken. Gjennem ruinerne av gravmæler for glemte mohammedanske helgener tonet balladen om Agra by, Bøffelbatteriet, Marsjen til Kabul, Den lange, lange dag udi Indien, Den gang Punkah-kulien døde, og det brakende omkvæd som siger:

Ungdoms mod, mandoms ild, fast haand og ørneblik, det maa der til hos den som vil gi vildsvin naadestik.

Idag er der ingen tilbake av de joviale tyve-knegter som dengang tilegnet sig min forpleining og laa og lo rundt presenningen. De vandret bort til manøvrer, som ikke var skinmanøvrer, og til slag uten kampdommere. Birma, Sudan, den indiske grænse — fegtninger og feber — tok dem naar tiden var der.

Jeg drev henover til mandskapernes baal for at se at finde Mulvaney, og jeg kom over ham mens han sat og smurte føtterne strategisk ind med talg115

foran ilden. Der er ikke noget særlig indtagende ved at se en menig soldat sitte optat med et slikt arbeide efter en lang dagsmarsj, men naar man tænker paa hvor stor en del av Det Britiske Rikes „magt, majestæt, kraft og herredømme" der hviler paa de føtter, saa faar man en viss interesse for saken.

„Der er en blemme paa hælen, pokker ta den," sa Mulvaney. „Jeg kan ikke røre den. Stik hul paa den, gamlen."

Ortheris tok frem sin sypose, lettet bekymringen med en naal, ståk Mulvaney i læggen med samme vaaben og blev prompte sparket op i baalet.

„Jeg har brukket min bedste taa paa dig, dit flirende fordærvelsens barn," sa Mulvaney. Han sat med benene overkors og stelte med føtterne; saa fik han se mig. „Hallo, er det Dem? Velkommen skal De være, og ta den fordømte stratenrøvers plads. Jack, gi ham en langsom tørn over glørne."

Men Ortheris undslap og søkte sig nye jagtmarker, mens jeg leiret mig i den hulning han hadde laget for sig selv og foret med sin kappe. Learoyd — paa den anden side av baalet — satte op et velvillig grin og var fast i søvn paa et minut.

„Han er fælt saa høflig mot Dem," sa Mulvaney og tændte sin pipe med en glo. „Men Jack har sat tillivs en halv boks av Deres sardiner i én javs, hud og haar og blik. Hvordan staar til med Dem, og hvordan har det sig at De var paa den tapende side da vi fanget Dem idag?"116

„Sydhæren vinder over hele linjen," sa jeg.

„Jagu sa jeg smør! Imorgen skal De faa se hvordan vi trak os tilbake for at lokke dem efter os, før vi begyndte at forurolige dem — akkurat som kvindfolk gjør. Og De kan huse paa at vi blir angrepet før daggry, saa det er bedst at være i støvlerne. Hvordan jeg vet det? Det er saa klart som blæk. Her er tre kompanier av os aldrig saa langt inde i flanken paa fienden, og en bande brølende og skraalende kavalleri er rykket ut for at drive hele hvepsebolet frem. Naturligvis vil fienden forfølge dem med hele brigader, og saa faar vi ta benene paa nakken. Det kan De huse paa. Jeg er enig med Polonius, da han sa: „Du skal ikke slaas med enhver bandit bare for at slaas; men naar du gjør det, saa slaa næsen av ham først og fremst. Vi skulde ha rykket videre og støttet gurkhaerne."

„Men hvad vet De om Polonius?" spurte jeg. Dette var en ny side av Mulvaneys karakter.

„Alt hvad Shakespeare skrev i sine dage, og en god del mere som de ropte i amfi," sa den gamle krigsmand og snørte omhyggelig sine støvler. „Har jeg aldrig fortalt Dem om Silvers teater i Dublin, dengang jeg var yngre end nu og gav dramaet min støtte. Gamle Silver vilde aldrig betale skuespillerne — mand eller kvinde — hvad han skyldte dem, og følgelig røk det hele overende i sidste minut, ret som det var. Saa kom vi gutter og bad om en rolle for moro skyld, og tidt og ofte lot den gamle Silver os betale for umaken. Aark117

du maane! jeg har set Hamlet spille med nyslagne blaa øine og dronningen saa fuld som et overflødighetshorn. Jeg husker engang Hogin, som lot sig hverve til det sorte Tyrone-regiment og blev skutt i Sydafrika, han forledet gamle Silver til at gi Hamlets rolle til ham istedenfor til mig, som var en støver til at deklamere i de dage. Saa gik jeg naturligvis op paa galleriet og begyndte at fylde parterret med andre folks hatter, og jeg gjorde det ganske livlig for Hamlet, som spankulerte om i Danmark som et laaghalt mulæsel med et likklæde over ryggen. „Hamlet," siger jeg, „du har hul paa hælen. Dra op strømperne, Hamlet," siger jeg. „Hamlet, Hamlet, i al anstændighets navn, slip den skallen og dra op strømperne." Hele huset begyndte at rope det til ham. Han stanset op midt i en monolog: „Det kan være jeg har aalete strømper, eller det kan ikke være," siger han og glaner op paa galleriet, for vel visste han at det var mig. „Men naar forestillingen er over, skal jeg og Aanden trampe tarmene ut av dig, Terence, dit skrytende asen!" Og slik var det jeg blev kjendt med Hamlet. Aai, ai, ja, det var dage. Har De nogensinde hat aldrig saa meget fankerens moro uten at betale for det?"

„Aldrig uten at betale for det," sa jeg.

„Det er sandt! Det er lumpent, naar man tænker over det; men slik er det med baade folk og fæ. Hodepine, drikker man for meget; mavepine, æter man for meget, og hjertepine, hvordan det saa gaar. Et fæ faar bare kolik og er i grunden bedst faren."118

Han lot hodet synke og stirret ned i ilden, mens han sat og strøk sin mustasje. Fra den borterste kant av bivuakken steg der en stemme, det var Corbet-Nolan, ældste løitnant ved B-kom-paniet, som stemte i en gammel og høit skattet, sentimental sang, og folkene nynnet takten efter ham i bedrøvelig kor:

Nordenvinden blæste koldt, min elskte visnet hen,

Min egen lille Kathleen, min søte lille Kathleen,

Kathleen, min Kathleen, Kathleen O'Moore.

Med femogfirti o'er i det sidste ord; selv i den avstand kunde man skjelne den bløte sydirske ak-cent.

„Alt det vi faar, maa vi betale for, men prisen er grusomt høi," mumlet Mulvaney da omkvædet var endt.

„Hvad er iveien?" sa jeg stilfærdig, for jeg visste at han bar paa uutslukkelig sorg.

„Hør nu," sa han. „De vet hvad jeg er nu. Jeg vet hvad jeg vilde bli dengang jeg begyndte i hæren. Jeg har fortalt om det gang paa gang, og hvad ikke jeg har sagt, har Dina Shadd fortalt Dem. Og hvad er jeg? Aa du hellige Guds moder, et gammelt forfyldt, upaalitelig bæst av en menig, som har set regimentet skifte folk fra oberst til tambur-lærling, ikke én gang eller to ganger, men hundrede ganger, ja hundrede! Og jeg er ikke saa nær forfremmelse som jeg var i førstningen. Og saa lever jeg videre og holder mig klar av hullet, ikke fordi jeg steller mig ordentlig, men fordi en eller119

anden officershvalp, ung nok til at være min søn, bærer over med mig. Tror De ikke jeg vet det! Vet jeg det ikke, naar han gaar forbi mig under mønstring, og jeg er saa vaggende fuld av brændevin, saa like ved at falde sammen som en fille, at en nyfødt unge kunde se det! For „det er bare gamle Mulvaney." Og naar obersten lar mig slippe, fordi jeg kan slaa ham en skrøne og har et svar paa rede haand, og han er naadig og barmhjertig, — tror De jeg har lyst til at smile naar jeg trær av og gaar hjem til Dina Shadd og prøver at ta det hele som en spøk? Aanei! Det er et helvede for mig, et rent helvede i alle dele, og næste gang naar jeg faar en tørn, blir jeg like gal paany. God grund har regimentet til at vite at jeg er den bedste soldat de har. Bedre grunde har jeg selv til at vite at jeg er den værste av dem alle. Jeg duer bare til at lære de nye slamper det jeg aldrig lærer selv; og jeg er saa sikker paa det som jeg hadde hørt det: at i samme nu en av disse melke-vassøiete rekrutterne slipper bort fra mit: „Læg nu merke til," og „hør nu her, gutten min," — ja saa er jeg sikker paa at sersjanten bruker mig som et eksempel til skræk og advarsel. Saa jeg underviser, som de siger i skyteskolen, baade ved direkte ild og ved rikochet-ild. Gud se i naade til mig, for jeg har gaat igjennem litt av hvert."

„Læg Dem ned og sov," sa jeg; for jeg kunde hverken gi trøst eller raad. „De er bedstemand i regimentet, og næst efter Ortheris den største tosk. Læg Dem ned og vent til vi blir angrepet.120

Hvadslags tropper tror De de sender mot os? Artilleri kanske?"

„Det kan De prøve med fine folk og damer, at vende og dreie talen — endda det var godt ment. De kunde ikke si noget som var til hjælp for mig, og allikevel har De aldrig faat vite hvad grund jeg hadde til at bli det jeg er."

„Begynd med begyndelsen og hold ut til enden," sa jeg fyrstelig. „Men faa litt liv i varmen først."

Jeg gav ham Ortheris's bajonet til ildraker.

„Det viser hvor litet De forstaar vor bedrift," sa Mulvaney og la den tilside. „Ilden tar al kraften ut av staalet, og kanske næste gang smaaen vor slaas for bare livet, saa knækker smørstikkeren, og saa har De dræpt ham, endda De bare mente at holde Dem varm. Det er en rekrutstrek. Ræk mig viskestokken, er De snil."

Jeg rullet mig beskjæmmet sammen; og efter at ha tiet litt begyndte Mulvaney paany.

„Har jeg nogen gang fortalt Dem hvorledes jeg fik Dina Shadd til kone?"

Jeg skjulte en brændende nysgjerrighet jeg hadde følt i flere maaneder — helt siden Dina Shadd, den sterke, taalmodige, uendelig ømme, av sin egen store godhet og fri vilje vasket en skjorte for mig, mens vi var paa marsj i et goldt og øde land, hvor vask ikke fandtes.

„Det kan jeg ikke huske," sa jeg likeglad. „Var det før eller efter at De gjorde kur til Annie Bragin og fik skam til tak?"

Historien om Annie Bragin er nedtegnet et121

andet sted. Det er en av de mange mindre glorværdige episoder i Mulvaneys brogede livsløp.

„Før — før — længe før var den historie med Annie Bragin og korporalens spøkelse. Aldrig har jeg gaat nogen kvinde for nær siden jeg blev gift med Dina Shadd. Hver ting har sin tid, og jeg kan altid holde hver ting paa sin rette plads — undtagen drikkevarer, som holder mig paa min plads uten haab om at drive det til noget andet."

„Begynd med begyndelsen," sa jeg. „Fru Mulvaney fortalte mig at De blev gift med hende, da De laa i garnison i Krab-Bokhar."

„Som er et stort drithul," sa Mulvaney fromt. „Det var ganske rigtig som Dina sa. Det hadde sig slik. Men siden vi nu snakker om det, har De nogensinde været forelsket?"

Jeg tidde erfaringsfuldt stille. Mulvaney gik videre.

„Saa vil jeg gaa ut fra at De aldrig har været det. Jeg var det. I mine unge dage var jeg en lyst for en kvindes øie og en fryd for hendes sjæl, som jeg mere end én gang har fortalt Dem. Aldrig har nogen været elsket slik som jeg — nei ikke paa en halv dagsmarsj nær. I de første fem aar jeg stod i tjenesten, da jeg var det jeg vilde gi min sjæl

for at være nu, slukte jeg alt det som var inden rækkevidde og fordøiet det — og det er mere end de fleste mænd kan si. Drikke gjorde jeg, men jeg hadde aldrig ondt av det. Du store Guds himmel, jeg kunde holde det gaaende med fire kvindfolk paa én gang, og stelle det saa122

de ikke visste noget om de andre tre, og smile som en guldgul ringblomst til det hele. Dick Coulhan av det batteri som kommer over os inat, han kunde ikke kjøre sit forspand bedre end jeg mit, og det var værre dyr jeg hadde i sælen. Og slik levet jeg, og slik var jeg lykkelig til efter den historien med Annie Bragin, hun som viste mig vinterveien saa koldt som et isskap, og lærte mig hvad en ærlig kvinde tænkte om mig. Det var ikke nogen søt pille at svælge.

Efter det blev jeg lutelei mig en stund og slog mig paa regimentsarbeide; jeg satte mig i hodet at jeg vilde læse og bli sersjant og generalmajor et kvarters tid senere. Men ovenpaa al ærgjerrigheten var der en plads ledig i sjælen paa mig, og jeg kunde ikke fylde den med alle de høie tanker jeg hadde om mig selv. Saa siger jeg til mig selv: „Terence, du er en stor mand, og den strammeste kar i regimentet. Se til at krabbe dig op gjennem graderne." Saa siger mig selv til mig: „Hvorfor?" Saa siger jeg til mig selv: „Det vilde nu være kjækt." Saa siger mig selv til mig: „Vilde det fylde disse to sterke armene dine, Terence ?" — „Reis og ryk," siger jeg til mig selv. „Ta og gift dig," siger mig selv til mig. „Det kommer ut paa ett," siger jeg til mig selv. „Det gjør saa, hvis du stadig blir den gamle," sa mig selv til mig; og dermed saa gav jeg mig til at grunde paa det længe og vel Har De nogensinde følt det slik?"

Jeg snorket blidelig, for jeg visste at om Mulvaney ikke blev avbrutt, vilde han gaa videre. Lar-123

men fra leirbaalene steg sterk mot skyerne, mens kompaniernes bedste sangere sat og kapsang.

„Jaja, slik følte jeg det, og en ond tid var det. Fæ, som jeg var, gik jeg en dag over i de gifte folks kvarter, mere for at snakke litt med vor gamle fanejunker Shadd end for at prøve mig med noget kvindfolk. Jeg var korporal dengang — degradert siden, men korporal dengang. Jeg har et fotografi av mig selv, sotn De kan se det av. „Nu drikker De en kop te med os?" siger Shadd. „Jeg gjør vel saa," siger jeg, „skjønt te er ikke mit fag."

„Det vilde være bedre for Dem om det var," siger gamle mutter Shadd, og hun hadde al grund til at vite det, for den sidste tid han stod i tjeneste, drak Shadd sig snytefuld hver aften.

Saa tok jeg av mig hanskerne — der var hvitting i dem, saa de kunde staa alene — trak stolen hen til bordet og gav mig til at glo paa alle smaasa-kerne og porcellænstingene i stuen hos Shadd. Det var slike ting som er en mands eiendom og ikke hører til et teltlag som er her idag og spredt for alle vinde imorgen. „De har det rigtig hyggelig her, fanejunker," siger jeg. „Det er konen som har gjort det, gut," siger han og peker med snaddespidsen mot gamle mutter Shadd, og hun klapset ham oppe i maanen for komplimenten. „Aahaa," sa hun, „saa du trænger til penger!"

Og saa — og saa, da kjelen skulde fyldes, kom Dina ind -— min Dina — med ærmerne brettet op til albuen og haaret i en gylden glorie over panden, og de store blaa øinene straalet under det124

som stjerner i en frostnat; og hun traadte lettere paa sine to føtter end papiret fra oberstens kurv i ordonnansværelset, naar den blir tømt. Hun var bare en pur ung jente og blev lyserød da hun fik se mig; og jeg dreiet mine barter og saa paa et billede paa væggen. Vis aldrig et kvindfolk at du bryr dig en døit om hende, saa kommer hun brækende i hælene paa dig."

„Det var vel det De gjorde med Annie Bragin, indtil alle lo av Dem i de gifte folks kvarter," sa jeg, som mindtes de usalige haneben, og la bort hvert skjær av døsighet.

„Jeg utvikler her angrepstaktikkens almindelige del," sa Mulvaney og rotet rundt med støvlen i det døende baal. „Hvis De læser Haandbok for den menige soldat, som aldrig nogen soldat læser, vil De se at der er undtagelser. Da Dina var ute av døren — og det var som solskinnet var lukket ute med det samme — siger jeg: „Hellige Guds moder, fanejunker; men er det Deres datter?" „Jeg har saa tænkt i de sidste atten aar," siger gamle Shadd og blinker med øiet; „men fru Shadd har saa sin egen mening om saken, akkurat som andre kvindfolk." — „Nei hun

er enig med dig denne gang, merkelig nok," siger mutter Shadd. „Hvorfor i alverdens rike har jeg aldrig set hende før da," siger jeg. „Fordi De har fartet om med de gifte kvinder i de sidste tre aar. Hun har bare været en barnsunge like til ifjor, og hun skjøt iveiret med vaaren," siger gamle mutter Shadd. „Jeg kommer ikke til at farte omkring mere," siger125

jeg. „Mener De det?" siger gamle mutter Shadd og skottet bort paa mig akkurat, som en høne skotter bort paa høken, naar kyllingerne løper frit omkring. „Prøv mig, skal De se," siger jeg. Dermed trak jeg hanskerne paa, drak ut teen og gik ut av huset saa strunk som paa generalparade, for jeg visste godt at Dina Shadd hadde sine øine i ryggen paa mig fra kjøkkenvinduet. Det var saa-gu den eneste gang jeg har sørget over at jeg ikke stod i kavalleriet, saa jeg kunde hat klingende sporer.

Jeg gik mig en tur for at tænke mig om, og jeg tænkte ubegripelig meget, men altid endte det med den jentungen i blaaprikket kjole med blaa øine med funker i. Saa holdt jeg mig borte fra marketenteriet og holdt mig til de gifte folks kvarter eller i nærheten der, om jeg kanske skulde træffe Dina. Om jeg traf hende? Aark du slette tid, det gjorde jeg; med en klump i halsen saa stor som ranselen min og med hjertet hamrende som en grovsmedslægge. Det var „Goddag, frøken Dina," og „God dag, hr. korporal," i en fjorten dages tid, og jeg kunde ikke komme et fankerens skridt videre, for jeg hadde slik respekt for den jenten at jeg kunde knækket av mellem to fingre."

Her rystet jeg av latter ved mindet om Dina Shadds kjæmpeskikkelse, da hun rakte mig skjorten.

„Le bare De," gryntet Mulvaney; „men det er sandt hvad jeg siger, og det er Dem som tar feil. Dina var en pike som ikke nogen hertuginde kunde været myndig imot i de dage. En blom-sterhaand og fot saa let som luft og øine som den

levende morgensol hadde hun som er min hustru idag — gamle Dina, og aldrig noget andet end Dina Shadd for mig.

Det var da jeg hadde drevet paa slik i tre uker og altid var holdt paa avstand og aldrig hadde hat nogen fremgang uten gjennem øinene, at en liten tamburgut lo mig op i ansigtet da jeg gav ham en liten advarsel mot at løpe grassat over hele byen med en stump av bandoléret. „Det er ikke bare mig som ikke holder mig til brakken," siger han. Saa tok jeg ham bak i nakken — jeg kom saa let til at faa hjertebanken i de dage, skjønner De — og „Frem med det," siger jeg, „eller jeg skal knække hvert bidige ben i kroppen paa dig." „Snak til Dempsey," siger han og hyler. „Dempsey hvem?" siger jeg, „din uvaskete satans rakker." —- „Av de stubhalete dragoner," siger han. „Han har fulgt hende hjem fra hendes tante i byen fire ganger i de sidste fjorten dage." — „Barn," siger jeg og lar ham løpe, „din tunge er sterkere end din krop. Pig av! Det gjør mig ondt at jeg gav dig juling."

Og saa gik jeg fire veier paa én gang paa jagt efter Dempsey. Jeg var gal i hodet, naar jeg tænkte paa at jeg, som var en støver blandt kvindfolk, skulde bli stukket ut av et bollefjæs av et fæ av en kaval-lerist som ikke kunde sitte paa en kuffert. Jeg fandt ham snart — stubhalerne hadde sit kvarter like ved os — og en blekfet, fremtung søn av et mulæsel var nan med sine messingsporer og sit brystharnisk og sit dit og dat. Men han var en modig maur. „Aa, hør her, Dempsey," siger jeg127

„De har spasert fire ganger med Dina Shadd i de sidste fjorten dage."

„Hvad skiller det Dem," siger han. „Jeg vil gaa med hende firti ganger endda, og firti ganger paa kjøpet, din møkka landeveistraver av en platfot av en infanterikorporal."

Før jeg kunde dække mig, hadde han langet ut med hansker paa og gav mig en paa kindet, saa jeg røk overende paa alle fire. „Er du fornøiet nu?" siger han og blæste paa knoklerne saa tilfreds som en gardeoberst. „Fornøiet!" siger jeg. „For din egen skyld mand, faa av dig sporerne, kast trøien og træk hanskerne av. Det er begyndelsen til ouverturen. La gaa!"

Han lot gaa alt det han orket; men han kastet ikke trøien, og den strammet ham over skuldrene. Jeg kjæmpet for Dina Shadd og saaret paa kindet. Hvad haab hadde ham mot mig? „La gaa," siger jeg ret som det er, naar han

begynder at studere marken og valse rundt. „Dette er ikke rideskolen," siger jeg. „Op med dig og la mig faa komme indpaa dig." Men da jeg saa han vilde stikke av, grep jeg ham i halsbindet med venstre haand og i livremmen med høire og svinget ham op over min høire skulder med hodet nederst, og han hamret løs paa næsen min, indtil veiret var banket ut av ham mot den nakne jord. „Op med dig," siger jeg, „eller jeg sparker hodet ned i maven paa dig!" Og jeg vilde gjort det ogsaa, saa rasende som jeg var.

„Kravebenet er brukket," siger han. „Hjælp128

mig hjem igjen, jeg skal aldrig mere gaa med hende." Og saa hjalp jeg ham hjem."

„Var kravebenet brukket?" spurte jeg; for jeg trodde det bare var Learoyd som kunde utføre det frygtelige kunststykke.

„Ja, det var det; for han faldt pa kanten av den venstre skulder. Næste dag snakket folk om det i begge brakker, og da jeg møtte Dina Shadd næste dag med mit kind, der saa ut som regimentskrædderens prøvebok, var der hverken noget „Godmorgen, hr. korporal" eller noget andet. „Og hvad har jeg gjort, frøken Shadd," siger jeg noksaa kjækt og planter mig foran hende, „siden De ikke vil hilse goddag paa mig?"

„De har slaat Dempsey av kavalleriet halvt ihjel," siger hun, og der er taarer i hendes kjære blaa øine.

„Kanske det," siger jeg. „Var han en ven av Dem, siden han fulgte Dem hjem fire ganger i fjorten dage."

„Ja," siger hun, men hun trak mundvikene nedover. „Og — og hvad har De med det?" siger hun.

„Spør Dempsey," siger jeg og later som jeg vil gaa.

„Var det for min skyld De slos da, De taape-lige menneske," siger hun, skjønt hun hadde visst det hele tiden.

„Hvem ellers?" siger jeg, og jeg tok et skridt frem.

„Jeg var det ikke værd," siger hun og fingrer med forklæet.129

„Det blir min sak at avgjøre," siger jeg. „Skal jeg si Dem noget?"

„Ja," hvisker hun saa mildt som en helgen, og saa forklarte jeg mig; og hun fortalte mig det som hver mand der er en mand, og mangen mand som er et kvindfolk, faar høre én gang i sit liv.

„Men hvad var det som fik dig til at graate i førstningen, søte, lille Dina?" siger jeg.

„Dit — dit blodige kind," siger hun og dukker sit lille hode ned i mit skjærf — jeg hadde vakt den dag — og klynker som en sorgfuld engel.

Nu er der to maater en mand kan ta slikt paa. Jeg tok det som jeg likte det bedst, og mit første kys paa samme tid. Du hellige uskyldighet! Jeg kysset hende paa næsetippen og under øiet; og en ung pike som lar et kys komme tumlende ned over sig paa den maaten, hun har aldrig været kysset før. Læg merke til det. Saa gik vi haand i haand som to barn ind til gamle mutter Shadd, og hun sa at det kunde ha været værre, og gamle Shadd nikket bak sin pipe, og Dina løp avsted op paa sit værelse. Den dag traadte jeg paa rullende skyer. Hele jorden var for liten til at rumme mig. Ja, dekelen snuse mig, kunde jeg ikke ha hukket solen ned fra himlen som en glo til min pipe, saa storartet var jeg. Men jeg tok rekrutter til delings-eksercis istedenfor, og begyndte med almindelig springmarsj istedenfor at ta dem én for én. Aaja — aaja! Den dag! Den dag!"

En meget lang pause. „Naa?" sa jeg.130

„Det blev galt altsammen/' sa Mulvaney med et vældig suk. „Og jeg vet at det var min forbandede dumhet som var skyld i det altsammen. Den kvelden drak jeg kanske tre halvflasker — ikke nok til at fordreie et haar paa en mand som var ved sine sansers fulde bruk. Men jeg var mer end halvveis drukken av bare glæde, og marketen-terskens øl var som whisky for mig. Jeg kan ikke fortælle netop hvordan det gik til, men fordi jeg ikke hadde tanke for nogen andre end Dina, og fordi det ikke var fem minutter siden jeg hadde løsnet hendes smaa hvite armer fra min hals, fordi jeg endda følte hendes kys paa mine læber, maatte jeg gaa gjennem de gifte folks kvarter paa veien til brakken, og jeg maatte bli staaende og snakke med en rødhaaret kvige, Judy Sheehy, som

var datter av mutter Sheehy, kone til Nick Sheehy, furéren — Shielyghs sorte forbandelse være over alle av det slæng som endda lever.

„Hvorfor stikker De næsen saa høit tilveirs, korporal?" siger Judy. „Kom ind og drik en kop te," siger hun, — hun stod i døren. Og jeg upaalitelige fæ, som tænkte paa alt andet end te, gik ind.

„Mor er i marketenteriet," siger Judy og glatter haaret sit, der var som røde slanger, og titter paa mig med sine grønne katteøine. „Men det gjør vel ikke noget, korporal?"

„Jeg kan greie mig," siger jeg. Jeg sværmet ikke for gamle mutter Sheehy, og ikke for hendes datter heller. Judy gjorde teen istand og dækket131

paa bordet, og hun lænet sig klos op til mig for at faa alt til at staa som det skulde.

„Er De bange for en ung pike som er alene hjemme?" siger Judy.

„Nei," siger jeg. „Hvorfor skulde jeg det?"

„Det kommer an paa hvem det er," siger Judy og trækker stolen like hen til min.

„Ja det gjør saa," siger jeg; saa syntes jeg jeg kanske hadde været litt mindre høflig, og saa siger jeg: „Teen er ikke rigtig søt nok efter min smak. Stik lillefingeren i koppen, Judy. Saa blir det nektar."

„Hvad er nektar?" siger hun.

„Noget rigtig søtt," siger jeg; og jeg kunde ikke for mit bare syndige liv la bli at blinke til hende, slik som jeg pleiet blinke til kvindfolk.

„Aa fy, korporal," sa hun; „hvor slem De er."

„Neimen er jeg ei," siger jeg.

„Da er De en grusomt pen mand, og det er værre," siger hun og sukker vældig og titter bort paa mig.

„De vet selv bedst hvad De mener," siger jeg.

„Det var bedre for mig om jeg ikke gjorde," siger hun.

„Der kan siges en hel del om det fra begge sider," siger jeg, uten at mene noget med det.

„Du faar si din del da, kjære, kjære Terence," siger hun; „for sandelig om jeg ikke tror at jeg har sagt enten mere eller mindre end det gaar an for en anstændig pike," og dermed slog hun armene om halsen paa mig og kysset mig.132

„Der er ikke mere at si efter det," siger jeg og kysser hende tilbake — aa, jeg gemene slubbert, som hadde hele hodet fuldt av Dina Shadd! Hvorav kommer det, tror De, at naar en mand har vundet magten over én kvinde, saa maa han straks vinde magten over én til? Det er akkurat slik med skytning ogsaa. Den ene dag skyter en saa gladelig bom eller i bakken, og den næste dag træffer en blinken ti skud i træk, hvad enten man saa sigter høit eller lavt eller paa lykke og fromme."

„Det hænder bare med en mand som har adskillig erfaring. Han gjør det uten at tænke."

„Jeg takker for komplimenten, — det kan gjerne være. Men jeg tviler nu paa at De mente det som en kompliment. Hør nu; der sat jeg med Judy paa fanget, og hun hvisket alt slags tul og tøis til mig, og jeg sa bare ja og nei, naar jeg helst skulde ha holdt tungen stille i tandgaren. Og det var ikke en time efterat jeg var gaat fra Dina! Hvad jeg tænkte paa, det skal jeg ikke si. Ret som det var, kom gamle mutter Sheehy ind saa stille som en kat og fuld som en fille. Hun hadde datterens røde haar, men hun var skallet her og der, og jeg kunde se i hendes onde gamle ansigt, klart som et lyn, hvad Judy vilde være om tyve aar herefter. Jeg vilde til at reise mig; men Judy rørte sig ikke.

„Terence har fridd, mor," siger hun, og koldsveden brast frem paa mig. Gamle mutter Sheehy dat ned som en sæk og begyndte at leke med koppene. „Saa blir dere et fint par," sa hun, tyk133

i stemmen, „for han er den største slyngel som nogensinde har skjæmt ut dronningens klær, og —"

„Jeg maa gaa, Judy," siger jeg. „De skulde ikke fortælle Deres mor slikt tul. Faa hende i seng, De."

„Tul!" siger gamla, spidser øre som en kat og slaar tak i bordkanten. „Det skal bli fanden saa tullet tul for dig, din grinende grævling, om det er tul. Kom dig væk! Jeg vil gaa tilsengs."

Jeg løp ut i mørket; syk var jeg om hjertet, og hodet var like ved at sprænges, men jeg hadde da saa meget fornuft, at jeg skjønte jeg hadde al skylden selv. „Der fik du for at være høflig mot et helvedes kobbel hunkatter," siger jeg. „Hvad jeg har sagt, eller ikke sagt, skiller ikke saken. Judy og den gamle vil paastaa at jeg har git mit ord, og Dina vil slaa op med mig, og jeg fortjener det. Jeg vil ta og drikke mig fuld," siger jeg, „og se at glemme det; for det er klart at jeg ikke blir gift."

Paa veien til marketenteriet løp jeg paa Lascelles, som var fanejunker i E-kompaniet dengangen, en haard, haard mand med en ren satan til kone. „Du ser ut i hodet som en druknet rotte," siger han; „og værre blir det der hvor du skal hen. Snu om," siger han. „La mig være," siger jeg. „Jeg har kastet lykken overbord med denne min haand!" — „Saa er det ikke langs den vei du finder den igjen," siger han. „Faa høre hvad som staar paa, dit kvæg." Og saa fortalte jeg ham hvordan sakerne stod.134

Han suget paa underlæben. „Du har gaat i fælden," sa han. „Ju Sheehy trænger helst en mands navn til sit, saa snart som mulig. Og du trodde du hadde tryllebundet hende, — det er dyrets medfødte indbildskhet. Du er en stor født idiot, Terence, men du er allikevel for god til at giftes ind i det kompani. Om du har sagt noget — og alt hvad du saa siger, er jeg sikker paa du gjorde det — eller ikke har sagt noget, hvad der er værre — saa ta det i dig altsammen —- lyv som løgnens fader, men se bare til at gaa klar av Judy. Vet ikke jeg hvad det vil si at gifte sig med et kvindfolk som var akkurat slik som Judy er, da hun var ung? Jeg begynder at bli gammel nu og har lært at være taalmodig; men du, Terence, du vilde lægge haand paa Judy og slaa hende ihjel før aaret var omme. Bry dig aldrig om at Dina slaar op, du har fortjent det; bry dig aldrig om at du blir til latter for hele regimentet. Kom klar av Judy og hendes mor. De kan ikke hale dig til kirke, men om de gjør det, haler de dig til helvede. Se til at komme hjem og iseng," siger han. Og saa over skulderen, da han gik: „Du maa komme klar av dem."

Dagen efter gik jeg for at hilse paa Dina, men jeg var ikke høi i hatten, der jeg gik. Jeg visste at det snart vilde bryte løs, uten at jeg la mig op i det, og jeg var bange.

Jeg hørte Judy ropte paa mig; men jeg gik like frem til Shadds hus, og Dina vilde ha kysset mig, men jeg holdt hende tilbake.135

„Naar alt er sagt, min egen, "siger jeg, „kan du gi mig et kys, hvis du har lyst, skjønt jeg tviler paa jeg faar det saa let da."

Ikke før var jeg begyndt at faa skik paa det jeg skulde si, før Judy og hendes mor kom anstigende. -— Jeg tror der var en veranda paa huset, men jeg begynder at glemme.

„Vil De ikke komme indenfor," siger Dina pent og høflig, skjønt Shadds ikke hadde nogen omgang med Sheehys. Gamle mutter Shadd saa fort op, og hun var den første som saa at der var noget iveien; for Dina var hendes datter.

„Jeg har liten tid idag," siger Judy, saa frækt som bare fanden; „og jeg er bare kommet for at hente Terence — min forlovede. Det er underlig at finde ham her dag efter dag."

Dina saa paa mig, som om jeg hadde slaat hende, og jeg svarte likefrem.

„Der var noget sludder borte hos Sheehys, igaar-aftes, og Judy driver spøken videre, min egen," siger jeg.

„Borte hos Sheehys," siger Dina ganske langsomt, og Judy falder ind med: „Han var der fra ni til ti, Dina Shadd, og den længste del av tiden sat jeg paa fanget hos ham, Dina Shadd. Og De kan glo aldrig saa længe paa mig fra hode til fot, De glor naa ikke væk det at Terence er min forlovede. Søte Terence, det er paa tide at vi kommer os hjem."

Dina Shadd sa aldrig et ord til Judy. „Du gik fra mig halvni," siger hun til mig, „og jeg trodde136

ikke det var til Judy du gik — hvad enten du har git hende dit ord eller ikke. Følg hende bare hjem, du som blir hentet av en pike! Jeg er færdig med dig," siger hun, og saa løp hun ind paa sit eget værelse, og hendes mor fulgte efter. Saa var jeg alene med disse to kvindfolkene og kunde si saa temmelig likeut hvad jeg følte.

„Judy Sheehy," siger jeg. „Om du har faat mig til at stelle mig som et fæ i aftenlys, saa skal du ikke gjøre det om dagen. Jeg har aldrig fridd til dig med haand eller mund."

„Du lyver," siger gamle mutter Sheehy; „og maatte det kvæle dig paa stedet!" Hun var saa temmelig beruset

„Og om det saa kvalte mig paa stedet, vilde jeg ikke si andet," siger jeg. „Gaa hjem, Judy. Jeg føler mig rent skamfuld over at en anstændig pike som De kan trække Deres mor ut i et slikt erende barhodet. Hør nu efter hvad svar jeg gir. Jeg gav Dina Shadd mit ord igaar, og jeg var hos Dem igaaraftes -— des større skam for mig — og snakket tul og tøv, men ikke mere. De har forsøkt at faa tak paa mig ved det. Jeg vil ikke la Dem faa tak paa mig for alt i verden. Er det nok?"

Judy blev glorød over det hele. „Og gid De maa ha fornøielse av Deres mened," siger hun og knikser dypt. „De har mistet en kone som vilde ha slitt haanden ut til benet for at glæde Dem; og sandelig, Terence, du gik ikke i fælden ..." Lascelles maatte ha talt like ut av posen til hende.137

„Jeg er like uskyldig jeg som Dina — sandelig er jeg det! Du har mistet en stakkars dum pike som aldrig vil se paa dig mere, og du har mistet hvad du aldrig har eiet — og det er almindelig ærlighet. Hvis De greier Deres halvtrop like godt som De greier Deres frierier, saa er det ikke noget under at De har ord for at være den værste korporal i kompaniet. Kom nu, mor," siger hun.

Den gamle vilde pokker ikke rikke sig av stedet.

„Er det Deres sidste ord?" siger hun og skuler op paa mig under sine tykke, graa øienbryn.

„Ja det er," siger jeg, „om saa Dina tyve ganger slaar op med mig. Jeg vil ikke ha noget at gjøre med Dem eller Deres," siger jeg. „Ta datteren din med dig, dit skamløse kvindfolk."

„Saa jeg er skamløs, jeg," siger hun, og løfter armene op over hodet. „Hvad er saa du, din utspekulerte, skjælv-knæ'dde, skitne sjæl av en løgnhals av en marketentersøn? Er jeg skamløs? Hvem gjorde mig og mit barn offentlig til skamme, saa vi maatte gaa tiggergang gjennem gåterne i fuldt dagslys efter det ord en mand var gaat fra? Dobbelt skal min skam falde over Dem, Terence Mulvaney, som tror De er saa sterk! Ved jomfru Maria og alle helgener, ved blod og vand og hver den sorg som kom ind i verden efter skabelsen, maatte den svarte meldug ramme Dem og Deres, saa De aldrig skal være uten andre folks smerte, naar den ikke er Deres egen! Maatte hjertet forbiø i brystet paa Dem draabe for draabe, mens138

alle Deres venner ler av blodet! Sterk tror De at De er? Maatte den styrke bli en forbandelse og drive Dem i djævelens klør mot Deres egen vilje! Klare øine tror De at De har? Maatte Deres øine klart se hvert trin paa den mørke sti De vandrer, indtil helvedes hete glør slukker Deres lys! Maatte den tørre tørst, som raseri mine egne gamle ben, gaa over paa Dem, saa De aldrig skal la en fuld flaske eller et tomt glas gaa fra Dem. Gud bevare din forstands lys, min egen perle av en gut, saa du aldrig maatte glemme hvad du vilde bli og hvad du vilde utrette, naar du vælter dig i møkken! Maatte du se hvad som er ret, og gjøre det som er galt, saalænge der er veir i kroppen paa dig; og maatte du faa en braa død i et fremmed land og se døden komme før den tar dig, og være ute av stand til at røre haand eller fot!"

Jeg hørte en uro i værelset bak mig, og saa dalte Dina Shadds haand ned i min som et rosenblad paa en sølet landevei.

„Halvparten av det tar jeg paa mig," siger hun, „og mere til, om jeg kan. Gaa hjem, du dumme skravlebøtte, — gaa hjem og skrift dine synder."

„Kom nu! Kom nu!" siger Judy og trækker sin mor i sjalet. „Det var ikke Terences skyld. For den hellige jomfrus

skyld, hold op med at tale slik."

„Og du!" sa gamle mutter Sheehy og dreiet sig om mot Dina. „Vil du ta halvparten av den mands byrde? La ham fare, Dina Shadd, før han trækker dig ogsaa ned — du som haaber at din139

mand skal være kommandersersjant før fem aar er gaat. Du haaber alfor meget, mit barn. Du skal vaske klær for kommandersersjanten, naar han av sin godhet gir dig arbeide; men en menig soldats kone skal du være indtil enden, og hver sorg i en soldaterkones liv skal du kjende og aldrig nogen glæde — uten én, og den skal rinde fra dig som vandet ebber fra en sten i stranden. Fødselsveerne skal du kjende, men aldrig den glæde at gi barn bryst; og dit guttebarn skal du begrave i uindviet jord, og ingen prest skal læse nogen bønner over ham, og paa det guttebarn skal du tænke hver dag i dit liv. Betænk dig vel, Dina Shadd, for aldrig faar du andre barn, om du saa sliter dine knæ tilblods i bøn. Barns mødre skal spotte dig bak din ryg, naar du vrier tøi over vaskestampen. Du skal vite hvad det er at hjælpe hjem en fuld mand og at se ham marsjere ind paa vaktstuen. Tror du du kommer til at like det, Dina Shadd, du som holder dig for god til at tale med min datter? Du skal tale til dem som er værre end Judy, før alt er forbi. Sersjanternes koner skal se foragtelig ned paa dig som er datter av en sersjant, og du skal gjemme altsammen under et smilende ansigt, naar dit hjerte er ved at briste. La ham fare, Dina Shadd, for Shielyghs sorte forbandelse har jeg lagt paa ham, og han skal sande det med sin egen mund."

Hun styrtet forover paa ansigtet, og skummet stod hende ut av munden. Dina Shadd løp til med vand, og Judy halte den gamle kone ut paa verandaen, indtil hun satte sig overende.140

„Jeg er gammel og elendig," sa hun skjælvende og graatende; „og jeg har visst sagt en god del mere end jeg mener."

„Naar De kan staa paa benene, saa gaa," siger gamle mutter Shadd. „Her i huset er ikke plads for slike som De, som har forbandet min datter."

„Aa blaas!" sa den gamle kone. „Haarde ord bryter ingen ben, og Dina Shadd vil bevare sin mands kjærlighet til mine ben er blit grønkorn. Søte Judy, jeg har glemt hvad vi kom hit for. Kan De laane os en bundskjuler med te, fru Shadd?"

Men Judy trak avgaarde med hende og graat som om hendes hjerte skulde briste. Og Dina Shadd og jeg, vi hadde glemt det hele pa ti minutter."

„Hvorfor husker De det nu da?" sa jeg.

„Var det rimelig jeg skulde glemme det? Hvert ord, den onde, gamle kjærring hadde sagt, gik i opfyldelse siden i mit liv, og jeg kunde ha baaret det alt — baaret det alt — undtagen da min lille Shadd blev født. Det var paa marsjen tre maaneder efter at der var kommet kolera i regimentet. Vi var mellem Umballa og Kalka dengang, og jeg var paa feltvakt. Da jeg kom fra vakt, viste konerne mig barnet, og det vendte sig om paa siden og døde, mens jeg saa paa. Vi grov ham ned ved veikanten, og pater Victor var en dagsmarsj bakenfor med det store træn, og saa læste kompani-chefen en bøn. Og siden har jeg været en barnløs mand og alt det andet som gamle mutter Sheehy141

spaadde om mig og Dina Shadd. — Hvad tænker De til det?"

Jeg tænkte en hel del, men jeg syntes det passet-bedre netop da at række Mulvaney min haand. Denne venskapsytring hadde nær kostet mig bruken av tre fingre. Hvor godt Mulvaney end kjender sin svakhet, saa er han uvidende om sin styrke.

„Men hvad mener De?" gjentok han, da jeg rettet ut igjen de knuste fingre.

Mit svar druknet i hyl og brøl fra det næste leirbaal, hvor ti mand brølte „Ortheris," „menig Ortheris," „Hr. Or-the-ris!", „Gutten min," „Kaptein Ortheris," „Feltmarskal Ortheris," „Stanley, dit elendige lille asen, kom hit til dit eget kompani!" Og Londoneren, som hadde forlystet et andet publikum med mystiske og drøie røverhistorier, blev puffet ind blandt sine beundrere med vold og magt.

„De har krøllet min mansjetskjorte grusomt," sa han; og „jeg vil ikke synge mere i denne fanke-rens salon."

Learoyd, som var blit vækket av levenet, rullet sig op, krøp bak Ortheris og løftet ham i veiret paa skuldrene.

„Syng, din forbaskede kolibri," sa han; og Ortheris stemte i med sine hæse East End-stemme, mens han slog takten paa Learoyds hode:

Hun slog op en gang og gav mig løpepas, og en egte London-gut var jeg. Og saa drak jeg, og drak jeg i fjorten dages tid, og saa gik det ned i bøtten med mig.

Dronningen hun gav mig en shilling for at slaas bortenfor land og for sjø; men regjeringen, den la mig i et pesthul, og i Bombay var jeg like ved at dø.

Kor: Nei, stol aldrig, aldrig, aldrig paa en pikes ord, og faa aldrig, aldrig øllet for kjær. Men jeg var saa pokkers grøn, den tid jeg var ung, min søn,

og se derfore saa sitter jeg nu her.

Jeg fyrte et skud paa en afghaner,

og slubberten han fyrte igjen.

Og saa deiste jeg omkuld, og i hodet var et hul,

og jeg slåp at gaa i næste felttog hen.

Men siden la jeg an paa en birmaner,

som hadde slik en blodtørstig dahr.

Men bøssen den sa klak, og bajonetten brak,

og alt det som jeg fik mig, var et ar,

Kor: Nei, skyt aldrig, aldrig efter en afghaner, naar du staar, saa han kan skyte igjen, og gaa aldrig, aldrig løs paa en birmaner, naar du ikke udi ryggen har en ven.

Siden fik jeg korporalsdistinktioner,

og jeg krympet dem naturlig — turligvis.

For en ven han fik mig til, til at gange ut paa dil,

og det blev spot og spe og straffeeksercis.

Og jeg tjente tiden ut og skulde blit sersjant,

men obersten sa likeut nei.

Han sa: „Svinet har været fuld, han skal ha fjorten

dages hul"; og næste nat saa vandret jeg den vei.

Kor: Nei, bli aldrig, aldrig nogensinde korporal, naar du ikke ganske klar i hodet er. Men jeg var saa pokkers grøn, den tid jeg var ung,

min søn; og se derfore saa sitter jeg nu her.143

Jeg har prøvet min lykke udi hæren,

i brakken og i hullet og i leir;

men nu er jeg samme fant, for jeg tapte alt jeg vandt,

hvergang drik og piker over mig vandt seir.

Og nu lakker det og lider det med tjenesten,

og snart lægges jeg paa hylden op en kveld;

men den allerværste vennen fra begyndelsen til enden,

ja det har nok, gu' bedre, været mig selv.

Kor: Nei, stol aldrig, aldrig, aldrig paa en pikes ord; og faa aldrig, aldrig øllet for kjær. Men jeg var saa pokkers grøn, den tid jeg var ung, min søn;

og se derfore saa sitter jeg nu her.

„Nei hør paa smaaen, hvor han synger og skraaler, som om han aldrig hadde kjendt til sorg. Husker De da han blev gal av hjemlængsel?" sa Mulvaney og mindet om en tid, som aldrig vil bli glemt, da Ortheris vadet gjennem bedrøvelsens dype vande og bar det meget ilde. „Men det er den bitre sandhet han siger, allikevel. Aajaja!

Men den allerværste vennen fra begyndelsen til enden, ja det har nok, gu' bedre, været mig selv." Hans private ære.

I—i østladningen av rekrutter til det gamle regi-^ ment var netop blit losset ut. Som vanlig blev det sagt at det var den værste drift som nogensinde var kommet fra depotet. Mulvaney tok et overblik over dem, gryntet foragtelig og meldte sig straks meget syk.

„Er det den regulære høstfeber?" sa doktoren, som kjendte noget til Terences seder og skikke. „Temperaturen er normal."

„Den er et hundrede og syvogtredive banditter for høi, hr. doktor. Jeg er ikke saa svært syk, men jeg kommer til at dø hvis disse guttene blir læsset over paa mig i min daarlige tilstand. Kjære hr. doktor, sæt at De skulde passe tre koleraleire og--"

„Gak til hospitalet da, din gamle lurendreier," sa doktoren og lo.

Terence pakket sig ind i en blaa slaabrok — Dina Shadd var borte for at pleie en majorfrue, som heller vilde ha Dina uten noget diplom end145

hvemsomhelst ellers med hundrede diplomer — ståk en pipe mellem tænderne og spankulerte frem og tilbake paa hospitalsveranaaen og formanet Ortheris til at være en far for de nye rekrutter.

„De er for det meste av din egen kaliber," sa han med et grin; „det reneste søppel fra White-chapel. Jeg vil ta og interviewe dem litt, naar de mere ligner hvad de aldrig blir — og det er en god, ærlig soldat som mig."

Ortheris mukket indignert. Han visste like-saagodt som Terence hvad det vilde si, det arbeide de hadde for sig, og han syntes Terence opførte sig sjofelt. Saa tok han sig en tur for at se paa det nye kvæg, som stirret paa det fremmede landskap med store øine og spurte om gribbene var ørner og pariahundene sjakaler.

„Jo, dere er en fin bande bleknebbede lassa-roner, dere," sa han elskværdig til en klynge inde i kasernegaarden. Saa lot han øinene løpe hen over dem og fortsatte: „Dere er gjort av stekefisk og kjølner, og pokker ta mig om de ikke har sendt os nogen smaaøiete jøder ogsaa. Hei, du der med pomade i hodet, hvem av Salomonerne var din far, Moses?"

„Mit navn er Anderson," sa en stemme muggent.

„Naa, Samuelson! All right, Samuelson! Og hvor mange genier av Deres sort skal komme og ødelægge B-kompaniet?"

Der er ingen haan saa fuldkommen som den gamle soldats likeoverfor de nye. Og det er ret og rigtig at det er slik. En rekrut maa først lære at han ikke er en mand, men en synderlig ting.146

som med tid og stunder og himlens hjælp kan utvikles til en brukelig soldat, hvis den er paapasse-lig og tar imot gode raad. Ortheris's vaabenkjole var opknappet, huen sat paa tre haar nedover det ene øie, og hænderne hadde

han paa ryggen, mens han gik rundt og blev mere og mere foragtelig for hvert skridt. Rekrutterne turde ikke svare, for de var nye elever i en fremmed skole, endda de hadde kaldt sig soldater ved depotet i det hyggelige England.

„Ikke et eneste skulderpar i hele banden! Jeg har set en og anden daarlig drift i min tid — en og anden fankerens daarlig drift, men denne driften her, den slaar alle de drifter jeg nogengang har set. Jack, kom hit og se paa disse elendige, kalvbente bløtdyr."

Learoyd gik netop over gaarden. Han kom langsomt bort til dem, kredset rundt om klyngen, som en hval kredser rundt om en stim stiklinger, sa ingenting og gik plystrende sin vei.

„Ja, dere kan trygt se ut som sauer," slengte Ortheris ut over guttene. „Det er slike som dere som knuser hjertet paa slike som os. Vi maa banke skik paa dere, og aldrig faar vi en halvpenny ekstra for umaken, og ikke takker dere os heller. Gaa bare ikke og tro at det er obersten eller at det er kompanichefen som gjør folk av dere. Det er os, dere grønskollinger — dere forbaskete grønskollinger."

En av kompanicheferne var ubemerket kommet til bak Ortheris ved enden av denne tirade. „Kanske De har ret, Ortheris," sa han rolig, „men jeg vilde147

nu ikke rope det saa høit." Rekrutterne flirte, da Ortheris hilste og saa sønderknust ut.

Nogen dage senere var jeg saa heldig at faa ta et overblik over det nye kuld, og de var helt ut hvad Ortheris hadde kaldt dem, og mere til. B-kompaniet var blit belemret med en firti—femti av dem, og B-kompaniets eksercis ved mønstringen var et syn som kunde faa det til at løpe koldt ned ad ryggen paa en. Ortheris spurte dem elskelig om de ikke var blit sendt ut ved en misforstaaelse, og om det ikke var bedst de lot sig sende hjem til til sine venner med posten. Learoyd banket dem metodisk en efter en uten hastverk, men ogsaa uten sluskeri; og de andre soldater tok levningerne fra Ortheris og gjennemhøvlet dem paa sin egen manér. Mulvaney blev værende i hospitalet og smilte salig ned fra verandaen, naar Ortheris skjældte ham ut for en skofter eller endda værre ting.

„Med Guds hjælp skal vi endda gjøre folk av dem," sa Terence en dag. „Vær standhaftig og hold ut indtil enden, min søn. Der er stof til oberster i den bande, naar vi bare kommer dypt nok — med et bandolér."

„Vi!" svarte Ortheris og danset av sinne. „Hvem er det du „vi'er" dig med? Her gaar B-kompaniet og eksercerer som et drukkent milits-regiment."

»Ja> jeg er blit gjort officielt bekjendt med det," forlød det ovenfra, „men jeg er altfor syk for tiden til personlig at undersøke forholdet."

„Og du, din fete irlænder, du skulker og skofter deroppe med salep og sagovelling."148

„Og- portvin — du har glemt portvinen, Ortheris; den er ikke saa værst." Terence smattet irriterende.

„Og vi som sliter os rent fordærvet med disse her — kænguruerne. Kom dig nu ut og se til at fortj ene dit brød. Se til at komme dig ut av det der og bestille noget, istedenfor at staa og grine deroppe som en jødeape, din skurvete fenier!"

„Naar jeg begynder at komme mig efter mine forskjellige tilfælde, skal jeg ha en liten privat samtale med dig. Imidlertid — se op!"

Terence kastet en tom medicinflaske i hodet paa Ortheris og lot sig dale ned i en sykestol, og Ortheris kom for at si mig sin mening om Mulvaney tre hele ganger — og hver gang med helt nye ord.

„Der kommer at bli mudder en av dagene," endte han. „Jaja, det er ikke min skyld, men det er haardt for B-kompaniet."

Det var meget haardt for B-kompaniet, for tyve indeksercerte mænd kan ikke lære dobbelt saa mange fæ hvordan de skal stelle sig, og samtidig passe sine egne saker. Rekrutterne burde ha været mere likelig fordelt over hele regimentet; men obersten syntes det var en god idé at putte en masse av dem ind i et kompani hvor der var et stort

procenttal gamle soldater. Han fik sin belønning en morgen, da bataljonen marsjerte frem kompanivis i echéloner fra høire. Der blev git ordre til at formere kompanikarréer, det vil si smaa tætsluttede klumper av mænd som er høist ubehagelige at ha149

med at gjøre for en angripende kavallerilinje. B-kompaniet stod paa venstre fløi og hadde rundelig tid til at vite hvad der gik for sig. Det var formodentlig av den grund det samlet sig til noget som lignet et raattent aloekrat, med bajonetterne pekende til alle verdens kanter i sin almindelighet og til ingensteder i særdeleshet; og i denne klump eller runding eller haug blev det staaende til støvet hadde lagt sig, og obersten kunde se og tale. Han gjorde begge dele, og hvad talen angik, saa var regimentet enig om at den var den fineste "gamlen" nogensinde hadde præstert siden en frydefuld dag, da en kavalleridivision under en feltmanøvre hadde faat anledning til at ride hans blænkere overende. Han sa, næsten graatende, at han ikke hadde git ordre til nogen samling i grupper, og at han av og til satte pris paa at se en smule retning i geledderne. Saa bad han dem undskylde at han hadde tat B-kompaniet for mænd. Han sa at de bare var stakkars smaa pattebarn, og at siden han ikke hadde en barnevogn og en amme til hver av dem, saa var kanske det bedste de kunde gjøre, at vende tilbake til halvtropsekser-cis. (Dette synes kanske komisk naar man læser det; men B-kompaniet fik det mundtlig like ind over sig, og krympet sig ved det). Derfor agtet han utenfor tur at sende dem til garnisonstjeneste i fort Amara, en knap mils vei borte; — D-kom-paniet, som hadde staat for tur til den forhatte pligttjeneste, hadde nær ropt hurra for obersten. Han hadde et fromt haab om at deres egne løit-150

nanter der vilde eksercere dem sønder og sammen, for i dette liv var de til ingen nytte.

Det var en overmaade pinlig scene, og jeg skyndte mig avsted for at være i nærheten av B-kompaniets kaserne, naar manøvren var forbi og guttene kunde tale frit. Der blev ikke sagt stort til at begynde med, for hver gammel soldat tok en mand av den nye drift og gav ham rundjuling. Underofficererne hadde hverken øie eller øre for disse tilfælde. De overlot brakken til sig selv, og Ortheris grep leiligheten til at holde en tale. Jeg hørte ikke selve talen; men brudstykker av den blev citert i ukevis fremover. Den gjennemgik under navns nævnelse hver enkelt mand i kompaniets fødsel, avstamning og opdragelse; den gav en uttømmende fremstilling av fort Amara, set fra et sanitært og socialt synspunkt; og den sluttet med at opsummere alle soldatens pligter, hvad hver rekrut dudde til i livet, og Ortheris's syn paa den bruk man hadde for, og den skjæbne som ventet, rekrutterne i B-kompaniet.

„Ikke kan dere eksercere, ikke kan dere marsjere, ikke kan dere skyte — dere — dere forfærdelige grønskollinger! Hvad duer dere til? Dere spiser, og dere sover, og dere spiser, og dere gaar til doktor og faar medicin, naar maven slaar sig vrang, og bærer dere i alle dele som om dere var fankerens generaler. Og nu har dere sat kronen paa det hele, dere smaaøiete slarker, og har faat os jaget ut til det der stinkende fort Amara. Ja vi skal gi dere „fort", naar vi kommer151

dit ut, og dere skal faa „Amara" ogsaa. Tro bare ikke at dere er kommet ind i hæren for at sluke frugtsalt, og lage en ungdomsforening ut av kompaniet, og ligge paa sengene, og klø dere i de fete skoltene. Det kan dere gjøre hjemme, naar dere sælger skolisser, og det er alt dere kan brukes til, slik en bande av fetryggete svin, — tiggere, søppelkjørere, skraphandlere, rakkerknegter! jeg har talt til dere saa pent som jeg kan, og dere kan bite merke i det, for hvis Mulvaney bremser med den skoftingen og kommer ut av hospitalet, mens vi er i fortet, saa kan dere bande paa at dere faar det stridt."

Saalunde utgjød Ortheris sig, og resultatet var at B-kompaniet blev døpt skopudserbrigaden. Med denne vanære hvilende paa sine slappe skuldre marsjerte de til fort Amara for at gjøre garnisonstjeneste. Og officererne hadde ordre til at stramme dem ganske kraftig op. Det er ikke med hæren som andre professioner, at man kan læse sig til alt i et kronesbibliotek. Først maa en mand slite vondt, saa maa han lære sit arbeide og faa den selvagtelse som den lærdom gir ham. Det er stridt at lære i et land hvor hæren ikke er en rød historie som marsjerer gjennem gåterne for at man skal se paa den, men en levende, trampende realitet som der kan være bruk for paa korteste varsel, naar der ikke er tid til at si „mon det ikke var bedst at?" og „De vil vel ikke være saa snil—?"

Kompaniets officerer delte arbeidet imellem sig. Naar Brander, kapteinen, var sliten, overgav han152

kompaniet til Maydew, og naar Maydew blev hæs, gav han yngste løitnant, Ouless, ordre til at drive delings- og kompaniekserсis med tropperne, til Brander kunde fortsætte igjen. Utenfor tjenestetiden snakket gammelkarene med rekrutterne, slik som gammelkarer pleier, og mellem denne firdobbelte ild begyndte den nye drift at faa fotfæste under sig og føie at den var kommet i en god og glorværdig tjeneste. Dette beviste folkene ved en gang eller to at reise bust mot Ortheris's tekniske lektioner.

„La det nu være godt," sa Learoyd og kom til undsætning. „Hvalpene biter igjen. De er ikke fuldt saa raatne som vi trodde."

„Ikke det? Nei, dere tror dere er soldater nu, fordi dere ikke falder over hverandre ved mønstring, hæ? Dere tror dere er renslige, fordi om skitt-kakerne ikke dætter av dere fra uke til uke. Dere tror at dere er fandens saa flinke til kamp, fordi om dere kan fyre av bøssen uten at lukke mer end begge øinene, hæ? Nei, bare vent," sa Ortheris til brakken i sin almindelighet. „Ikke fordi at dere ikke er litt bedre end dere var," la han til og vinket naadig med snadden.

Det var paa dette overgangsstadium at jeg endnu en gang kom over den nye drift. Officererne, som i ungdommelig iver hadde glemt at de gamle soldater som stivet tropperne av, maatte lide like meget under bearbeidelsen som det nye raastof, hadde gjort hele kompaniet noget stivbent og uhaandterlig ved stadig at indeksercere mændene paa pladsen istedenfor at sende dem ut i aapen mark153

og gi dem litt smaafegtning. Den maaned garnisonstjenesten i fortet skulde vare, var næsten forbi, og B-kompaniet var i saavidt god form at et regiment med selvagtelse godt kunde eksercere sammen med det. De hadde ingen stil, og der var ikke futt i dem — det vilde komme med tiden — men som de var, var de antagelige. Jeg traf May-dew en dag og spurte hvordan det stod til med folkene. Han sa mig at unge Ouless den eftermiddag holdt paa at gi et halvkompani av dem den sidste avpudsning paa den store plads ved fortets østbastion. Siden det var en lørdag, drog jeg avsted for at nyde dovenskapens fulde sødme ved at se andre i haardt arbeide.

De tykke, firtipundige forladere paa østbastionen var et rigtig hyggelig hvilested. Du kunde strække dig i fuld længde paa jern, som av eftermiddagssolen var opvarmet til din egen temperatur, og ha bekvem utsigt over eksercerpladsen, som laa mellem krudtmagasinet og bastionens kourtine.

Jeg saa halvkompaniet bli ropt op og inddelt til eksercis, saa Ouless komme fra sit kvarter, halende i hanskerne, og hørte det første: „Giv agt!" som slutter rækkerne og viser at arbeidet er begyndt. Saa faldt jeg hen i mine egne tanker; støvleknirk-ingen og bøsseklirringen var et godt akkompagnement, og rækken av røde frakker og sorte bukser en passende bakgrund for dem alle. De dreiet sig om oprettelsen av en territorialarmé for Indien — en hær av vel lønnede mænd, som hadde bundet sig til i tolv aar at gjøre tjeneste i Hendes Maje-stæts indiske besiddelser; tjenestetiden skulde efter ønske og paa lægeerklæring kunne utstrækkes endnu fem aar, og tropperne skulde være sikret en fast pension. De vilde bli en armé som verden aldrig har set make til — et hundrede tusen øvede mænd, aarlig komplettert med fem, nei femten tusen mænd fra England, som skulde gjøre Indien til sit hjem og med rette ha lov til at gifte sig. Ja, tænkte jeg, mens jeg saa linjerne bølge frem og tilbake, slutte op og atter aapne sig, vi skulde kjøpe Kashmir tilbake fra den fordrukne idiot som gjorde landet til et helvede, og der skulde vi plante vore egteskabelige regimenter — de mænd som hadde tjent ti aar av sin tid — og der skulde de avle os hvite soldater, og kanske en reservestyrke av eurasiere at falde tilbake paa. I hvert fald var Kashmir det eneste sted i Indien hvor englændere kunde kolonisere, og hadde vi faat fotfæste der, kunde vi . . . Aa, det var en nydelig drøm! Jeg lot territorialarméen, som var vokset til en kvart million mand, langt bak mig, gled videre saa langt som til et uavhængig Indien, som laante krigsskibe fra moderlandet, vogtet Aden paa den ene side og Singapore paa den anden, betalte renter av sine laan med skjøn punktlighet, men ikke laante nogen mænd fra steder utenfor sine grænser — et koloniseret, industridrivende Indien med permanent overskud og sit eget flag. Jeg hadde netop installert mig selv som vicekonge, og hadde i kraft av mit høie embede sendt fire millioner staute og vinskibelige indfødte over til det malayiske arkipelag, hvor der155

altid er bruk for arbeidskraft, og hvor kineserne strømmer altfor raskt ind, da jeg blev opmerksom paa at det ikke gik saa glat med halvkompaniet. Der var altfor meget rote og forvirring og „midtad". Underofficererne gneldret

løs paa de menige, og det forekom mig at Ouless forsterket et kommandoord med en ed. Han var ikke i den stilling at han kunde gjøre slikt, for han var en yngstemand, som endnu ikke hadde lært at slynge ut sine kommandoord i samme toneart to ganger itræk. Stundom pep han, og stundom gryntet han, og en klar, fuldtonende kommandostemme har mere at gjøre med eksercis end folk tror. Han var nervøs baade paa moen og i messen, for han hadde ikke staat sin prøve, og han visste det. En av hans majorer hadde sagt, saa han kom til at høre det: „Ouless maa skifte ham et par ganger endda, og han har ikke omløp nok til selv at skjønne det." Denne bemerkning hadde bitt sig fast hos Ouless og hadde faat ham til at være optat av sig selv i smaating, hvad der ikke er den bedste utdannelse for en ung mand. Han forsøkte at være hyggelig i messen, og han blev overstrømmende. Saa forsøkte han at staa paa sin værdighet og tok sig ut som en klods og en grinebiter. Han lette stadig efter den gyldne middelvei og det rette tonefald og hadde ikke fundet nogen av delene, for han hadde aldrig staat ansigt til ansigt med sig selv i en alvorlig sak. Han var like litet i sit ess naar han stod overfor sin avdeling, som han var i messen, og stemmen forraadte ham. Jeg hørte to kommando-156

ord og saa: „Sersjant, hvad i fandens skind og ben bedriver den fyren i andet geled?" Det var ilde nok. En officer skal ikke søke oplysning hos sersjanter. Han kommanderer, hvad konsortier ikke kan gjøre.

Det var altfor støvet til at man kunde følge eksercisen nøie; men jeg kunde høre den ophidsede lille stemme slaa over fra det ene oktav til det andet, og den urolige bølgegang i de irriterte og fortrædelige roder løpe langs hele rækken. Ouless var møtt frem til opstillingen, like lutelei av sit pligtarbejde som soldaterne av sit. Den hete sol hadde tat paa humøret hos nogen hver, men aller mest paa denne yngste mands. Han hadde tydeligvis mistet selvbeherskelsen, og da han ikke hadde energi eller forstand nok til at bryte av, indtil han hadde gjenvundet den, gjorde han bare galt værre ved at bruke sig.

Folkene skiftet plads og kom like hen under kanonen som jeg laa paa. De gjorde halvthøire om marsj, og de gjorde det meget slet i det naturlige haab at høre Ouless bande en gang til. Han kunde ikke lære dem noget nyt i den retning, men de moret sig med at faa ham til at vise frem hvad han kunde. Istedenfor at bande gik Ouless ganske fra koncepterne, og slog nervøst efter den yderste fløimand med en liten Malacca-ridepisk, han hadde i haanden for at kunne peke med. Det lakerte træ i haandtaket var trukket med sølv, og paa et sted var sølvet slitt løs, saa en liten trekantet spids ståk frem. Jeg fik akkurat tid til at se at Ouless hadde sat til sin officersbestalling ved157

at slaa en menig, da jeg hørte lyden av flerret tøi, og et stykke graa skjorte kom frem under det flerrede ildrøde paa mandens skulder. Det var bare et litet nervøst smek av en ophidset gut, men fuldstændig nok til at sætte hans stilling overstyr, for han hadde slaat i vrede — og ikke en presset mand, men en frivillig, som efter reglementet ikke kunde gi svar paa tiltale. Virkningen var — takket være verdens almindelige fordærvelse — akkurat den samme som om Ouless hadde skaaret trøien av ryggen paa manden. Jeg kjendte den nye drift av omtale, og jeg var temmelig sikker paa at hver eneste mand av dem med mange eder vilde sverge at Ouless virkelig hadde prylet manden op. I saa fald var det bedst for Ouless at pakke sammen, hans løpebane som offentlig embedsmand i en hvilkensomhelst stilling var endt. Flankemarsjen fortsatte, og troppen gjorde holdt og ret likeover mit hvilested. Ouless var hvit som et laken. Fløjmanden var mørkerød. Og jeg kunde se hans læber bevæge sig i fæle ord. Det var Ortheris. Efter syv aars tjeneste og med tre medaljer var han blit slaat av en gut, yngre end han selv. Endvidere var han min ven og en god mand, en prøvet mand, en engelskmand. Skjændselen gjorde mig het, som den gjorde Ouless kold, og om Ortheris hadde listet en skarp patron ind i bøssen og avgjort saken med det samme, vilde det ha glædet mig. Den ting at Ortheris og ingen anden var blit rammet, var vidnesbyrd om at gutten ikke kunde ha visst hvem han slog; men han burde ha

husket paa at han ikke længer var gut. Saa hadde jeg ondt av ham, og saa blev jeg sint igjen, og Ortheris glodde ret frem for sig og blev rødere og rødere.

Der blev et øiebliks stans i eksercisen. Ingen visste hvorfor, for der var ikke tre mand som kunde ha set fornærmelsen, for troppen vendte ryggen til Ouless da han slog. Da kom — ført av skjæbnen, antok jeg —

Brander, kapteinen, tvers over pladsen, og hans øie faldt paa en knap kvadratfot graa skjorte, som dækket et skulderblad som skulde ha været dækket av en stram leirtrøie.

„Nei men du alverden!" sa han og kom i tre lange skridt over pladsen. „Lar De folkene møte til mønstring i filler, løitnant? Hvad skal det fugleskræmsel her? Træ av, De der paa fløien. Hvad er meningen med — —? De, Ortheris! Hvad pokker skal dette betyde?"

„Undskyld, hr. kaptein," sa Ortheris. „Jeg kom til at skrape skulderen mot porten i vaktstuen, da jeg løp avsted til mønstring."

„Skrapet den? Flerret den, mener De. Den er jo halvveis revet av ryggen paa ham."

„Det var en liten rift først, hr. kaptein, men da vi fældte gevær, strammet det paa, hr. kaptein, og — og jeg har ikke øine i nakken. Jeg følte at riften blev større, hr. kaptein."

„Hm!" sa Brander. „Jeg skulde tro De følte det, ja. Jeg tænkte det var en av det nye kuld. De har et par gode skuldre. Træ av!"

Han vendte sig for at gaa. Ouless gik efter ham, meget blek, og sa noget ganske sagte.159

„Hva — hva — hvad? Ortheris!" han sænket stemmen. Jeg saa Ortheris hilse, si noget og staa i givagt.

„La folkene træ av," sa Brander kort. De traadte av. „Jeg skjønner ikke dette. De siger

— ?" han nikket til Ouless, som atter sa noget. Ortheris stod rolig; den avrevne fille av leir-trøien naadde ham næsten til midt paa livet. Han hadde, som Brander sa, et par gode skuldre, og han skrøt av at klærne sat godt paa ham.

„Undskyld, hr. kaptein," hørte jeg ham si; „men jeg tror løitnant Ouless har staat altfor længe i solsteken. Han husker ikke rigtig hvordan det gik for sig, hr. kaptein. Jeg møtte til mønstring med en ganske liten rift, og den blev større, hr. kaptein, da jeg fældte gevær, som jeg alt har sagt, hr. kaptein."

Brander saa fra det ene ansigt over paa det andet, og jeg tænker at han trak sine slutninger, for han sendte Ortheris bort til de andre menige som i smaaflokker drog tilbake til brakkerne. Saa snakket han med Ouless, gik sin vei og lot gutten staa tilbake midt paa pladsen og pille paa sin port d'epée.

Han saa op, fik øie paa mig som laa paa kanonen, og kom hen til mig; han tygget paa sin hanske-pekefinger, og var saa helt ute av sig at han ikke hadde vett nok til at holde sin uro for sig selv.

„Aa hør! De saa vel det der?" Han kastet hodet bakover mot eksercerpladsen, hvor støvskyerne efter de avtraadte soldater la sig i hvite cirkler.160

„Ja," sa jeg, for jeg var ikke høflig stemt.

„Hvad pokker skal jeg gjøre?" Han bet sig paany i fingeren. „Jeg sa til Brander hvad jeg hadde gjort; jeg slog ham."

„Ja, jeg er fuldt opmerksom paa det," sa jeg; „og jeg skulde ikke tro at Ortheris alt har glemt det."

„Ja-a, men jeg vet pokker ikke hvad jeg bør gjøre. Bytte over i et andet kompani, kanske. Jeg kan vel ikke be manden om at bytte, hvad?"

Spørsmaalet viste glimt av rigtig forstaaelse, men han skulde ikke ha kommet til mig eller nogen andre for at faa hjælp. Det var hans egen sak, og det sa jeg ham. Det lot ikke til at han forstod det, og han begyndte at snakke om at han muligens vilde bli avsat. Paa dette punkt drev aanden mig til — paa den uhevnede Ortheris's vegne — at oprulle for ham et nydelig billede av hans egen betydningsløshet i verdensordningen. Han hadde en papa og en mama to tusen mil borte og kanske nogen venner. De vilde føie hans vanære, men ingen andre vilde bry sig en døit om det. Han vilde bare være den løitnant Ouless av det gamle regiment, som var dømt til embedsfor-tabelse for at ha vanæret sin stand. Kommanderende general, som skulde sætte sit navn under krigsrettens dom, vilde ikke vite hvem han var; i messen vilde der ikke bli talt om ham; han vilde vende tilbake til Bombay mer alene

end da han kom dit ut — om han hadde penger nok til hjem-reisen. Endelig — jeg avrundet min lille oversigt temmelig summarisk — var han bare en bitte liten161

rød prik paa det indiske rikes vældige graa felt. Han maatte arbeide sig alene igjennem krisen, og ingen kunde hjælpe ham, og ingen brød sig om det — (dette var løgn, for jeg brød mig en hel del om det; han hadde paa stedet fortalt Brander den sande sammenhæng) — hvad enten han greiet op for sig eller ikke. Tilsidst bet han tænderne sammen og rettet sig op.

„Tusen tak, det er mere end nok. Jeg føier ingen trang til at høre mere," sa han med tør, skurrende stemme, og gik hjem til sit logi.

Brander talte senere med mig og gjorde et meningsløst spørsmaal — om jeg hadde set Ouless flerre frakken av ryggen paa Ortheris. Jeg visste at den skarpe sølvspids vilde gjøre sin gjerning godt, men det lykkedes mig at gi Brander et sterkt indtryk av, hvor fuldstændig, hvor aldeles vidunderlig fuldstændig fjernt hele eksercisen hadde været mig. leg begyndte at fortælle ham alle mulige ting om mine drømme om den nye territorialarmé, og han gik fra mig.

Jeg hadde i flere dage ikke anledning til at se Ortheris, men jeg fik vite at han, da han kom tilbake ti! sine kamerater, hadde git en livlig farvet fremstilling av slagets historie. Samuelson — jøden — hadde saa erklært at der var liten hygge i at staa i et regiment, hvor man blev drevet halvt ihjel og banket som bikjer. Det var en ganske uskyldig bemerkning, og den klaffet fuldstændig med de meninger Ortheris hadde git uttryk. Allikevel hadde Ortheris kaldt Samuelson en unævnelig162

jøde ,hadde beskyldt ham for at ha sparket kvindfolk i hodet i London og for at hyle naar han fik bank, hadde jaget ham som en bantam jager en stakkars indfødt hane, fra den ene ende av brakken til den anden, hadde endelig hevet hver eneste gjenstand i Samuelsens tornister og alle hans sengkiær ut paa verandaen eller i støvet utenfor, og hadde sparket Samuelson, hvergang manden forvildet bukket sig for at samle noget op. Den som fortalte mig om det, kunde ikke forklare denne selvmotsigelse, men jeg fik et indtryk av at Ortheris arbeidet sinnet av sig.

Mulvaney hadde hørt historien paa hospitalet. Først trak det op til uveir i hans ansigt, saa spyttet han, saa lo han. Jeg antydet at han kanske helst burde vende tilbake til aktiv tjeneste; men han saa saken i et andet lys, og sa mig at Ortheris i alle dele var istand til at ta vare paa sig selv og sine saker. „Og om jeg blev utskrevet," sa Terence, „saa er det ikke urimelig at jeg vilde lægge Ouless over knærne og statuere et eksempel paa ham, mens folkene saa paa. Naar Dina kom tilbake, vilde jeg staa for en krigsret, og altsammen paa grund av en liten gutunge, som der endda kan bli en officer ut av. Vet De hvad han tænker paa at gjøre?"

„Hvem?" sa jeg.

„Ouless, naturligvis. Jeg er ikke bange for den anden. Men dekelen snuse, hadde det der hændt mig — men det hadde været umulig — saa skulde jeg masert ham med hans eget sabelfæste, til visdomstænderne krøp frem."163

„Jeg tror ikke han selv vet hvad han tænker paa at gjøre," sa jeg.

„Nei, det er rimelig det," sa Terence. „Der er meget at tænke paa for en ung mand, naar han har gjort noget galt og vet det, og studerer paa hvorledes han skal gjøre det godt igjen. De kan hilse smaaen derute fra mig at hvis han hadde ind-git klage over sin officer, skulde jeg ha kommet ut til fort Amara for at sparke ham ned i fæstnings-graven, og den er firti fot dyp."

Ortheris var ikke netop i det humør at man kunde snakke med ham. Sammen med Learoyd vandret han op og ned og grublet over sin tapte ære — saavidt jeg kunde se — og brukte et temmelig ildsprutende sprog — det kunde jeg høre. Learoyd nikket og spyttet og røkte og nikket igjen, og han maa ha været en stor trøst for Ortheris — næsten like stor som Samuelson, hvem Ortheris tyranniserte nederdrægtig. Hvis jøden aapnet munden til den mest tilfældige bemerkning, kastet Ortheris sig over den i sin fulde vælde, mens brakkelaget sperret øinene op og undret sig.

Ouless hadde trukket sig ind i sig selv for at gruble. Nu og da saa jeg ham, men han undgik mig, fordi jeg hadde været vidne til hans skam og sagt ham min mening om saken. Det lot til at han var sløv og nedfor, og han fandt sit halvkom-pani alt andet end behagelig at ha med at gjøre. Folkene gjorde sit arbeide og skaffet ham meget litet bryderi, men netop naar de skulde ha følt sig sikre i fotlaget og vist det ved liv og lyst og164

spændsdghet, døde elasticiteten ut av dem, og han kunde like gjerne ha eksercert med dambrikker. Der gaar et vakkert litet bølgeslag gjennem en række dygtige soldater, akkurat som dirringen gjennem en fuldkommen staalklinge. Ouless' halv-kompani bevæget sig som et kosteskaft, og vilde ha knækket like let.

jeg spekulerte paa om Ouless hadde sendt penger til Ortheris, hvad der vilde været galt, eller hadde gjort ham en privat undskyldning, hvad der vilde ha været værre, eller hadde besluttet at la hele historien glide over, hvad der vilde ha været værst av alt — da jeg fik ordre til at forlate stationen for en tid. Jeg hadde ikke talt direkte til Ortheris, for hans ære var ikke min ære, og han var selv dens eneste vogter, og han vilde ikke si andet end grove skjeldsord.

Jeg drog min vei, og fra tid til anden tænkte jeg en god de! paa løjtnanten og den menige i fort Amara, og undret mig paa hvad der vilde komme ut av det hele.

Jeg kom tilbake tidlig paa vaarparten. B-kom-paniet var vendt tilbake fra fortet til de regulære øvelser i garnisonen, rosenknopperne var bristefærdige, og regimentet, som blandt andet hadde hat leirøvelser, var gaat igang med vaar-skyteøvelserne under en adjutant som hadde den idé at den gjennemsnitlige skyteferdighet stod lavt. Han hadde sat fart i kompanicheferne, og de hadde kjøpt ekstraammunition til sine mænd — regjeringen bevilger akkurat nok til at lære folkene hvordan de ikke165

skal skyte — og E-kompaniet, som talte mange skarpskyttere, blæret sig og tilbød sig at utfordre alle de andre kompanier, og tredje klasses skytterne var dypt nedbøiet over at de nogensinde var blit født, og alle løitnanterne var brune og barkete av at sitte paa skytevoldene en seks-otte timer daglig.

Jeg gik ut til skytevoldene like efter frokost, svært nysgjerrig efter at se hvorledes det nye kuld hadde artet sig. Ouless var der med sine soldater like under den nakne haug som markerer sekshundrede-yards-banen, og folkene var i de graa-grønne khaki-uniformer, som klær soldaten saa godt og lar ham flyte sammen med enhver bakgrund. Før jeg var inden hørevidde, kunde jeg se paa disse folk, som laa og strakte sig i det støvete græs eller reiste sig og rystet støvet av sig, at de var som nyskapte. Hjelmen stod passelig paa snur, som den gjør det hos soldater med selvagtelse, der var en selvsikker slæng i dem, og de lystret kommando med appel. Da jeg kom nærmere, kunde jeg høre Ouless plystre „Ballyhooley" mellem tænderne, mens han saa nedover banen gjennem kikkerten, og løitnant Ouless var rak i ryggen som en fri mand og en officer. Han nikket til mig, da jeg kom bortover, og jeg hørte ham rope en ordre til en underofficer i en sikker og bestemt tone. Flaget gik tilveirs ved skiven, og Ortheris kastet sig flatt ned for at avlevere sine ti skud. Da han la sig tilrette, blinket han til mig over sigtet, med en mine som en mand der maa være med i leken til opbyggelse for børnene.166

„Pas nu op, der," sa Ouless til klyngen bakenfor. „Han er bare halvt saa tung som De, Bran-dingan, men han er ikke bange for riflen."

Ortheris likte at skape sig litt til paa sin egen manér, slik som vi alle gjør. Han veiet bøssen i haanden, gav den et litet dask, la sig tilrette igjen og fyrte over mot skiven, som danset i solheten.

„Bom!" sa en mand bak ham.

„Det var da fanden," mumlet Ortheris.

„Jeg vilde beregne to fot paa refraktionen," sa Ouless.

Ortheris fyrte igjen, traf skiven i randen, krøp indover, fandt blinken og blev staaende der. Underofficeren markerte skuddene.

„Jeg kan ikke skjønne hvordan jeg skjøt bom første gang," sa Ortheris, reiste sig og traadte tilbake ved siden av

mig, mens Learoyd tok hans plads.

„Er det kompani-øvelser?" spurte jeg.

„Nei, det er bare for vor fornøjelses skyld Ouless har sat op ti rupis i præmier for skyttere av anden klasse, jeg er utenfor konkurrance naturligvis, men jeg blev med for at vise hvorledes man bør gripe tingen an. Jack ser ut som en sjøløve i akvariet i Brighton, der han ligger og kravler, ikke sandt? Du store maane, for en skyte-vold det agterspeilet hans vilde være."

„Der er blit folk av B-kompaniet," sa jeg.

„Der maatte det. Men de er ikke saa værst nu, er de vel? Selv Samuelson kan skyte nu og da. Saa der blir saa bra folk av os som en kunde vente."167

„Hvorledes kommer De ut av det med--?"

„Aa ham! Første klasses! Der er ingenting i veien med ham."

„Blev det gjort op da?"

„Har ikke Terence fortalt Dem det? — Jo saa men blev det gjort op. Han er en gentleman, er han."

„La os høre/' sa jeg.

Ortheris smilte over hele kroppen, la bøssen over knærne og gjentok: „Han er en gentleman. Og officer er han ogsaa. De saa al den ugreien i fort Amara. Det var ikke min skyld, vet De nok. Men et eller andet fæ paa pladsen trodde det var passende at agere idiot under eksercisen. Derfor var det det gik saa daarlig. Da han slog mig, blev jeg saa paff at jeg ikke kunde gjøre noget, og da jeg fik lyst til at slaa ham overende, var vi marsjert videre, og jeg stod like midt imot Dem som laa paa kanonen. Da saa kapteinen var kommet til og gav mig en dragelse fordi leir-trøien var flerret, kom jeg til at se uttrykket i øinene paa den unge lømmel, og før jeg kunde sanse mig, begyndte jeg at lyve av fuld hals. De hørte det? Det var ganske instinktivt, men jeg var hakkende galen. Saa sa han: „Jeg slog ham!" siger han, og jeg hørte Brander plystre, og saa satte jeg i med et nyt sæt skrøner om at fælde gevær og hvorledes riften vokste, slik som De hørte. Jeg gjorde det ogsaa, før jeg visste hvor jeg var. Saa gav jeg Samuelson en overhaling i brakken, da vi var traadt av. De skulde ha set hans oppakning, da jeg var færdig med den! Den laa og168

fløt over hele det forbaskete fortet. Saa gik Jack og jeg avsted til Mulvaney i hospitalet — det var en mil at gaa, og jeg var dansende galen. Ouless, han visste at det var krigsret for mig, om jeg slog tilbake, han maatte vite det. Vel! Saa hvisker jeg til Terence under verandaen: „Terence," siger jeg, „hvad i fandens skind og ben skal jeg gjøre?" Jeg fortalte ham hele historien, slik som De saa den. Terence, han plystrer som en fankens gammel dompap deroppe paa hospitalet, og han siger: „Det er ikke din skyld," siger han. „Fy for fanden," siger jeg. „Tror du jeg har gaat en mil i solsteken for at faa vite hvis skyld det er?" siger jeg. „Jeg vil faa den unge laban flaadd," siger jeg. „Jeg er ikke en fankens vernepligtig," siger jeg. „Jeg er en soldat som tjener dronningen, like god som han," siger jeg, „om han aldrig saa meget er officer og har penger og blærer sig," siger jeg.

„For et fæ De var," avbrøt jeg ham. Ortheris, som hverken var tjener eller amerikaner, men en fri mand, hadde ingen undskyldning naar han bjeffet.

„Akkurat det samme sa Terence. Underlig at De skulde bruke akkurat det selvsamme uttryk, naar De ikke har talt med ham. Han siger til mig: „Du skulde ha litt bedre forstand," siger han, „i din alder. Hvad forskjel gjør det for dig," siger han, „om han er officer eller ikke officer? Det skiller dig ikke. Dette her er en sak mand og mand imellem," siger han, „om saa fyren var general. Desuten," siger han, "tar du dig ikke ut, naar du hopper slik omkring paa bakbenene. Ta169

ham væk, Jack." Saa gik han ind, og det er alt hvad jeg fik ut av Terence. Jack han siger saa langsomt som en ettmarsj: „Stanley," siger han, „han mente ikke at slaa dig, jyplingen." „Jeg bryr mig fanden om hvad han mente eller ikke mente. Han slog mig," siger jeg. „Saa kan du bare melde ham for Brander," siger Jack. „Hvad tar du

mig for," siger jeg, og jeg var saa sint at jeg nær hadde slaat Jack. Saa tok han mig i nakken og dyppet mig paa hodet ned i en bøtte vand i marketente-riet, og saa gik vi tilbake til fortet, og jeg skaffet Samuelson litt mere bryderi med oppakningen. Han siger til mig: „Jeg er ikke blit slaat uten at ta igjen." „Ja, saa skal du bli det nu," siger jeg, og saa gav jeg ham et par lusinger til privat bruk og bad ham uhyre høflig om at slaa igjen, men han gjorde det ikke. Jeg hadde slaat ham ihjel, om han hadde gjort det. Det gjorde mig rigtig godt.

Ouless, han lot som ingenting i flere dage -— like til De var reist, og jeg følte mig syk og elendig og visste ikke hvad jeg vilde uten at gi ham et par blaa øine. Jeg ønsket han vilde ha sendt mig nogen penger for leirtrøien. Da skulde jeg ha gjort op med ham midt paa pladsen og tat det som det faldt sig. Terence var paa hospitalet endda, ser De, og han vilde ikke raade mig.

Dagen efter at de var reist, kom Ouless bort til mig, mens jeg gik og slæpte paa en bøtte, og han siger ganske stille til mig: „Ortheris, De faar komme med mig ut paa en jagttur." Jeg hadde lyst til at hive bøtten i fjæset paa ham; men jeg170

gjorde det ikke. Jeg laget mig istand istedenfor. Aa, han er en gentleman! Vi drog ut sammen, og ingen av os sa noget til den anden, før vi var vel ute i junglen med høit græs paa alle kanter, — like nær det stedet hvor jeg blev tullet, da jeg var med Dem. Saa lægger han bøssen fra sig og siger stilfærdig: „Ortheris, jeg slog til Dem under eksercisen," siger han. „Jaha," siger jeg. „Det gjorde De." „Jeg har tænkt det ut alene," siger han. „Saa det har De?" siger jeg til mig selv, „og De har ikke været for snartænkt, De smaa bollekindete jypling." — „Javel, hr. løitnant," siger jeg. „Hvorfor dækket De over det?" siger han. „Jeg vet ikke," siger jeg; og det gjorde jeg ikke, hverken da eller nu. „Jeg kan ikke bede Dem om at la Dem forflytte," siger han. „Og jeg har ikke lyst til at bli forflyttet selv," siger han. „Hvad kommer nu," tænker jeg til mig selv. „Javel, hr. løitnant," siger jeg. Han ser sig omkring i det høie græs til alle kanter, og han siger til sig selv mere end til mig: „Jeg maa igjennem det alene og ved egen hjælp." Han saa saa snodig ut et øieblik, at jeg pinedød trodde det smaa stinkdyr skulde til at bede. Saa vendte han sig rundt igjen, og han siger: „Hvad mener De selv?" siger han. „Jeg skjønner ikke rigtig hvad De mener, hr. løitnant," siger jeg. „Hvad vilde de like?" siger han. Og jeg trodde et øieblik han vilde til at gi mig penger; men saa førte han haanden op til øverste knap paa jagttrøien og knappet den op. „Tak, hr. løitnant," siger jeg. „Det der liker jeg171

fælt godt," siger jeg, og begge trøierne trak vi av og la fra os."

„Hurra," buset jeg ut.

„Ikke noget leven paa skytevolden!" sa Ouless nede fra banen. „Det forstyrrer folkene."

Jeg bad om forladelse, og Ortheris fortsatte.

„Vi kastet trøierne," siger jeg, og han siger: „Er De klar?" siger han, „saa kom an!" Jeg kom an, litt usikker i førstningen, men saa gav han mig en under haken, som fik varmen i mig. Jeg hadde lyst til at merke den jyplingen, og jeg slog efter ansigtet; men han klemte dygtig paa like i hjertekulen paa mig. Han var ikke saa sterk som jeg, men han hadde bedre lag, og da vi hadde holdt paa i to minutter, roper jeg: „Stop!" Han trær tilbake, vi var like ind paa livet av hverandre da: „Kom an, naar De er klar," siger han; og da jeg hadde faat pusten igjen, kom jeg an igjen, og jeg gav ham en paa næsen som satte frisk farve i det smaa hvite aristokratiske skjortebrystet hans. Det livet ham op — som jeg fik føie fortere end lyn. Han rykket kloss indpaa mig og slog efter hjertet hele tiden. Jeg gav ham igjen alt hvad jeg kunde, og kløvet det ene øre hans; men saa begyndte jeg at hikke, og spillet var tapt. Jeg følte mig for, om jeg ikke kunde kaste ham, men han gav mig en paa munden, saa jeg røk overende, og — her skal De se!"

Ortheris løftet overlæben paa venstre side. Der manglet en øientand.

„Han stod over mig, og han siger: „Har De faat nok?" siger han. „Ja tak, jeg tror det," siger172

jeg. Han tok mig i haanden og trak mig op, og der var ikke stort med mig, „Nu," siger han, „vil jeg bede Dem om undskyldning, fordi jeg slog Dem. Det var min skyld, altsammen," siger han, „og det var ikke ment for Dem."

„Det visste jeg, hr. løitnant," siger jeg, „og der behøves ikke nogen undskyldning." „Saa kalder vi det et uheld," siger han; „og De maa la mig betale for leirtrøien. Ellers gjør de fradrag i lønnen for Dem." Jeg vilde ikke ha tat imot pengene før, men nu gjorde jeg det. Han gav mig ti rupis — det var nok til to nye leirtrøier; saa gik vi ned til elven for at vaske os i ansigtet. Det kunde vel trænges. Især for ham. Saa siger han til sig selv, mens han staar og spytter: „Skal tro jeg har gjort ret?" „Ja, hr. løitnant," siger jeg. „Der er ikke tvil om det." „Det kan være vel og bra nok for Dem," siger han; „men for kompaniet?" „Undskyld, hr. løitnant," siger jeg. „Jeg tror ikke der blir nogen ugreie med kompaniet." Saa drog vi ut paa jagt, og da vi kom hjem igjen, var jeg saa glad som en lerke, og jeg tok og rullet Samuelson op og ned paa verandaen, og gav kompaniet en vink om at det lille mellemværende mellem mig og løitnant Ouless var blit tilfredsstillende ordnet. Jeg fortalte naturligvis det hele til Jack — og til Terence. Jack, han sa ingenting, men Terence, han siger: „Jo, dere er to fine feiere. Jeg vet pokker ikke hvem som er den bedste av dere." Nu, der er ingenting iveien med Ouless. Han er en gentleman helt igjennem, og han har kommet sig like meget som173

B-kompaniet. Men jeg vedder paa han vilde faa sin avsked, om det kom ut at han hadde slaas med en menig. Haahaa! Slaas en hel eftermiddag med en fankerens menig som jeg! Hvad tror De?" la han til og fingret med geværlaasen.

„Jeg tænker som kampdommerne ved manøvren: begge parter fortjener megen ros. Men jeg skulde ha lyst til at faa høre av Dem hvad som fik Dem til at frelse ham den første gang."

„Jeg var temmelig sikker paa at han ikke hadde ment at slaa mig, skjønt det ikke hadde gjort nogen forskjel, om han var blit hukket for det. Og saa var han saa ung at der ikke hadde været mening i det. Desuten, om jeg hadde klaget, hadde jeg ikke faat slaas, og saa vilde jeg ha følt mig lumpen alle mine dage. Skjønner De ikke det?"

„De hadde ret til at faa ham avsat, om De vilde," holdt jeg ved.

„Ret!!" Ortheris svarte med dyp foragt. „Ret! Jeg er ikke en rekrut som gaar rundt og klynker om at ha ret til dit og ha ret til dat som om jeg ikke kunde greie mig paa egen haand. Ret! Du almægtige Gud! Jeg er en mand."

Den sidste deling skjøt sine sidste skud i en storm av halvhøi passiar. Ouless trak sig litt tilbake for at la folkene puste litt, og jeg saa et øieblik hans ansigt i fuldt sollys, før han hegtet sabelen op, fik folkene samlet og marsjerte hjem til brakken med dem. Der var ingenting iveien. Gutten hadde staat sin prøve.

12 — Kipling: I dronningens klær. Hans høihet elefanten.

Om du ikke vil bli trakket paa tærne,

saa træ av, pas op, varsko,

for nu kommer to om to —

okser kommer to om to.

stuteforspand, to og to,

og elefanterne med søte smaa vidundere

av store, svære, svarte firti-pundere,

slik omtrent som middels fjeld,

og det gaar med ryk og smeld —

blinde, døve, bredflabbete, barske batterikanoner.

Soldatersang.

I—J vad angaar sandheten av denne historie, da kan derom ikke reises tvil, for Mulvaney fortalte mig den bak elefantstalden en varm aften, da vi var ute for at la bilejerne røre paa sig. De tolv stats-elefanter stod og rykket i tjoret utenfor den store stald med jordvoldene; hver baas var saa stor som en brobue, og mahuterne holdt paa at

lage kveldsmat til dem. Nu og da fik en utaalmodig ungdom tæften av melkakerne som kokte, og gav sig til at hvine; og de nakne smaa barn fra elefantkvarteret spankulerte ned igjennem rækken og dominerte og kommanderte, eller strakte sig paa taa og klapset de ivrige snabler. Saa lot elefanterne som

Mahut — en indfødt elefantvogter.175

de var helt optat med at sanke støv paa sit eget hode, men saasnart som barnene var passert, rokket de videre, brummet og mumlet og var urolige.

Det var efter solefald, og de bølgende og svaiende elefanter stod kulsort tegnet mot den ene stripe av rosenrødt lavt nede i den støvete, graa dag. Det var i begyndelsen av den varme aarstid, like efter at tropperne var trukket i de hvite klær, saa Mulvaney og Ortheris saa ut som spøkelser, der de gik i tusmørket. Learoyd var draget avsted til en anden brakke for at kjøpe noget svovelsalve til sin nye hund, som var mistænkt for at ha skab; og med stor takt hadde han lagt sin bikjebestand i karantæne bak den store ovn hvor alle pestsyke dyr blir brændt.

„Du vilde ikke like skab, unge dame," sa Ortheris og vendte min tykke, hvite terrier om paa ryggen med foten. „Du er saa ganske ubegripelig fin paa det, bisken. Hvem var det som ikke vilde kjendes ved mig her om dagen, fordi hun kjørte ganske alene hjem i giggen? Der sat du paa bukken som en pokkers liten skidtvigtig tertit. Ta dig nu en liten trip og sæt en skræk i livet paa de store bæster. Puds'an, Skravla."

Elefanter avskyr smaa bikjer. Skravla tok sig en gneldretur ned langs tjore-pælene, og i et nu blev der et opstyr med sparking og klynking og brumming paa alle elefanterne.

„Hei, der, soldatermænd," sa en mahut vredt, „kald hun-bikjen tilbake. Den skræmmer elefantfolket vort."176

„Snodige feiere," sa Ortheris betænksomt. „Kalder dem folk, akkurat som de var det. Og de er det ogsaa. Ikke saa fankens snodig heller, naar en tænker over det."

Skravla kom tilbake og bjeffet for at vise at hun kunde gjøre det engang til om hun hadde lyst, saa slog hun sig ned i fanget paa Ortheris og smilte et stort smil til hans lovlige hunde, som ikke turde fly paa hende.

„Saa De batteriet i morges?" sa Ortheris. Han mente elefant-batteriet, som netop var kommet; ellers hadde han bare sagt „kanonene". Tre elefanter, den ene spændt foran den anden, trækker hver kanon, og den som ikke har set de store firtipundere av positionsartilleriet, naar de ruller avsted i kjølvandet paa det vældige forspand, han har endda noget tilgode. Første-elefanten hadde opført sig meget daarlig ved paraden, den var blit spændt fra og sendt hjem til staldene i unaade; nu stod den ytterst i rækken og hylte og slog løs paa luften med snabelen, et billede paa blindt og bundet bestialsk humør. Dens mahut stod utenfor terskeslag-vidde og prøvte at godsnakke med den.

„Det er den slasken som blev sta paa paraden. Han er musth," sa Ortheris og pekte paa den. „Snart blir der mord i elefanteriet ogsaa, kanske den sliter sig og vi maa tørne ut og skyte den, som vi maatte da en av de indfødte kongers elefanter blev musth i juni ifjor. Jeg haaper det."

At en elefant blir musth, vil si at den blir rasende og skener.177

„Musthe mig her og musthe mig der," sa Mulvaney foragtelig fra sit hvilested paa en bunke halm. „Han er bare ganske lynende snurt fordi han er blit narret. Jeg skal bande paa at han er ny i sæletøiet, og han hater al den halingen. Spør mahuten."

Jeg tok fat paa den gamle hvitskjeggete mahut, som ødslet kjælenavne paa sit olme rødøiete pleiebarn.

„Han er ikke musth," svarte manden sint, „men de har gaat hans ære for nær. Er en elefant en stut eller et muldyr, og skal gaa for et slæpetaug? Hans styrke ligger i hodet — Fred, fred, min herre! Det var ikke min skyld at de lot dig gaa under aaget imorges! — Det er bare lav-kaste elefanter som vil gaa for kanoner, og han er en Dun-Kumeria. Et aar og en mands liv kostet det at lære ham at bære byrder. Artillerifolkene spændte ham for kanonen, fordi et av deres pøbelbæster var blit halt. Det er ikke under at han var og er vred."

„Snaalt! Liddelig snaalt," sa Ortheris. „Du maane, for et humør han er i! Sæt han slet sig!"

Mulvaney begyndte at si noget, men tok sig i det, og jeg spurte mahuten hvad der vilde ske om fotlænkerne brast.

„Det vet Gud, som skapte elefanterne," sa han likefrem. „Slik som han nu er, vilde han per eksempel dræpe dere tre eller løpe landet over til sinnet gik av ham. Han vilde ikke dræpe mig, naar han ikke var musih. Da vilde han dræpe178

mig før nogen andre i verden, for han elsker mig. Slik er det skik blandt elefantfolket; og vi mahut-folk har en like dum skik. Vi stoler hver paa vor egen elefant, til vor egen elefant slaar os ihjel. Andre kaster stoler paa kvinder, men vi paa elefantfolket. Jeg har set mænd stelle med rasende elefanter og leve; men endnu aldrig er den mand født av kvinde, som møtte hans høihet elefanten naar han var musth, og fik leve saa han kunde fortælle om hvorledes den blev tam. Dristige nok er de som møter ham naar han er vred."

Jeg oversatte. Saa sa Terence: „Spør hedningen om han nogensinde har set en mand tæmme en elefant, ja jeg mener en hvit mand."

„Engang," sa mahuten, „saa jeg en mand overskrævs paa et slikt dyr i byen Kanhpur; en barhodet mand, en hvit mand, som dunket den i hodet med en bøsse. Det blev sagt han var besat av djævler eller drukken."

„Var det rimelig, tror du, at han vilde gjort det ædru?" sa Mulvaney, da jeg hadde gjengit ordene, og den lænkede elefant brølte.

„Der er bare én mand paa kloden som vilde være netop slikt et særegent fæ av en idiot at han vilde gjøre det," sa Ortheris. "Naar var det, Mulvaney?"

„Som naygur'en siger, i Kanhpur; og en slik idiot var jeg i mine unge dage. Men det hele faldt sig saa naturlig og gik ganske av sig selv — jeg og elefanten, og elefanten og jeg; og at vi kom til at slaas, det var det naturligste av det hele."179

„Ja, det var fankeren saa vel," sa Ortheris. „Men, jamen maa du ha været endda fuldere end du pleier. En underlig historie hadde du med en elefant som jeg vet om, hvorfor har du aldrig snakket om den anden?"

„Fordi at om du ikke hadde hørt nayguren her si hvad han sa av sig selv, saa vilde du ha kaldt mig for en løgnhals, og saa vilde det ha været min frydefulde pligt at gi dig en faderlig dragt pryl, Stanley, min søn. Du har bare en eneste liten feil, gammeln, og det er at du tror du vet alt det som findes i verden, og en god slump mer. Det er en feil som har gjort det av med en par tre officerer jeg har tjent under, for ikke at tale om hver eneste mand jeg har prøvt at gjøre til en brukelig soldat — paa to nær."

„Urn!" sa Ortheris litt støtt paa manchetterne, „og hvem var saa de to dydens eksemplarer?"

„Den ene, det var mig," sa Mulvaney med et grin som mørket ikke kunde skjule; „og — ja, siden nan ikke er her, kan der ikke være noget galt i at nævne det — den anden, det var Jack."

„Jack er bare en høstak i bukser. Han steller sig som en høstak, og han kan ikke træffe en høstak paa hundrede meters avstand. Paa en høstak blev han født, og under en høstak kommer han Gud hjælpe mig til at dø, fordi han aldrig er i stand til at si hvad han vil i et kristelig tunge-maal," sa Ortheris og sprang op fra fordyngen for straks at bli væltet overende igjen. Skravla bøkste180

op paa maven til ham, og de andre bikjer fulgte og slog sig ned der.

„Jeg vet hvordan Jack er," sa jeg. „Men jeg har lyst til at høre om den elefanten."

„Det er bare et av Mulvaneys fordømte panoramaer," sa Ortheris og gjispet under hundene. „Han og Jack, de kan hamle op med hele den forbaskete britiske armé. Næste gang blir det til at du vandt slaget ved Waterloo — du og Jack. Fyf hunen."

Ingen av os fandt det umaken værdt at ta notis av Ortheris. Den store kanon-elefant slog og basket og knurret i lænkerne; nu og da kom der nogen skraldende trompetstøt fra den, og til dette akkompagnement gik Terence videre. „Fra først av," sa han, „var der en liten misforstaaelse mellem mig — De vet hvordan jeg er — og den

sersjant jeg stod under dengang. Han kunde ikke taale mig av forskjellige grunde." —

De dyptliggende øine blinket i lysningen fra snaddehodet, og Ortheris gryntet: „Endda et skjørt!"

— „Av forskjellige og andre grunde; og det endte med at han kom ind i brakken, da jeg stod og pyntet litt paa parykken før jeg gik mig en tur, og kaldte mig en stor bavian — hvad jeg ikke var — og en slusk som satte hele troppen op imot ham

— hvad jeg var — og bad mig reise og ryke og kommanderte mig til at hjælpe med at flytte fjorten telte. Men jeg var nu engang opsat paa den turen."

„Aahaa," nede fra hundedyngen; „han er en mormon, Skravla. Ikke ha no'e med ham du, bisken."181

„— opsat paa den turen, saa sa jeg ham et par smaa sandheter som faldt mig paa tungen, og det ene ord tok det andet, og mens vi stod og snakket, gav jeg mig tid til at gi ham en over næsen, saa han ikke skulde være nogen Venus for noget kvindfolk i de første otte dage. Det var en stor, fin næse, og det lønnet sig at gi den litt polering. Efter det var jeg saa vel fornøiet med min nævenyttighet at jeg ikke løftet en finger, da vakten kom for att putte mig i hullet. Et barn kunde ha leiet mig avgaarde, for jeg visste at gamle Kearneys næse var spolert. Den sommer brukte det gamle regiment ikke sin egen arrest, for den var saa fuld av kolera som vaate støvler av myggel, og det var mord at lægge nogen ind der. Vi laante hul av „de hellige kristne" — det regiment som endnu aldrig har været i felten — og det laa en halv fjerdingvei borte; vi maatte over to eksercerpladser og byens hovedgate, og det mens alle damerne i Kanhpur var ute paa sin eftermiddags-kjøretur. Saa det var det bedste selskap jeg kom i, og min skygge danset foran mig, og vakten gik saa stram som om den fulgte lik; armbaand hadde de sat paa mig, og i mit hjerte var der fred og glæde, naar jeg tænkte paa at Kearney maatte bære sit forbjerg i fatle.

Midt oppe i altsammen fik jeg øie paa en artilleriofficer i fuld uniform, som kom jabbende ned igjennem gaten med aapen mund, som om fanden var i hælene paa ham. Han sendte et eneste fortvilet blik paa stasvogner og det gode selskap i182

Kanhpur, og saa dukket han ind under et rende-stensbret som en kanin.

„Gutter," siger jeg. „Den officeren der er fuld. Det er en stor skandale. La os ta ham med i hullet."

Vaktkorporalen, han bøkste paa mig, løsnet haandjernene, og saa siger han: „Om vi nu maa løpe, saa løp for livet. Hvis ikke, faar jeg stole paa din ære. Hvordan det nu gaar," siger "nan, „saa meld dig i arresten, saasnart du kan."

Dermed fik jeg se ham løpe én vei — arm-baandene ståk han i lommen, for de var offentlig eiendom — og vakten løpe en anden vei, og alle vognene løpe alle mulige veier paa én gang — og der stod jeg alene og kikket ned i en rødflekket flab paa en elefant som var toogfirti fot høi til skulderen, ti fot bred og hadde støttænder saa lange som Ochterlony-monumentet. Det var nu efter den første rekognoscering. Kanske den ikke var fuldt saa fælslig eller fuldt saa høi, men jeg stanset ikke for at skikke ut piketer. Du hellige Guds moder som jeg pilte nedigjennem gaten. Bæstet begyndte at granske rendestensbrettet som artilleriofficeren laa under, og det gjorde mig til folk. Jeg snublet over en av riflerne som min vakt hadde slængt fra sig — umilitære slubberter var de — og da jeg kom paa benene igjen, hadde jeg gjort helomvending, og elefanten lette efter artilleriofficeren. Jeg kan se den store, fete baken endda. Den gravet ikke med benene; men ellers drev den

Ochterlony-monumentet, reist i Kalkutta til minde om den berømte angloindiske officer.183

aabenlyst paa akkurat som vesle Skravla her foran et rottehul. Den bøiet hodet ned — ja dekelen snuse mig, om den ikke næsten stod paa hodet for at skjele ind under brettet; saa gryntet den og løp om paa den anden kant for at se om officeren var stukket av gjennem bakdøren; og den ståk snabelen ned gjennem kloakken og fyldte den med lort som den blaaste ut igjen, og gryntet og bandte. Den nedkaldte pinedød al himlens vrede over den officer, og hvad en intendanturelefant hadde at gjøre med en artilleriofficer, det gik over tnin forstand. Jeg hadde ikke nogensteder at gaa, om jeg ikke vilde i arresten, og saa blev jeg staaende der paa gaten med bøssen — en Snider-bøsse og ingen ammunition — og filosoferte like indi baktroppen paa dyret. Rundt omkring mig i miles omkreds

var et skrikende øde, for hver mors sjæl paa to ben, og paa fire med for den saks skyld, hadde søkt dækning, og den gamle røveren stod paa hodet og slet i brettet og gryntet over kloakken, med halen ret tilveirs, og forsøkte sig paa nogen trompetstøt gjennem tre fot rendestenslort op igjennem snabelen. Fy for pokker, det var stygt at se paa.

Suksomsider fik den kik paa mig, som stod alene i den vide, vide verden og lænet mig til bøssen. Dermed gik den fra koncepterne, for den trodde jeg var artilleriofficeren som var kommet væk uten at den visste av det. Den saa mellem føtterne ned i rendestenen, og den saa paa mig, og jeg siger til mig selv: „Terence, min søn, du har staat alt-184

for længe og glodd paa denne Noas ark. Løp, om du har livet kjært." Gud skal vite at jeg gjerne vilde sagt ham at jeg bare var en stakkars menig paa vei til hullet, og slet ikke paa nogen maate nogen officer; men han strakte ørene ret fremover det tykke hode, og jeg retirerte ned igjennem gaten med godt tak om bøssen; kold som en gravsten var jeg i ryggen, og i buksebaken, der hvor jeg var viss paa han vilde gripe mig, der rislet det med

— — med nederdrægtig bange anelser.

Jeg kunde ha sprunget til jeg styrtet, for jeg var midt ute paa en snorret vei, og en mand, eller tusen mand, for den saks skyld, er akkurat som sauer, naar de kommer mellem to grøftekanter."

„Akkurat som kanarifugle," sa Ortheris inde fra mørket. „Træk en strek paa et fankens litet bord, læg de fankens smaa hoderne der; og de blir liggende fra evighet til evighet, amen, blir de. Jeg har set et helt regiment marsjere paa siden opover langs randen av en to fot bred grøft uten at tænke paa at springe over den. Mænd er sauer

— fankens sauer. Kjør paa."

„Men jeg saa hans skygge komme nærmere," sa manden av de mange oplevelser, „og rodevis til venstre," siger jeg, „rodevis til venstre," og til venstre kom jeg. Det er den skjære sandhet at jeg kunde høre gnisterne flyve fra hælene, og jeg for ind i det nærmeste gaardsrum, satte i et jump fra porten op paa husets veranda og faldt over en indfødt stamme og en halvblods gut ved en pult;185

de sat alle og laget sæletøi. Det var Antonios vognfabrik i Kanhpur. Har De hørt om den?

Det gamle udyr maa ha gjort rodevis venstre like fort som jeg, for snabelen kom terskende ned paa verandaen som et bandolér i et brakkeslags-maal, før jeg var inde i butikken. De indfødte og halvblodsgutten hylte og smat ut gjennem bakdøren, og jeg stod saa ensom som Lots hustru opi sæle-tøiet. Sæletøi maa være liddelig tørstige saker, om en kan dømme efter lugten.

Jeg gik ind i bakværelset av mig selv, siden der ingen var som kunde invitere mig, og jeg fandt en flaske whisky og en krukke vand. Det første og det andet bæger merket jeg ikke, knusktør som jeg var, men det fjerde og det femte glas fik tak i mig, og jeg begyndte at faa smaa meninger om elefanter. „Naar du manøvrerer fint, Terence," siger jeg, „blir du general endda," siger jeg. Og dermed gik jeg op paa det flate torvtak paa huset og kek forsigtig ut over brystvernet. Gamle tykvom var inde i gaarden, gik frem og tilbake, plukket en tot græs her og en tot ugræs der og lignet i alle dele den obersten vi nu har, naar hans kone har git ham en overhaling og han tar sig en tur for at komme i humør igjen. Han snudde ryggen til mig, og dermed tok jeg likegodt til at hikke. Han stanset op, strakte det ene øre fremover akkurat som en gammel dame med hørerør, og snabelen holdt han frem med en liten krok paa enden. Saa viftet han med øret og sa saa klart som om det stod paa prent: „Var det et sansebe-186

drag?" — og saa begyndte han igjen at promenere. De kjender Antonios gaard? Den var like fuld dengang, som den er det nu, av nye vogner og gamle vogner, og brukte vogner og leievogner -landauere og kupéer og kalesjevogner og charabanker av alle mulige slags. Saa hikket jeg en gang til, og han begyndte at studere jordbunden under sig og halen dirret av sindsoprør. Saa slog han snabelen omkring vognstangen paa en charabank, og ganske eftertænksomt og forsigtig trak han den frem. „Han er ikke der," siger han og famler med snabelen mellem vognputerne. Saa hikket jeg igjen, og dermed tapte han taalmodigheten for fuldt alvor, akkurat som den fyren derborte."

Artilleri-elefanten sendte ut det ene harmfyldte trompetskrald efter det andet til stor ærgrelse for de andre dyr

som var færdig med at æte og gjerne vilde dorme. Mellem vrælene kunde vi høre den rikse hvileløst med ankelringen.

„Som sagt," gik Mulvaney videre; „han stelte sig, saa det var en skam og skjændsel. Han langet ut med forbenet som en damphammer, for han trodde fuldt og fast at jeg laa i bakhold like ved; og charabanken rullet tilbake blandt de andre vogner som en feltkanon i angrep. Saa halte han den ut igjen og rystet den, og saa faldt den helt naturlig i smaa stykker. Dermed blev den spænna-pine-rav-ruskende-gælen, og danste og slog og sparket og for frem som en besat med hele Antonios lager. Han sparket og skrævet ut og trampet og hamret — alt paa én gang, og det store skaldete hodet187

gik op og ned paa ham, høitidelig som en menuet. Han tok en skinnende ny kalesjevogn og sparket bort i en krok, og den foldet sig ut som en blomstrende lilje, og det ene gale ben satte han gjennem bunden paa den, og et hjul løp rundt paa den ene støttand. Saa blev han sky, og det ene med det andet tok saa paa ham at han satte sig pladask ned imellem vognene, og han fik saa mange splinter i sig at han var som en dansende naale-pute. Da vi hadde det fuldt gaaende, og den ene vogn kløv op paa den anden og rikochetterte fra lervæggene og viste hvor fort den kunde gaa, og han rev hjulene av dem — hørte jeg nogen jammerfulde vræl fra takene ved siden av, og hele firmaet Antonio med familie stod og bandet mig og ham; mig ford jeg var tydd ind i huset der, og ham fordi han danset cake-walk med aristokratiets ekvipager.

„Faa ham væk," siger Antonio og danser rundt paa taket i sin store hvite frak. „Faa ham væk, eller jeg anlægger sak imot Dem." Og hele familien skraaler: „Gi ham et spark, hr. soldat."

„Det er ikke vækkelse han trænger," siger jeg, for det var den visse død at komme ned i gaarden. Men for at vise mig, kastet jeg whiskyflasken paa ham — den var ikke fuld, da jeg fandt den. Han snudde sig rundt i en lynende fart fra det som var igjen av den sidste vogn, og ståk hodet ind paa verandaen ikke tre fot under mig. Kanske var det ryggen som var for fristende — eller det var whiskyen. Hvordan det nu hadde sig eller ikke188

— et øieblik efter laa jeg paa alle fire paa ryggen av den, fuld av ler og lort, og Sniderriflen var like ved at seile utfor hodet paa ham. Jeg krabbet den til mig og skubbet mig frem paa halsen, trak knærne op under de store, flaksende ørene hans, og dermed drog vi i fuld procession ut av gaarden med et hyl som kriblet koldt op igjennem ryggen og ned i maven paa mig. Saa husket jeg paa bøssen, og jeg grep den i løpet og dunket ham i hodet. Det var saa ganske hjælpeløst — akkurat som at dunke med en spanskrørstok i dækket paa et transportskib for at stoppe maskinen, naar du er sjøsyk. Men jeg holdt ut til svetten silte av mig, og tilsidst la han saavidt merke til det at han gryntet. Jeg slog løs med alle de kræfter som var i mig den tid, og det kan gjerne være at det generte ham. Vi kom tilbake til eksercerpladsen med en fart av seks mil i timen og for fuld forfængelig trompetmusik. Jeg holdt ikke op med hamringen i et minut; det var for at han ikke skulde stikke hen under trærne og gnure mig av som en bandage. Eksercerpladsen og veien var tom og øde; men tropperne sat paa brakketaket, og mens den gamle samfundsomvælter og jeg gryntet omkap — for jeg var blit litt andpusten av denne stenpukkingen min — kunde jeg høre dem klappe og rope hurra. Han blev mere og mere forvirret og begyndte at løpe i ring.

„Fy for pokker," siger jeg til mig selv, „der faar være en grænse for alt, Terence. Det ser ut for at du har knækket skallen paa ham, og naar189

du slipper ut av hullet, saa stopper de din lønning, fordi du har dræpt en offentlig elefant." Og dermed begyndte jeg at kjæle for ham."

„Hvordan fanden bar du dig at med det? En kunde likesaa gjerne klappe en brakke," sa Ortheris.

„Jeg forsøkte alle mulige slags søte kjælenavn, men da jeg var blit værre omtumlet, saa kom jeg ikke rigtig paa hvad navn jeg skulde gi svinet. Saa siger jeg: „Kom saa bisken!" „Lille pus," siger jeg. „Aa fola, fola," siger jeg; og dermed klappet jeg ham litt med kolben for at trøste ham, og han stanset op midt inde i brakke-gaten.

„Vil ingen løfte mig ned fra toppen av denne vulkanske morder?" ropte jeg saa høit jeg magtet; og jeg hørte en mand skrike: „Hold fast og vær taalmodig, nu kommer de andre elefanter." „Du store Gud i himmelen," siger jeg,

„skal jeg ride ind hele stutteriet? Kom og ta mig ned, rædharer."

Saa kom der i det samme nogen tykke hunelefanter med mahuter og en intendantur-sersjant rundt brakkehjørnet, og mahuterne brukte grov mund om min gamle potifars mor og stamtræ.

„Ser du forsterkningen jeg faar," siger jeg. „De kommer for at putte dig i hullet, min søn," og den gamle ulykkesfugl strammet sig op for at ta imot damerne. Det tok mig om hjertet at han var saa tapper, efter at jeg hadde spillet den kirkekoncert paa hjernekisten hans. „Jeg er kommet fint op at kjøre selv," siger jeg; „men jeg skal gjøre for dig hvad jeg kan. Vil du gaa i hullet som en mand, eller vil du slaas som et fæ, naar

der ikke er nogen chancer?" Dermed gav jeg ham et avskedsklap i hodet, og han gav fra sig et uhyre støn og sænket snabelen. „Tænk," siger jeg til ham, og „Holdt!" siger jeg til mahuterne. De var ikke sene med det. Jeg kunde føie hvor den gamle forbryder tænkte under mig. Tilsidst strak han snabelen like frem og tutet melankolisk — det er saa nær et suk som en elefant kan komme det; og dermed visste jeg at det hvite flag var heist, og forresten stod det bare igjen ikke at gaa hans følelser for nær.

„Han er færdig," siger jeg. „Ret ind paa to geledder, et paa hver side av os. Vi skal gaa i hullet ganske rolig."

Saa siger intendantursersjanten til mig fra sin elefant: „Er De et menneske eller et mirakel?" siger han.

„Aa, jeg er saadan midt imellem," siger jeg, og prøver at sitte stramt i salen. „Og hvad kan det være," siger jeg, „som har faat dyret her til at handle slik mot lov og ærbarhet?" siger jeg, og støttet kolben let og elegant paa hoften som en anden kavallerist, med venstre haand slapt ned. Imens jollet vi avgaarde til elefantstaldene under eskorte.

„Jeg var ikke tilstede da levenet kom paa," siger sersjanten. „Han var sat til at bære telter og slikt, og saa tok de og spændte ham for en kanon. Jeg visste han vilde ikke like det, men det ser ut for at det næsten har knust hjertet paa ham."

„Hver sin smag," siger jeg. „Jeg kom galt avsted,191

fordi de tok mig til at bære telter og slikt." Og jeg blev ganske glad i den gamle dobbelthalen, som de hadde villet ta ved næsen slik.

„Vi rykker ind paa livet av ham her," siger sersjanten, da vi kommer hen til elefantkvarteret. Alle mahuterne og ungerne deres stod rundt om pælene og bandte min pony, saa man kunde høre det lange veier. „Jump over paa ryggen av min elefant," siger han, „nu gaar det løs."

„Send væk den hylende banden", siger jeg, „eller han kommer at trampe dem ihjel." Jeg kunde føie det begyndte at rykke i ørene hans. „Og se til at komme avveien, De med Deres liderlige hun-elefanter. Jeg vil stige av her. Han er en irlænder," siger jeg, „endda han har den lange jødenæ-sen, og som en irlænder skal han behandles."

„Er De lei av livet," siger sersjanten.

„Neigu om jeg er," siger jeg; „men en av os maa vinde, og jeg er tilbøielig til at tro det blir mig. Kom avveien," siger jeg.

De to elefanter drog avgaarde, og min gamle landsmand stanset op like ved sin egen pæl. „Læg sig," siger jeg og dunker ham i hodet, og han lægger sig med tunge hivinger, akkurat som et jordskred efter regn. „Nu," siger jeg, lar mig glide ned av snabelen, og stiller mig op foran ham, „skal du se din overmand."

Hans store hode laa nede paa forlabberne, og de var vendt paa siden som en katunges. Han saa ut som uskyldigheten og hjælpeløsheten selv, og ret som det var begyndte den svære, haarete192

underlæben at skjælve, og han blinket med øinene for ikke at graate. „For Guds skyld," siger jeg, og glemte rent at han var et umælende kreatur, „vær nu ikke saa trist for det. Rolig, ta det rolig," siger jeg, og dermed kløddе jeg ham paa haken og mellem øinene og øverst paa snabelen og god-snakket med ham hele tiden. „Saa," siger jeg;

„nu skal jeg stelle istand for dig til natten. Send et eller to barn hit," siger jeg til sersjanten, som stod og ventet paa at jeg skulde bli slaat ihjel. „Han blir hidsig hvis han faar se en voksen mand."

„Det var pokker saa klok du blev med én gang," sa Ortheris. „Hvordan kunde du vite hvadslags vaner han hadde."

„Fordi," sa Terence med eftertryk, „fordi jeg hadde vundet over sjabben, min søn."

„Aanaa," sa Ortheris, halvt tvilende, halvt spydig, „klem paa."

„Hans egen mahuts barn og et par andre unger i elefanteriet, som ikke var bange for noget, kom løpende til, og nogen fik fat i vand, og jeg vasket ham oppe i det saare hodet — for jeg hadde git ham en ordentlig overhaling, og nogen trak vognsplinterne ut av skindet paa ham, og vi striglet ham og handvalket ham fra ende til anden, og vi la en græsselig svær bandage av paternosterblade — slike som en bruker paa hestegaller — om hodet paa ham, og det saa ut som en nathue, og vi la en haug friske sukkerrør foran ham, og han begyndte at sysle litt med dem. „Nu," siger jeg og sætter mig paa en av forlabberne hos ham, „skal vi ta193

os en dram og la glemt være glemt." jeg sendte en naygurunge efter en kvart flaske arak, og sersjantens kone sendte mig et fingerbøl whisky, og da brændevinet kom, kunde jeg se pa øieblunket hos den gamle hvirvelstorm at han var like forfaren han i den retning som jeg — gu bedre. Saa ståk han ut et bæger som andet kristenfolk, og saa la jeg kjættingen om ham og lænket ham til pælen baade for og bak og gav ham min velsignelse og gik hjem til brakken."

„Og saa?" sa jeg, mens han holdt inde.

„Aa, De skjønner det," sa Mulvaney. „Der var stort opstyr, og obersten gav mig ti rupis, og adjutanten gav mig fem rupis, kapteinen gav mig fem, og guttene bar mig rundt brakken og skrek hurra."

„Maatte du i hullet?" sa Ortheris.

„Jeg hørte aldrig et ord mere om den misforstaaelsen med Kearneys snabel, hvis det er det du mener; men mer end én av guttene maatte ret som det var til „de hellige kristnes hotel" den nat. Der var ikke noget rart i det — de drak op for tyve rupis. Jeg gik og la mig for at sove den av, for jeg var utkjørt, dobbelt utkjørt, som han der-borte i tjoret. Det er ikke barnelek at ride elefanter.

Suksomsider blev vi fælt fine venner, jeg og det gamle syndens sold. Jeg pleiet at gaa ned til stalden, naar jeg var i unaade, og sitte der og prate med ham utigjennem eftermiddagen. Han tygget et sukkerrør og jeg et andet, og vi blev fankeren194

saa fortrolige. Han pleiet at ta ut av lommerne mine alt jeg hadde, og saa lægge det tilbake igjen; og nu og da hadde jeg med øl til ham for at hjælpe paa fordøielsen, og jeg pleiet at gi ham gode raad om at være skikkelig og ha et rent rulleblad. Og saa vandret han den vei som alt i hæren, og det er at du blir forflyttet saasnart du har faat dig en god ven."

„Og De fik aldrig se ham siden?" spurte jeg.

„Tror De paa den første halvpart av historien?" sa Terence.

„Jeg vil vente til Learoyd kommer," sa jeg undvigende. Yorkshiremanden løi ikke, uten naar de to andre omhyggelig hadde instruert ham og forklart ham at der var penger at tjene; men jeg visste at Terence hadde en forvorpen fantasi.

„Der er en halvdel til," sa Mulvaney. „Ortheris var med paa den."

„Da skal jeg tro paa altsammen," sa jeg, ikke paa grund av nogen særlig tro paa Ortheris' ord, men fordi jeg gjerne vilde høre resten. Ortheris stjal en hvalp fra mig, da vi saavidt var blit kjendt, og med den vesle bikjen knappet inde under frakken negtet han ikke bare at han hadde tat den, men paastod at han aldrig hadde brydd sig om bikjer.

„Det var i begyndelsen av ugreien med Afghanistan," sa Mulvaney; „mange aar efterat de mænd, som hadde set mig gjøre det knepet, var døde eller reist hjem. Jeg hadde ikke snakket videre om det i det sidste •—- for jeg gad ikke gi hver mand juling195

som kaldte mig en skrønemaker. Like i begyndelsen av marsjen blev jeg klein som et fæ. Jeg hadde et hælsaar, men jeg vilde partout holde trit med regimentet og andet slikt vrøvl. Tilslut laa jeg overende med et hul i hælen, som du kunde ha drevet en teltplug ind i. Jeg har præket om det til rekrutter siden, fankeren saa ofte, for at lære dem at passe paa føtterne. Vor doktor, som var like godt inde i vort fag som i sit eget, han siger til mig midt i Tangi-passet: „Det er det rene skjære fordømte sluskeri," siger han. „Hvor ofte har jeg ikke sagt dig at ingen marsjerer længer end føtterne bærer ham — føtterne — føtterne," siger han. „Nu maa du paa hospitalet," siger han, „i tre uker, til utgift for dronningen og plage for dit land. Kanske du næste gang," siger han, „vil helde paa fotklutene litt av den whisky du helder i strupen, og litt av det fett du kliner i haaret." Og jagu hadde han ret. Saa snart vi naadde enden av Tangipasset, maatte jeg paa hospitalet; jeg hinket paa en fot og var ved at fly i flint av ærgrelse. Det var et feltlasaret — bare fluer og indfødte pilletriilere og salve — som de hadde lagt like i den øvre ende av Tangipasset. Dækningstroppen var ute av sig av sinne mot os syke som holdt dem fast der. Og vi var ute av os av sinne fordi vi maatte ligge der. Og gjennem Tangipasset malte det som i en kaffekvern, dag og nat og nat og dag, fotfolk og hestfolk og kanoner, intendantur og træn og telter uten ophør. Sykebaarer kom dansende gjennem passet, det ene snes efter det196

andet, og de kløv op bakken til lasarettet med sine syke, og jeg laa tilsengs og pleiet min hæl og hørte de syke bli løftet ut. Jeg husker en nat — dengang jeg hadde faat feber — kom der en mand ravende gjennem teltet. „Er der plads til at dø her?" siger han, „for det er der ikke i marsj-kolonnen," og dermed faldt han død om tvers over en seng. Og saa begyndte manden i sengen at klage over at han skulde ligge der og dø i støvet under en død mand. Saa blev jeg nok gal av feber, og i en hel uke bad jeg helgenerne stoppe larmen av tropperne som drog igjennem Tangipasset. Det var kanonhjulene som gik rundt i hodet paa mig da. De vet hvordan det er med feber?"

Vi nikket; forklaringer var overflødige.

„Kanonhjul og føtter og folk som skrek, men mest kanonhjul. I en uke var der ikke dag eller nat for mig. Om dagen rullet de op teltflikene, og vi syke kunde se paa passet og tænke paa hvad der nu skulde komme. Kavalleri, infanteri, artilleri, hvad det nu var, saa la de altid efter sig et par syke, og vi fik høre nyt. En morgen, da jeg ikke hadde nogen feber, sat jeg og saa paa Tangi, og det var akkurat som billedet paa baksiden av medaljen fra Afghaner-krigen — mænd og elefanter og kanoner paa én gang kom kravlende ut av en kloak."

„Det var en kloak," sa Ortheris inderlig. „Jeg blev sjøsyk og brækket mig to ganger i Tangipasset. Og det som krænger indvoldene ut paa mig, er sgu sterkere end blomsterduft."197

„Passet slaar en bugt like mot enden, saa alt dukket frem ganske pludselig; og de hadde laget en bro av jord og døde muldyr over en dyp kløft i pasaapningen. Jeg laa og talte elefanterne — kanonelefanterne — som prøvet broen med snablerne og forsigtig gav sig ivei ut paa den. Hodet av den femte elefant kom rundt hjørnet, og han svinget snabelen tilveirs og gav sig til at tute, og der stod han fast i aapningen av Tangipasset som en kork i en flaskehals. „Aajo," tænker jeg til mig selv, „han stoler ikke paa broen; der blir mudder."

„Mudder! Fyf hunen!" sa Ortheris. „Terence, jeg var like bak det forbandede udyr og stod i støv til op paa halsbindet. Mudder!"

„La gaa videre du da, gamlen; jeg bare saa det oppe fra lasarettet." Mulvaney banket asken ut av pipen; Ortheris drev hundene tilside og gik videre.

„Vi var eskorte for de kanonerne, tre kompanier av os," sa han. „Dewey var vor major, og vi hadde ordre til at skufle foran os alt det vi fandt i Tangipasset, og helde det ut paa den anden side. Vi skulde gjøre tjeneste som en slags korkebøsse, forstaar De. Vi skuflet foran os nogen dovne slarker av det indfødte træn og nogen intendanturleverancer, som lot til at slaa sig ned der for godt, og alt det som laa igjen efter en halv snes ting og skulde ha været fremme ved fronten for flere uker siden; Dewey han siger til os: „Jo, dere er nogen nette feiere,"

siger han. „For him-198

lens skyld," siger han, „fei væk, og vis hvad dere duer til." Saa feiet vi — gubevarremigvel hvor vi feiet dem avgaarde. Der var et helt regiment bak os; fælt saa ivrige var de efter at komme frem; og de drev paa med at sende os bud som skulde hilse fra obersten og spørre hvorfor i hete helvede vi spærret veien! Aa, de var dunderen saa høflige. Og Dewey ogsaa. Han gav besked tilbake om hvorfor, og han gav os hvorfor, og vi gav artilleristerne hvorfor, og de gav inten-danturet hvorfor, og intendanturet gav de indfødte sykevogtere første klasses ekstra hvorfor, og saa drev vi paa igjen, til vi sat fast igjen og hele passet var et bølgende halleluja sammensurium av rote en fjerdingvej nedover. Ikke hadde vi humør, og ikke hadde vi sæter i bukserne, og frakkerne og bøsserne laa staplet paa vognene, saa vi kunde ha blit sablet ned hvert øieblikket, og det var kvæg-driverarbeide vi gjorde. Det var, det var, at drive driftekvæg paa Islingtonveien.

Jeg var like i spidsen av kolonnen, da vi saa enden av Tangipasset aapne sig foran os, og jeg siger: „Døren er aapen, gutter. Hvem vil være førstemand?" Da saa jeg Dewey sætte sin fordømte kikkert for øiet og stirre ret ut for sig. „Spærret — det fordømte bæst," siger han; og bakskibet paa det fordømte gamle udyr skinnet gjennem støvskyerne akkurat som en stor forbasket gammel tjærebredd maane. Saa gjorde vi holdt,

Islington — bydel i London med store bygninger for dyrskuer.199

hulter til bulter, den ene ovenpaa den anden, og like bak kanonerne seilet der op en bunke fjollet grinende kameler — de hørte til intendanturet og de seilet avgaarde som om dette her var en dyrehave, og klemte folkene forbasket. Støvet var saa tæt at du kunde ikke se haand for dig; og jo mere vi drev til den over snuten, desto mere skrek driverne. „Aktja, aktja!" Og det er pokker saa visst at det gjaldt at ta sig i agt ja. Og atterspeilet paa det gamle utyske sat godt og trygt i passet, og ingen visste hvorfor.

Det første vi maatte gjøre, var at slaas med de forbaskete kamelerne. Ikke vilde jeg la mig æte av et pykkelrygget bæst; saa holdt jeg op bukserne med én haand, og steg op paa en sten og slog løs med bandoléret paa hver mule jeg saa komme frem over mig. Saa trak kamelerne sig tilbake, og de maatte slaas med baktroppen og de indfødte syke-vogtere som rykket like paa dem; og baktroppen matte sende bud nedigjennem Tangipasset for at melde de andre regimenter at vi sat fastskrudd. Jeg hørte mahuterne foran mig rope at utysket ikke vilde over broen; og jeg saa Dewcy fare omkring i støvet som en flue paa en flaske. Saa blev vore kompanier kjed av at vente og begyndte at trampe takten, og et eller andet kvæg stemte i Tommy gi plads for din onkel. Efter det kunde en hverken se eller høre eller puste; og der stod vi og sang fordømte serenader ind i enden paa en elefant som ikke brød sig om musik. Jeg sang ogsaa, jeg kunde ikke gjøre andet. De bygget paa200

broen foran os bare for ubæstets skyld. Pø om pø tok en av vore officerer mig i strupen og kverket sangen ut av mig. Saa tok jeg fat paa den første jeg kunde se, og kverket sangen ut av ham."

„Hvad er forskjellen mellem at bli kverket av en officer og at bli slaat?" spurte jeg og tænkte paa en liten affære, hvor Ortheris's ære var blit krænket av hans løitnant.

„Det ene er fordømt moro, og det andet er fordømt fornærmende," sa Ortheris. „Desuten saa var vi i felten, og ingen bryr sig om hvad en officer gjør da, saalænge forpleiningen er god, og han ikke blir for grov. Derefter blev vi rolige, og jeg hørte Dewcy si at han vilde stille hele banden av os for en krigsret, saa snart vi var ute av Tangi-passet. Dermed gav vi Dewcy tre hurraer, og vi ropte hurra for Tangipasset, og da elefantrumpen sat fast i passet, saa gav vi den ogsaa tre hurraer. Saa sa de at broen var bygget bredere, og saa ropte vi hurra for broen; men det gamle drog var ikke den mand som vilde rikke sig en tomme. Saa ropte vi hurra igjen, og Kite Dawson, som førte an i alle ablegøier — han døde paa nedturen — begyndte at holde et niggerforedrag om elefantrumper, og Dewcy han forsøkte et øiblik at holde sig alvorlig, men aark du min, der var ikke nogen utvei til slikt, naar Kite la ivei og spurte om han ikke kunde faa leie en villa og la sine forældreløse barn vokse op i Tangipasset, siden han aldrig mere kunde komme hjem. Saa kom der en officer201

fra regimentet bakenfor —- og ridende var han, det fæ — med nogen flere smaa hilsener fra obersten om vi vilde være saa venlig at fortælle hvad dette ophold skulde betyde. Vi stemte i Der er mudder i første etage, til hesten

løp ut, og saa gav vi ham tre hurraer med; og Kite Dawson sa han vilde skrive til The Times at gåterne i Afghanistan lot adskillig tilbake at ønske. Imens sat elefanten fast i passet hele tiden. Tilsidst kom en av mahuterne hen til Dewey og siger noget. „Men du store min!" siger Dewey, „jeg vet da ikke hvem fyren er paa hat med! Jeg skal gi ham endda ti minutter, og saa lar jeg ham skyte." Det begyndte at bli temmelig støvet inde i Tangi-passet, saa vi spidset øre allesammen. „Han vil gjerne hilse paa en ven," siger Dewey høit til folkene, og han tørket svetten av panden og satte sig paa en kanonlavet.

De skjønner selv hvordan regimentet hylte. „Det er allright," siger vi. „Tre hurraer for den gamle herres ven," siger vi. „Hvorfor sa De ikke det med engang? La gaa bud efter det gamle av-skums kone" — og saa videre. Nogen av mændene lo ikke. De skjønte at der vilde hænde noget, for de kjendte litt til elefanter. Saa sprang vi alle frem over kanonerne og ind blandt elefantbenene — ja jeg undrer mig over at ikke halve kompaniet blev maset itu -— og det næste jeg saa, var Terence her, saa hvit som et rent laken; han kommer nedover bakken med en sersjant. „Hujt," siger jeg. „Jeg kunde ha visst at han var paa bunden, naar202

der var fusk i plukfisken," siger jeg. Fortæl nu du videre hvad der hændte paa din kant."

„Jeg laa stille der, akkurat som du, gammeln, og hørte paa levenet og guttenes sang. Med én gang hører jeg nogen hviske, og doktoren siger: „Reis og ryk og staa ikke her og væk mine syke med daarlige vitser om elefanter." Og en anden siger ganske sint: „Det er en vits som har stoppet totusen mand i Tangipasset. Det syndens barn av en høsæk av en elefant siger, eller mahuterne siger for ham, at han vil hilse paa en ven, og han vil ikke løfte haand eller fot, før han finder ham. Jeg er lutelei av at præsentere vore sorte slubberter og kulier for ham, og han har saa mange bajonetstik i skindet som et moskitonet har huller, og jeg er her ifølge ordre, hr. doktor, for at spørre om nogen mand, syk eller frisk eller levende eller død, kjender en elefant. Jeg er ikke gal," siger han, og sætter sig paa en medicin-kiste. „Jeg har faat ordre, endda det høres som jeg er et spællande sindsforvirret fæ. Er der nogen her som kjender en elefant?" Alle vi syke var ganske stille.

„Nu har De faat svar," siger doktoren. „Pig av."

„Stop litt," siger jeg, og tænkte hen i taaken i min seng; og jeg kjendte ikke min egen stemme. „Jeg har paa sæt og vis engang været kjendt med en elefant," siger jeg.

„Det er dilirium," siger doktoren. „Der ser De hvad De har gjort, sersjant. Læg Dem ned mand," siger han til mig, da han ser jeg prøver at krabbe mig op.203

„Nei, det er ikke," siger jeg. „Jeg red ham rundt brakkerne i Kanhpur. Og det har han ikke glemt. Jeg slog skallen ind paa ham med en bøsse."

„Splitterpinegal," siger doktoren, og saa føler han' mig paa hodet. „Det var merkelig," siger han. „Menneske," siger han, „hvis De nu gaar, saa er det enten døden eller ogsaa blir De frisk."

„Det er ett fett," siger jeg. „Hvis jeg er gal, er det bedst jeg dør."

„Hum, det klinger fornuftig nok," siger doktoren. „De er kvit feberen nu."

„Kom along," siger sersjanten. „Vi er alle gale idag, og tropperne længes efter middag." Han la armen omkring mig, og jeg kom ut i solen, og haugene og berghamrene svirret rundt i den vildeste galop. „Sytten aar har jeg staat i arméen," siger sersjanten, „og miraklernes tid er ikke forbi. Snart faar vi lønspaalæg. Det var som bare pokker," siger han, „dyret kjender Dem."

Den gamle obstruktionist skraalte som en besat, da jeg kom nærmere, og jeg hørte firti millioner mænd i Tangipasset rope: „Han kjender ham." Saa kom den store snabel rundt mig, og jeg var like ved at besvime av mathet. „Staar det bra til, Malakias?" siger jeg, og gir ham det navn han hadde lystret i sin tid. „Malakias, min søn, staar det bra til med dig," siger jeg; „for det gjør det ikke med mig." Dermed trompeterte han igjen, saa det gav gjenklang gjennem hele passet, og de andre elefanter stemte i med. Saa fik jeg litt kræfter204

tilbake. „Ned, Malakias," siger jeg, „og løft mig op, men ta varlig paa mig, for jeg har det ikke godt." Han laa paa

knæ i et øieblik og satte mig op saa varsomt som en ung pike. „Kom nu ivei, gutten min," siger jeg. „Du spærrer veien." Han klemte paa med endda et frydefuldt trompetstøt og svinget stolt ut av passet, mens kanon-sæletøiet raslet paa ryggen av ham; og bak ham steg der det vældigste brøl jeg har hørt i mine dage. Og saa følte jeg at det gik rundt for mig, og jeg fik en mægtig svedetur, og Malakias blev større og større der jeg sat paa ryggen av ham, og jeg siger saa fjollet som en aandssvak og smiler i øst og vest: „Ta mig ned," siger jeg, „eller jeg falder."

Det næste jeg husker, er at jeg laa i sengen igjen, saa mat som en tygget trave, men kvit feberen, og Tangipasset var saa tomt som bakpaa haanden. De var alle dradd op til fronten, og ti dage senere drog jeg ogsaa ditop; og jeg hadde spærret og aapnet veien for et helt armékorps. Hvad mener De om det?"

„Jeg venter til jeg træffer Learoyd," svarte jeg igjen.

„Her er jeg," sa en skygge inde blandt skyggerne. „Jeg har ogsaa hørt historien."

„Er den sand, Jack?"

„Ja, saa sandt som at bikjen har faat skab. Ortheris, la ikke de andre hunder komme nær hende." Paa Greenhow-haugen.

Til Elskovs låve stemme hun laante halvt kun øre, og i hans rosenhaand laa hendes haand saa koldt. Hun vendte bort sit hode, hun vilde ikke høre, og stille gik hun fra ham, ikke vred og ikke stolt. Men da den hleke, ansigtsløse Død med knokkelhaanden løftet kransen av cypresser og vinkede, — hun fulgte som han bød. Og Elskov sat alene og forlatt i undren: Hans bøn hun ikke hørte, hun vendte bort sit blik; men straks da Døden hvisket, hun reiste sig og gik.

Rii'aler.

„Ohé, Ahmed Din! Shafiz Ullah ahoo! Bahadur Khan, hvor er du? Kom ut av teltene, som jeg har gjort, og kjæmp imot englænderne. Ikke dræp din egen slegt! Kom ut til mig!"

Desertøren fra et indfødt korps kravlet rundt utkanterne av leiren, fyret et skud iblandt og bad med høie skrik sine gamle kamerater følge hans eksempel. Ført vild av regn og mørke kom han over til den engelske fløi av leiren og forstyrret mandskaperne med sin bjeffing og sine skyteøvelser. De hadde været paa veiarbeide hele dagen og var trætte.

Ortheris laa og sov ved Learoyds føtter. „Hvad er iveien?" sa han med tyk stemme. Learoyd

snorket, og en Sniderkule flerret sig vei gjennem teltduken. Folkene bandet. „Det er den fankens desertøren fra aurangabadierne," sa Ortheris. „En av dere faar staa op og si ham at han er gaat galt i byen."

„Bare sov du, smaaen," sa Mulvaney, som sat og dampet nærmest døren. „Jeg kan ikke gaa ut og indlate mig i noget ordskifte med ham. Det regner veiarbeidsredskaper ned utenfor."

„Det er fanken ikke, fordi du ikke kan; men det er fanken, fordi du ikke vil, din lakebrændte, lange, lusete lassaron. Hør hvor han hyler!"

„Hvad nytte er der i at snakke? Send en kule gjennem svinet! Han holder os vaaken," sa en anden stemme.

En sint løitnant ropte noget, og en drivvaat skildtvakt pep ind fra mørket:

„Det nytter ikke, hr. løitnant. Jeg kan ikke se ham. Han ligger gjemt nede i bakken."

Ortheris tumlet ut av sit teppe. „Skal jeg prøve at nappe ham, hr. løitnant?" sa han.

„Nei," blev der svaret. „Lig ned! Jeg vil ikke ha nogen skytning i leiren paa denne tid av døgnet. Sig ham han kan plaffe løs paa sine kjen-dinger."

Ortheris tænkte sig om et øieblik. Saa ståk han hodet ut under teltvæggen og ropte, som en konstabel roper hvor folk stimler sammen: „Ikke noget opløp der! Ikke noget opløp!"

Folkene lo, og latteren bares av vinden ned til desertøren, som — da han hørte han var kommet207

paa avveie — drog avsted for at plage sit eget regiment, en knap kilometer bortenfor. Han blev mottat med skud; for aurangabadierne var meget vrede paa ham, fordi han hadde vanæret sit regiment.

„Det har han godt av," sa Ortheris og trak hodet ind igjen, da han hørte Sniderbøsserne hikke længer borte. „Den figuren fortjener, fanden koke mig, ikke at leve — komme og vække mig op av den søteste søvn paa den maaten!"

„Saa ta ut og skyt ham imorgen da," sa løitnanten uforsigtig. „Stille i teltet nu! Kom til ro der!"

Ortheris la sig med et lykkelig litet suk, og to minutter efter var der ingen lyd at høre, uten regnet som slog mot teltduken, og Learoyds alt omsluttende ursnorken.

Leiren laa paa en nøken klipperyg i Himalaya og hadde nu i en uke ventet paa en flyvende kolonne som skulde bringe den i rapport med andre hæravdelinger. Desertørens — og hans venners — natlige runder var efterhvert blit til en plage. —

Dagen efter tørret folkene sig i varmt solskin og renset sine tilsvinede uniformer. Det indfødte regiment skulde ha sin tørn med veiarbeidet den dag, og det gamle regiment drev dank.

„Jeg vil ut og lure mig til et skud paa den fyren," sa Ortheris, da han var færdig med at pudse sit gevær. „Han kommer op til bækken hver dag ved femtiden. Hvis vi drar avgaarde og lægger os i hi i haugen dernord, kan vi knipe ham i eftermiddag."208

„Du er en blodtørstig liten moskito," sa Mulvaney og blæste blaa røkskyer ut i luften. „Men jeg faar vel gaa med dig. Hvor er Jack?"

„Han er dradd avsted med det blandede kor, for han tror han skyter fanken saa godt," sa Ortheris foragtelig.

„Det blandede kor" var en trop utvalgte skarpskyttere, som almindeligvis blev brukt til at renske ut i lierne, naar fienden var altfor nærgaaende. Det gjorde ikke fienden stor fortræd, men det lærte officererne at haandtere sine mænd. Mulvaney og Ortheris slentret ut av leiren og passerte auranga-badierne, som skulde ut paa sit veiarbeide.

„Det blir en fin svedetur idag," sa Ortheris velvillig. „Vi skal ut og knipe desertøren deres. Dere traf vel ikke til at gi ham en erindring igaar-kveld, nogen av dere?"

„Nei, svinet kom sig unna og gjorde nar av os. Jeg sendte en kule efter ham," sa en menig. „Det er en fætter av mig, og jeg burde ha vasket skammen av. Men lykke paa reisen."

De gik forsigtig nordover mot haugen, Ortheris stadig foran, for, som han forklarte, „dette er et skud paa lang avstand, og jeg maa greie det." Han var næsten lidenskabelig forelsket i sin rifle, og om ikke brakkerygtet løi, saa kysset han den hver aften førend han køiet. Han foragtet bajonet-angrep og nærkamp, gled stilfærdig ind imellem Mulvaney og Learoyd, naar slike ting ikke var til at undgaa, og bød dem slaas for hans som for sit eget liv. De var altid at stole paa. Han travet

r209

avsted med næsen mot jorden, som en hund der er kommet av sporet, nordover gjennem skogen. Tilsidst slog han sig tiltaals og slang sig ned i en bakke, hvor den bløte skogbund var dækket av furunaaler; der var klart utsyn over bækkeleiet og en naken, brun koll bortenfor, og inde i furulugten og mørket under trærne kunde et hel hæravdeling ha gjemt sig for solsteken derute.

„Her ender skogen," sa Ortheris. „Han er nødt til at komme op langs bækkeleiet, for det gir ham dækning. Her blir vi liggende. Der er ikke saa fankens meget støv herinde heller."

Han ståk næsen ind i en klynge hvite violer som ikke duftet. Ingen hadde nævnt for blomsterne at deres styrkes tid forlængst var svundet, og de blomstret lystig i skumringen inde under furutrærne.

„Dette her er der mening i," sa han velbehagelig. „Et nydelig fald paa denne skytebanen tvers-over dalen. Hvor

langt tror du det er, Mulvaney?"

„Over seks hundrede meter. Kanske litt mindre, for luften er saa tynd."

Bang-bang-bang! En geværsalve slog hen over haugen søndenfor dem.

„Pokker ta det blandede kor, som skyter paa ingenting. De skræmmer op halve landet."

„Prøv et skud for at finde avstanden, mens de driver paa," sa Mulvaney, den høit erfarne. „Der er en rød sten derborte som han maa forbi. Fort!"

Ortheris stillet sigtet ind paa sekshundrede meter og fyrte. Kulen hvirvlet op en liten støv-210

sky ved en klynge gentianer ved foten av stenen.

„Det stemmer!" sa Ortheris og slog visiret ned. „Stil dit sigte efter mit eller litt lavere. Du sigter altid for høit. Men husk at jeg skal ha første skud. Du maane, for et nydelig veir!"

Larmen fra skytningen blev sterkere og sterkere, og folk trampet gjennem skogen. De to laa •stille som mus, for de visste at den britiske soldat har en græsselig trang til at skyte paa alt som rører sig eller gir lyd. Saa dukket Learoyd frem. Tversover brystet var leirtrøien flenget av en kule, og han saa ut som han skammet sig. Han kastet sig ned paa furunaalene og gispet efter pusten.

„En av de forbandede blandede klakker," sa han og fingret med riften. „Han skyter like over mot høire fløi, endda han vet at jeg er der. Hvis jeg hadde visst hvem det var, skulde jeg flaadd skindet av ham. Se paa trøien min!"

„Ja slik kan man stole paa en skarpskytter. Har han først lært at træffe en flue paa seks hundrede meters avstand med fast sigte, saa plaffer han løs paa alt det han ser eller hører i en fjer-dingveis avstand. Det var godt du slåp fra den løs-skytter-banden, Jack. Bli her."

„Gaat og skutt efter fankens vindpust i fankens trætopper," sa Ortheris og klukket. „Jeg skal vise dig hvad det vil si at skyte om en stund."

De veltet sig rundt i furunaalene, og solen varmet dem hvor de laa. Det blandede kor holdt inde med skytningen og vendte tilbake til leiren,21 1

tilbake i skogen blev bare et par vetskræmte aper. Bækken løftet sin stemme i stilheten og pludret til stenene om løst og fast. Nu og da meldte et dumpt knald fra en dynamitsprængning en halv mils vei borte at aurangabadiernes veiarbeide ikke gik saa ganske let. De tre smilte, mens de lyttet og laa stille og gasset sig i solvarm lediggang. Pludselig forlød det fra Learoyd mellem pipedragene :

„ Underlig — av ham dernede — at falde paa — at desertere."

„Han blir fanken saa meget underligere naar jeg er færdig med ham," sa Ortheris. De hvisket til hverandre, for skogstilheten og blodtørsten hadde tat magten over dem.

„Jeg har ingen tvil om at han hadde sine grunde til at desertere; men jeg har, dekelen snuse mig, endda mindre tvil om at hvemsomhelst har god grund til at slaa ham ihjel," sa Mulvaney.

„Kanske der stod kvindfolk bak. Der er ikke den ting mandfolk ikke gjør for kvindfolk."

„De faar de fleste av os til at la sig hverve, de — eller deres fædre," sa Learoyd stille med luen ned i øinene.

Ortheris rynket brynene bistert. Han saa ned over dalen. „Om der staar kvindfolk bak, skal jeg skyte slarken to ganger — anden gang fordi han er et fæ. Det var fanken saa sentimental du blev med én gang. Tænker du paa hvor nær du var strøket med isted?"

„Nei, gut; jeg tænkte paa noget som hændte engang."212

„Og hvad var det saa som hændte, din elendige ulykkesfugl, siden du ligger og vræler som en efterglemt hunkalv paa beitet og kommer med vederstyggelige undskyldninger for ham som Stanley skal slaa ihjel. Du faar nok

vente endda en time, smaaen. — Frem med det Jack, og tut melodisk til maanen. Der maa et jordskjælv eller et streifskud til, før du rykker ut med noget. Du har ordet, Don Juan. Lotharius Learoyds smaa amurer! Stanley, hold et rullende militært øie med dalen."

„Det kommer av haugen derborte," sa Learoyd og saa over paa den nakne utløper av Himalayas knær, som mindet ham om heiene i Yorkshire. Det var mere til sig selv end til sine venner at han talte. „Jaja," sa han, „Rumboldmoen ligger ovenfor Skipton by, og Greenhow-heien stiger op fra Pately Brig. Dere har vel aldrig hørt tale om Greenhow-heien, tænker jeg, men den nakne haugen derborte er akkurat lik den — der mangler bare en hvit landevei over den i store sving; besynderlig lik den! Mo efter mo og aldrig et træ som gir ly, og graa hus.med skifertak og skrikende viber og en taarnfalk seilende over i ny og næ, akkurat som gribbene her. Og koldt! En blæst som gaar en til marg og ben. En kunde kjende folk fra Greenhow-heien paa rosenstripskinder og blaa øine som vinden hadde knepet sammen til en sprække. Det var mest grubearbeidere som rotet efter bly indover i bakkesiden og fulgte sporet av en malmaare saa hidsig som lemæn. Det var det213

styggeste grubearbeide jeg har set. En kom til et skrikende træ-trinseverk, slikt som man har til brønder, og saa blev en firt ned efter en taugende og maatte selv holde sig klar av siderne med én haand; i den anden hadde en en lysestump stukket fast i en klump ler, og saa holdt en fast i tauget med den andre haanden, saa fast en kunde."

„En og en er to og en er tre," sa Mulvaney. „Der maa være en frodig natur paa de kanter."

Learoyd gik uforstyrret videre.

„Og saa kom en ned til et gulv, hvor en krøp paa hænder og føtter gjennem en stoll som gik i bugt og slyng en halvandet tusen meter, og saa kom en ut i en hvælvet hulning saa stor som raadhuset i Leeds, og der var et pumpeverk som hentet vandet op fra endda dypere schakter. Det er et underlig land, selv uten gruberne, for heien er fuld av slike naturlige huler, og elvene og bækkene søkker ned i huller og kommer ut igjen lange veier borte."

„Hvad bestilte du der?" sa Ortheris.

„Jeg var bare unge gutten dengang, og for det meste drev jeg med at kjøre kul og blyerts; men paa den tiden jeg taler om, kjørte jeg vognene i det store smelteverket. Jeg var ikke barnefødt der i bygden. Jeg kom dit, fordi der var noget ugreie hjemme, og det var en lei bande jeg kom op i først. En nat hadde vi tat os en rangel, og jeg maa nok ha faat mer end jeg kunde taale, eller kanske ikke øllet var saa godt. Skjønt i de dage var der, dunderen danse mig, aldrig daarlig øl at se." Han214

slog armene bak hodet og grep en svær haandfuld hvite violer. „Aanei," sa han; „aldrig saa jeg øl jeg ikke kunde drikke, eller tobak jeg ikke kunde ryke, eller kvindfolk jeg ikke kunde kysse. Naa — vi tok os et kapløp hjemover, hele banden. Jeg kom fra alle de andre, og da jeg kløv over et løsagtig stengjærde, falder jeg ned i grøften med stenene over mig og brækker armen. Ja jeg visste ikke noget om det da, for jeg faldt paa bakhodet og blev slaat i svime, og da jeg kommer til mig selv igjen, er det morgen, og jeg ligger paa en bænk i Jesse Roantrees stue, og der sitter Lizzie Roantree inde og syr. Jeg verket over hele kroppen og var saa tør i munden som en kalkovn. Hun gav mig en slurk av en porcellænsmugge med guldbokstaver paa; „Som gave fra Leeds" stod der, som jeg vel kunde læse det mange, mange ganger efter den dag. „Du faar ligge stille til dr. Warbottom kommer, for du har brukket armen. Far har sendt bud efter ham. Han fandt dig da han skulde paa arbeide, og bar dig hit paa ryggen," siger hun. „U-u-u-va," siger jeg; og jeg lukket øinene, for jeg skammet mig over mig selv. „Far er gaat paa arbeide for tre timer siden, og han sa han vilde gi besked om at de maatte faa nogen til at kjøre vognen." Uret tikket, og en humle kom ind i stuen, og det summet inde i hodet paa mig som møllehjul. Og hun gav mig en slurk til og la puten tilrette. „Du er nu altfor ung til at drikke dig fuld og slikt; men du gjør det vel ikke om igjen, tænker jeg?" „Nei," siger jeg,215

„jeg vilde ikke det, om hun vilde stoppe de møllehjulene som holdt saadant rabalder indi hodet paa mig."

„Jaja, det er en god ting at bli pleiet av et kvindfolk, naar man er syk," sa Mulvaney. „Og man kan sgu gjerne betale det med en snes buler i hodet."

Ortheris dreiet hodet og stirret mørkt ut over dalen. Han var ikke blit pleiet av mange kvinder i sit liv.

„Saa kommer dr. Warbottom ridende og Jesse Roantree i følge med ham. Han var en høilærd doktor, men han talte med simple folk saa de forstod det. „Hvad har du nu bedrevet," synger han ut. „Brukket tykhodet dit?" Og saa følte han paa mig alle steder. „Der er ingenting brukket. Du har bare slaat dig litt dummere end du er til daglig — endda det er taapelig nok." Og slik drev han paa og skjeldte mig ut for alt det som til er; men han bragte armen min i stand saa omhyggelig som nogen kunde, og Jesse hjalp ham. „Du faar la denne lange rekelen ligge her nogen dage, Jesse," sa han, da han hadde plastret mig sammen og git mig noget medicin; „og du og Liza faar passe ham, skjønt han neppe er det værd. Og arbeidet gaar fra dig," siger han, „og du kommer paa sykekassen i et par maaneder og vel saa det," siger han. „Skjønner du for et fæ du er?"

„Jeg skulde ha lyst til at vite naar en ung mand, fin eller simpel, har været andet end et fæ?" sa Mulvaney. „Daarskapen er saamen den eneste sikre vei til visdom, for jeg har prøvet den."

„Visdom!" sa Ortheris med et grin og maalte216

sine venner med haken i veiret. „Dere er to fankens Salomoner, dere to, hvad?"

Learoyd gik rolig videre med like uforstyrret blik som en jortende okse.

„Og paa den maaten var det jeg blev kjendt med Liza Roantree. Der var nogen melodier hun pleiet at synge — ja hun sang altid — og naar jeg hører dem, ser jeg Greenhow-heien for mig like tydelig som den haugen derborte. Og hun vilde lære mig at synge bass, og vilde ha mig med til kapellet hvor Jesse og hun var forsangere, og hvor gamlingen spilte violin. Det var en snodig gammel feier, Jesse, litt skrullet av musik, og jeg maatte love ham at lære mig at spille paa stor-felen, naar jeg var blit bedre i armen. Det var hans instrument, og den stod i en lang kasse langs slaguret; men Willie Satterthwaite, som spilte paa den i kapellet, var blit saa døv som en dørstolpe, og det ærgret Jesse, for han maatte dunke ham i hodet med violinbuen for at faa ham til at stanse feiingen i rette tid.

Men der var en draabe malurt i det altsammen, og det var en sortkjole som kom med den. Naar metodistpresten kom op i Greenhow-heien, pleiet han altid at ta ind hos Jesse Roantree, og han slog kloen i mig fra første stund av. Jeg var nu en vildfaren sjæl som kunde frelses, og det var hans agt at frelse mig. Paa samme tid var jeg skinsyk paa ham, for han vilde mer end gjerne frelse Liza Roantrees sjæl ogsaa, og mange ganger kunde jeg ha slaat ham ihjel. Og slik holdt vi det gaaende,217

til jeg brøt ut en vakker dag og laante en slant av Liza for at faa mig noget at drikke. — Fire dage efter kom jeg tilbake med halen mellem benene, bare for at se Liza igjen. Men Jesse var hjemme, og det var presten ogsaa — pastor Amos Barraclough. Liza sa ingenting, men der kom litt farve i kindene hendes, og de var bleke nok til daglig. Saa siger Jesse, og prøver saa godt han kan at være høflig: „Jaja, gutten min; nu staar det slik at du faar vælge hvad vei du vil slaa ind paa. Jeg vil ikke se nogen indenfor døren her i stuen, som drikker og laaner penger av datter min for at faa sig en taar. Ti stille du, Liza," siger han, da hun vilde lægge et ord ind om at hun med glæde laante mig et par skillinger, og ikke var bange for at jeg ikke vilde betale dem tilbake. Saa faldt pastoren ind, da han saa at sinnet var like ved at ta Jesse, og saa overhøvlet de mig begge to. Men det var Liza, som saa paa og ikke sa et ord, som gjorde mer end nogen av de to med kjæftamentet, og saa bestemte jeg mig til at bli omvendt."

„Hvad fanden!" satte Mulvaney i. Men saa tok han sig i det og sa ganske sagtmodig: „Jaja, ja, ja! Den hellige jomfru er sandelig mor til al religion og de fleste kvindfolk med; og der er en god del fromhet i et slikt pikebarn, naar bare mændene vilde la det bli der. Jeg vilde selv blit omvendt, naar det var slik landet laa an."

„Ja, men jeg mente det," fortsatte Learoyd og blev rød.218

Ortheris lo saa høit som han turde; han laa og passet sit arbeide hele tiden.

„Ja, Ortheris, du kan gjerne le; men du kjendte ikke presten Barraclough — en liten blek fyr med en stemme som kunde lokke en fugl ut fra dens rede, og et lag til at faa tak i folk, saa de kom til at tro at de aldrig i sine dage

hadde hat en slik ven. Du har aldrig set ham, og — og — du har aldrig set Liza Roantree — aldrig set Liza Roantree. . . . Det kan være at det var Liza like meget som presten og hendes far; men det var alvor med dem allesammen, og jeg skammet mig ogsaa, og saa blev jeg hvad de kaldte et naadens barn. Og naar jeg nu tænker paa det, saa er det ikke godt at tro, at den fyren som gik til bønnemøter og bibeltimer og søndagsskoler, var mig. Men jeg hadde aldrig et muk at si, endda der blev skreket nok, og gamle Sammy Strother, som var næsten klemt ihjel og krøket i bugt av gigt, han stemte i med sit „Halleluja! Halleluja!" og at det var bedre at fare til himmels i en kulkurv end at kjøre til helvede i fin karet med seks for. Og han kunde lægge sin stakkars gamle klo paa min skulder og si: „Kan du ikke føie det, din svære rusk? Kan du ikke føie det?" Og stundom syntes jeg jeg følte det, og saa igjen at jeg ikke følte det, saa hvad skulde det bli til?"

„Menneskenaturen er uforanderlig," sa Mulvaney. „Og desuten har jeg en mistanke om at du ikke egentlig var skapt for metodismen. De er nu i hvert fald et nyt regiment. Jeg holder mig til219

den gamle kirke, for hun er mor til dem alle — og far med for den saks skyld. Jeg liker hende, for hun har militær orden i sine saker. Jeg kan dø paa Honolulu, Nova Zembra eller Kap Cayenne, men hvor jeg saa dør, saa er der en prest parat, og siden jeg er det jeg er, saa vandrer jeg min vei efter samme instruks og samme reglement og med samme salvelse som om paven selv var kommet ned av taket fra Peterskirken for at se mig vel avgaarde. Der er hverken høi eller lav, eller bred eller dyp, eller fanteri eller hokospokus hos hende, og det liker jeg. Men læg merke til det: Hun er ikke den kirke som duer for en svak mand, for hun tar ham med legeme og sjæl, naar han da ikke har sit lovlige arbeide at gjøre. Jeg husker da min far døde, og han var tre maaneder om veien til graven; jeg tror, dekelen snuse mig, han vilde solgt taket væk over hodet paa os for ti minutters avdrag i skjærsilden. Ja han gjorde hvad han kunde. Og derfor siger jeg, det maa være en kraftig kar som skal ha at gjøre med den gamle kirke, og av den grund er det du finder saa mange kvindfolk der. Det ser ut som et fikserbillede. "

„Hvad tjener det til at gjøre sig bekymringer om slikt?" sa Ortheris. „Du blir saa nødt til at finde det ut altsammen, fortere end du har trang til, allikevel." Han rystet patronen ut av baklade-ren og ned i den hule haand. „Her er min kapellan," sa han og lot den stygge sortskallete kule bøie sig som en marionetdukke. „Den skal nok lære220

en mand hvad der er ret og hvad der er uret, hvad der er sandt og hvad der er løgn, allikevel, før solefald. Men hvordan gik det, Jack?"

„Der var én ting de ikke kunde forlike sig med og næsten stængte mig ute for, og det var hunden min, Fanken, den eneste som var blit reddet av et kuld hvalper som gik i luften, da en dunk sprængkrudt eksploderte i magasinforvalterens hytte. De likte ikke navnet bedre end dyrets vaner, og det var at slaas med alle de bikjer den kom over; det var en sjelden god hund, med sorte og røde flekker i ansigtet; et øre hadde den mistet, og den haltet paa den ene siden, efter at den var gaat en fjerdingvei op i luften i en kurv gjennem et jerntak.

De sa jeg maatte skille mig ved ham, for han var verdslig og ond; eller kanske jeg vilde bli utestængt av himlen for hundens skyld? „Nei," siger jeg, „hvis døren ikke er vid nok for os begge, saa vil jeg bli utenfor, for vi skiller ikke lag." Og presten la et godt ord ind for Fanken, som hadde kommet godt ut av det med ham fra første færd av — jeg tænker det var derfor jeg kom til at like presten — og vilde ikke høre noget om at den skulde døpes om til Frelsen, som nogen av dem vilde. Saa blev vi begge to faste kirkegjæn-gere. Men det var haardt for en unggut med mine kræfter at beseire verden, kjødet og djævelen paa én gang. Men jeg holdt fast ved det allikevel en tid lang, mens guttene stod i utkanten av byen og221

hang over rækverket og spyttet ned i elven om søndagen, og de ropte efter mig: „Hei, du Learoyd, naar skal du til at præke? For vi kommer og hører paa." — „Hold kjæft," kunde saa en anden si; „han har ikke faat kappe og krave paa idag." Og jeg maatte knytte næverne haardt nede i lommerne paa søndagstrøien og si til mig selv: „Hvis det var mandag, og jeg ikke hadde staat i metodistmenigheten, saa skulde jeg ha smurt dere op allesammen." Det var det strideste av det hele — at vite at jeg kunde gi dem pryl, og saa ikke ha lov."

Medfølende grynt fra Mulvaney.

„Og med synging, og øving, og bibeltimer, og den store felen, som jeg maatte holde mellem knærne, var det ikke faa stunder jeg var i huset hos Jesse Roantree. Men endda jeg var der ofte, saa var jeg stygt bange for at presten kom der oftere, og baade den gamle og jentungen var glad ved at se ham. Han bodde i Pately Brig, og det var et godt stykke vei at gaa; men han kom. Han kom allikevel. Paa én maate likte jeg ham like godt eller bedre end nogen mand jeg hadde truffet, og allikevel hadet jeg ham av hele mit hjerte paa en anden maate, og vi holdt øie med hverandre som kat og mus; men det gik pent for sig, for jeg for saa fint avsted som jeg kunde, og han var saa ærlig og endefrem at en var nødt til at være ærlig mot ham. En sjelden god kamerat var han, om jeg ikke hadde hat slik trang til at vri om den kloke lille halsen hans halve tiden. Tidt og ofte,

naar han kom fra Jesse, saa skibet jeg ham et godt stykke ivei."

„Du fulgte ham hjem, mener du?" sa Ortheris.

„Ja, det er en skik vi har i Yorkshire, at følge folk paa vei. Jeg vilde nødig at han skulde komme tilbake, og han vilde nødig at jeg skulde komme tilbake, og saa gik vi sammen til Pateley; og saa skibet han mig avgaarde igjen, og slik satte vi hverandre igang akkurat som to fordømte ter-pentikkerter mellem dal og haug, til klokken var to om morgenen, længe efter at lyset var slukket i vinduet hos Liza, det som vi begge hadde kikket efter, mens vi lot som om vi saa paa maanen."

„Aanei," faldt Mulvaney ind, „du hadde smaa utsigter mot en slik stratenrøver av en salmesyn-ger. De gaar efter skinnet og fine manerer og glatte ord istedenfor efter manden ni ganger av ti, og først naar det er forsent, finder de ut at de er gaat feil -— kvindfolkene."

„Det er netop det du tar feil i," sa Learoyd og blev rød under det fregnete, barkebrune ansigts-skind. „Jeg var nummer én hos Liza, og en skulde tro det var nok. Men presten visste hvad han vilde, og Jesse var ivrig paa hans side, og alle kvindfolkene i menigheten, de tutet ørene fulde paa Liza med snak om at hun maatte være skrullet, naar hun vilde ta en slik forløpen døgenigt som mig, som knapt nok var anstændig og hadde en slaasbikje i hælene paa mig. Det var vel og bra at hun tok sig av mig og frelste min sjæl, men hun fik ta sig i vare at hun ikke kom galt223

avsted. Man snakker om at rikfolk er store paa det og snobbete, men en slik støpejernsstolthet over egen godhet, som fattige vakte har, det har ingen andre. Den er saa kold som blaasten paa Greenhow-heien — ja koldere, for den slaar aldrig om. Og naar det nu falder mig ind, saa er det noget av det rareste jeg vet, at de ikke kan utstaa nogen tanke paa krigsvæsen. Der er en god del kamp i bibelen, og der er mange metodister i hæren; men naar en hører disse vakte snakke, saa skulde en tro at hæren var dør i dør med galgen — paa utsiden. Paa møterne snakker de bare om krig. Hver gang Sammy Strother stod fast, naar han skulde holde bøn, saa ropte han: „Herrens og Gideons sværd." Og altid snakket de om retfærdighetens rustning og om at kjæmpe den gode kamp for troen. Og saa, ovenpaa alt dette her, saa holdt de et bønnemøte for en ung fyr som vilde la sig hverve, og skrek ham næsten døv, indtil han tok sin hat og paa det nærmeste løp sin vei. Og i søndagsskolen pleiet de at læse op fortællinger om slemme gutter, som hadde faat skjænd og paa-tale, fordi de stjal fuglereder om søndagen og skol-ket om hverdagen, og om hvordan de siden blev slagsbrødre og pudset hunder paa hverandre og stjal kaniner og begyndte at drikke; og saa tilslut, som om det var en indskrift paa en gravsten, fordømte de ham ut av bygden med: „og saa gik han hen og lot sig hverve til soldat," og saa trak de pusten dypt allesammen og himlet akkurat som høns, naar de drikker vand."224

„Hvad kommer det av?" sa Mulvaney og slog sig paa laaret med et klask. „Ved den levende Gud, hvad kommer det av? Jeg har ogsaa set det. De snyter og bedrager, og de lyver og bakvasker og gjør halvhundrede ting som er halvhundrede ganger værre; men at tjene Enken ærlig og redelig, det mener de er det sidste og det værste en kan gjøre. Det er barnesnak, naar man ser fornuftig paa saken."

„Jo, de vilde faa fanken saa god anledning til at kjæmpe den gode kamp for hvad som helst, om ikke vi sørget for at de hadde et rolig sted at kjæmpe paa. Og hvad er det for slags kamp de driver paa med! Som hankatter paa

takene! Den ene skriker til den anden „kom an, kom an!" Jeg skulde gi en maaneds løn for at se nogen av disse fetryggete slarkene i London svette under en dags veiarbeide og en nats regn. Jeg tænker de vilde bære sig bakefter — slik som de siger vi bærer os. Jeg er blit kastet ut av en skitten fillesjap ute paa Lambethveien, fuld av lortete kjørere, før nu," sa Ortheris med en ed.

„Kanske du var fuld," sa Mulvaney for at trøste.

„Værre end det. De som kastet mig ut, var fulde. Jeg bar dronningens uniform."

„Jeg hadde ikke nogen særlig tanke paa at bli soldat i de dage," sa Learoyd, som endnu holdt øinene fæstet paa den nakne haug tversover dalen; „men det var slik snak som satte det i hodet paa mig. De var saa gode, disse her vakte, at de rent drev folk den gale veien. Men jeg holdt mig stø225

for Lizas skyld, især fordi hun lærte mig at synge bassen i et oratorium som Jesse vilde faa op. Hun sang som en maaltrost selv, og vi hadde prøver kveld efter kveld i tre maaneder."

„Jeg vet hvad et oratorium er," sa Ortheris kry. „Det er noget slags preste-lirum-larum — med ord som er tat fra bibelen, og hallebaluja-kor."

„De fleste folk i Greenhow-heien spillet nogetslags instrument, og alle sang de, saa en kunde høre dem paa miles avstand, og de var selv saa fornøiet med al den larm de gjorde, at de brød sig ikke stort om at nogen skulde høre paa dem. Presten selv sang første bas, naar han ikke spillet fløite, og de satte mig, som ikke hadde drevet det til noget paa storfelen, ved siden av Will Satter-thwaite, for at jeg skulde dunke ham i albuen, naar han skulde falde ind. Gamle Jesse var saa lykkelig som noget menneske kunde være, for han var kapelmester og førsteviolin og dirigent og slog takt med violinbuen, men stundom dunket han med den i bordet og ropte: „Nu faar dere stanse allesammen; det er min tur!" Og saa dreiet han sig om med ryggen til os, ganske svedblank av stolthet, og sang tenorsoloen alene. Men mest storartet var han i korene, naar han vagget med hodet og flakset med armene som en vindmølle og sang til han var sort i ansigtet. Han var en støver til at synge, Jesse.

Jeg stod ikke videre høit anskrevet hos nogen av dem, skjønner dere, uten hos Liza Roantree, og jeg hadde tiden for mig, naar jeg sat stille226

paa møterne og under prøverne, og kunde høre hvad de snakket om; og syntes jeg det var rart i begyndelsen, saa blev det endda rarere efterhvert, da jeg var kommet ind i det og kunde skjønne hvad det betød.

Like efter at oratoriet var gaat av stabelen, blev Liza rigtig klein -— svakelig hadde hun været altid. Jeg gik op og ned med dr. Warbottoms hest mange ganger naar han var inde i stuen, for mig vilde de ikke slippe ind, endda det verket i mig efter at faa se Liza.

„Hun blir nok snart bedre, gut — snart bedre", pleiet han at si. „Du faar være taalmodigt Saa sa de at hvis jeg var stille, kunde jeg komme ind, og pastor Amos Barraclough pleiet at læse høit for hende, der hun laa mellem alle puterne i sengen. Saa begyndte hun at bli litt bedre, og de lot mig bære hende bort til langbænken, og da det blev varmt igjen, gik hun oppe akkurat som før. Presten og jeg og Fanken holdt for det meste lag med hverandre i de dage, og paa én maate kom vi fælt godt ut av det med hverandre. Men nu og da skulde jeg gjerne ha slaat ham fordærvet av et godt hjerte. Jeg husker at en dag sa han han gjerne vilde gaa ned i jordens indvolde for at se hvorledes Herren hadde bygget op de evige fjelde. Han var en av disse her som har faat ordet i sin magt. De strømmet over spidsen av hans flinke tunge akkurat som hos Mulvaney her, som var blit en fælt saa flink prest, om han bare hadde villet det. Jeg laante den vesle fyren en grubedragt, som han21 1

næsten blev helt borte i, og det bleke ansigtet hans imellem hatteskyggen og frakkekraven saa ut som fjæset paa et fugleskræmsel, der han sat og krøp sammen paa bunden av vognen. Jeg kjørte paa et spor som førte op en skraaning til hulen hvor pumpeverket var, og hvor ertsen blev bragt op og lagt i vogner som rullet ned av sig selv, naar jeg hadde sat bremsen paa, mens hestene travet bakefter. Saalænge vi var i dagslyset, var vi gode venner; men da vi vel var kommet ind i mørket og ikke kunde se andet end et glimt av dagslyset for enden av gangen, akkurat som en lygt for enden av en gate, da følte jeg det onde vokse i mig. Al religionen var strøket av

mig, naar jeg saa bakover paa ham som altid kom imellem mig og Liza. Folk snakket om at de skulde gifte sig, naar hun blev bedre, og jeg kunde hverken faa ja eller nei ut av hende, naar jeg spurte om det. Han begyndte at synge en salme med sin tynde stemme, og jeg klemte paa med et omkvæd som bare var eder og forbandelser til hestene, og jeg begyndte at vite hvor jeg hadet ham. Han var slik en liten fyr ogsaa. Med en haand kunde jeg hive ham ned i Garstangs kobberhul — et sted hvor elven gled over en klippekam og blev borte med en hvisken i et braadyp som ikke noget rep i Greenhow kunde lodde."

Learoyd rykket igjen op de uskyldige violer. „Ja, han skulde faa se jordens indvolde —- og aldrig noget andet. Jeg kunde ta ham en fjerding-vei eller saa ind i stollen, saa kunde han staa der,228

naar lyset gik ut og synge halleluja, mens der ikke var nogen som kunde høre ham eller si amen. Jeg skulde hjælpe ham ned stigerne til den stoll hvor Jesse Roantree hadde arbeide, og hvorfor skulde han ikke gli paa stigen, naar jeg satte foten paa fingrene hans til de slåp taket, og hjalp ham utfor med hælen? Hvis jeg gik først ned stigen, kunde jeg slaa kloen om ham og vippe ham ut over hodet paa mig, saa han kunde ramle kast i kast ned-igjennem schakten og brække benene mot hver for-tømring, slik som Bill Appleton gjorde, da han kom ny ind i arbeidet; — der var ikke et helt ben igjen i ham, da han naadde bunden. Ikke en forbandet fot at gaa paa fra Pately. Ikke en arm at lægge om livet paa Liza Roantree nogensinde mere. Ikke nogensinde — nei, ikke nogensinde."

De tykke læber trak sig op over de gule tænder, og det ophidsede ansigt saa ikke hyggelig ut. Mulvaney nikket sympatisk. Og bevæget over kameratens lidenskap, la Ortheris riflen til skulderen og speidet op og ned gjennem dalen efter bytte, mens han mumlet en letfærdig visestump om en spurv, en vandtut og et tordenveir. Bække-silren fyldte ut pausen, til Learoyd igjen tok op fortællingens traad.

„Men det er ikke saa let at dræpe en slik fyr som han. Da jeg hadde git hestene fra mig til gutten som avløste mig, og viste presten hvordan alt gik for sig, og brølte ind i øret paa ham gjennem larmen av pumpeverket, saa jeg at han ikke var bange for noget; og da jeg saa de svarte229

øinene hans i lygteskjæret, da kunde jeg føie at han fik magten over mig igjen. Jeg var ikke bedre end Fanken, naar han stod i kort lænke, og det knurret dypt inde i ham, naar en fremmed hund gik trygt forbi.

„Feig er du, og dum er du," siger jeg til mig selv, og saa slos jeg med ham inde i mig, indtil jeg tok og løftet ham op, da vi kom til Garstangs kobberhul — op over hodet paa mig og holdt ham ut over det svarte braadyp. „Nu gut," siger jeg, „Liza Roantree skal ha den ene eller den anden av os -— dig eller mig. Naa, er du ikke bange?" siger jeg, for han hang stille som en sæk i armene mine. „Nei, jeg er bare bange for dig, stakkars gut, som ingenting vet," siger han. Jeg satte ham ned paa kanten, og bækken løp mere stille, og der var ikke længer slik summing i hodet paa mig, som da humlen var kommet ind gjennem vinduet i huset hos Jesse. „Hvad er det du mener?" siger jeg.

„Jeg har ofte tænkt paa at du skulde vite det," siger han; „men det var saa ondt at fortælle dig det. Hverken du eller jeg eller nogen her paa denne jord skal ha Liza Roantree. Dr. Warbot-tom siger — og han kjender hende og hendes mor før hende — at det gaar nedover bakke, og hun kan ikke leve et halvt aar længer. Han har visst det længe. Saa, saa, John! Naanaanaa," siger han. Og den svake lille fyren trak mig længere tilbake og fik mig til at sitte like midt imot ham, og saa fortalte han mig altsammen stille230

og rolig, mens jeg dreiet og vendte paa en bunke lys i haanden og talte dem omigjen og omigjen, mens jeg hørte paa. En del av det var slikt almindelig præk; men der var en hel del som bragte mig paa den tanke at han var mere av en mand end jeg nogensinde hadde trodd ham til, indtil jeg var like saar for ham som for mig selv.

Seks lys hadde vi, og vi klavret og klatret hele dagen, saalænge de varte, og jeg sa til mig selv: „Liza Roantree har ikke et halvt aar at leve i." Og da vi kom ut i dagslyset igjen, saa vi ut som dødninger, og Fanken kom bak os uten at logre med halen engang. Da jeg traf Liza igjen, saa hun paa mig et øieblik og siger: „Hvem har fortalt dig det? For jeg ser at du vet det." Og hun prøvet at smile, da hun kysset mig, og jeg kunde næsten ikke orke det.

Jeg var bare en unggut dengangen, ser dere, og jeg hadde slet ikke set noget av livet, for ikke at snakke om

døden, som altid ligger og lurer. Hun fortalte mig at dr. Warbottom sa at Green-howluften var altfor skarp, og at de skulde flytte til Bradford til Jesses bror David, som hadde arbeide i en mølle, og at jeg maatte være standhaftig som en mand og en kristen, og at hun vilde bede for mig. Naaja, saa flyttet de; og ut paa høsten det samme aar fik presten et andet kald, som de siger, og saa blev jeg alene i Greenhow-heien.

Jeg prøvet av alle kræfter at holde det gaaende med fromheten; men det var nu ikke som før.231

Ikke hadde jeg Lizas stemme at gaa efter, naar vi sang, og hendes øine lyste ikke hen over hoderne. Og paa eftermøterne snakket de om at jeg maatte vel ha nogen oplevelser at fortælle; men jeg hadde ikke et ord at si om mig selv.

Vi hang med hodet, baade Fanken og jeg, og vi var kanske ikke nogen mønstere paa god opførsel, nogen av os, for de slog haanden av os og undret sig over at de nogensinde hadde git os en haandsrækning. Jeg tør ikke si hvordan vi fik tiden til at gaa; men ut paa vinteren gav jeg arbeidet fra mig og drog til Bradford. Gamle Jesse stod i husdøren i en lang gate av smaahuser. Han hadde netop jaget barnene væk, fordi de klapret med kloggerne paa fortauget; for hun sov.

„Er det dig?" siger han. „Ja, du faar ikke se hende. Jeg vil ikke at hun skal vækkes nu, fordi om her kommer en slik dagdriver som du. Det gaar fort nedover med hende, og hun skal faa vandre bort i fred. Du blir aldrig til noget her i verden, og om du lever aldrig saa længe, saa lærer du ikke at spille cello. Bare gaa du, bare gaa!" Dermed lukket han sagte døren i for næsen paa mig.

Der var ingen som hadde sat Jesse til min formynder, men det stod for mig, som han hadde saa temmelig ret, og jeg gik ut i byen og rendte like paa en hvervesersjant. Alt snakket metodisterne hadde drevet paa med, dukket op i hodet mit. Jeg maatte se at komme væk, og dette var den likeste vei for en saadan som mig. Saa lot jeg mig232

hverve paa flekken, tok imot Enkens fæstepenger og flk en baandsløife i hatten.

Men næste dag fandt jeg veien til David Roan-trees hus igjen, og Jesse kom ut og lukket op. Han siger: „Du har tonet djævelens kulør nu," siger han og ser paa hatten. „Ja, jeg har altid sagt at det var din rette farve."

Men jeg tigget og bad ham om at la mig se hende, bare for at si farvel, indtil en kone ropte nedover trappen: „Hun siger at John Learoyd skal faa komme op." Gamlingen gjorde plads for mig i en fart og lægger haanden paa armen min ganske bløtt. „Men du maa være stille, John," siger han ; „for det er smaat med hende. Du har altid været en bra gut."

Der var slik en glans i øinene hendes, og haaret fløt tykt om hende paa puten, men hun var saa tynd i kinderne — saa tynd at det kunde skræmme en mand som er sterk. „Nei far, du maa ikke si at det er djævelens kulør; de er saa pene, de baandene." Og hun strakte armene ut mot hatten, og saa glattet hun paa dem slik som kvindfolk gjør. „Du, hvor jeg skulde likt at se dig i den røde uniform, John, for du har altid været min egen gut — min egen kjære gut, du og ingen anden."

Hun løftet armene op og slog dem rundt halsen paa mig med et blidt tak, og saa dovnet de hen, og det saa ut som hun besvimte. „Nu er det bedst du gaar, gut," siger Jesse, og jeg flk fat i hatten og kom mig ned trappen.233

Hverversersjanten stod og ventet paa mig ved kaféen paa hjørnet. „Naa," siger han, „har du hilst paa kjæresten?" „Ja, jeg har hilst paa hende," siger jeg. „Jaja, vi faar ta os et glas øl nu, og saa faar du gjøre dit bedste for at glemme hende," for han var en av disse flotte, feiende fyrene. „Ja, sersjant," siger jeg. „Glemme hende." Og jeg har prøvet paa det i alle disse aar."

Han kastet fra sig den sammenkrøllede klynge hvite violer, mens han talte. Ortheris la sig pludselig paa knæ med riflen til skulderen og stirret tvers over dalen i det klare aftenlys. Han trykket haken ned mot geværet, og der gik en trækning gjennem musklerne i det høire kind, da han sigtet. Menig Stanley Ortheris arbeidet i sit fag. En hvit flek klavret op langs bækkefaret.

„Ser dere figuren? .... Truffet."

Vel sekshundrede meter borte og knapt to hundrede meter lavere nede i dalen faldt desertøren fra aurangabadierne forover, rullet nedover et rødt svaberg og laa ganske stille med ansigtet i en klynge hvite gentianer, mens en stor ravn flakset ut fra furuskogen for at anstille visse efterforskninger.

„Det var et fint skud, smaaen," sa Mulvaney.

Learoyd saa tankefuldt paa røken som trak bort. „Kanske der var et pikebarn med i spillet her og," sa han.

Ortheris svarte ikke. Han skuet ut over dalen med et smil som kunstneren, naar han ser paa sit fuldendte verk. Den store fulde driften.

Vi skal hjem, hjem, hjem over salten sjø, og vor skute har alt halt til bryggen hen. Og nu drager vi avsted, og alt vi eier, tar vi med for vi kommer aldrig, aldrig mer igjen. Ikke lei, ikke lei, bare ikke lei for mig, kjære søte lille bitte Mary Ann. Vi skal nok bli spleiset lel, om det end blir

fattig stel,

for nu er tiden endt, jeg er min egen mand.

Soldatervise.

I \er er hændt noget skrækkelig. Min ven, menig Mulvaney, som drog hjem i Serapis for ikke længe siden, da han hadde tjent tiden ut, er kommet tilbake til Indien som civilist! Det var altsammen Dina Shadds skyld. Hun kunde ikke greie det indeklemte logi, og hun savnet Ab-dullah, sin tjener, mer end ord kunde si. Saken var at Mulvaney hadde været i Indien alt for længe og ikke passet for England.

Mulvaney kjendte en kontraktør ved en av de nye baner i Central-Indien og skrev til ham og bad ham skaffe sig arbeide. Kontraktøren sa at hvis Mulvaney kunde betale reisen selv, skulde han gi ham opsyn med et lag kulier for gammelt235

venskaps skyld. Lønnen var femogotti rupis maaneden, og Dina Shadd sa at hvis Terence ikke tok imot tilbudet, vilde hun gjøre hans liv til en gloende skjærsild. Derfor kom Mulvaneys over til Indien som „civilister", hvad der var et stort og frygtelig fald; skjønt Mulvaney gjorde sit bedste for at dække over det ved at si at han var oberst paa jernbanelinjen og en mand av betydning.

Han skrev til mig — paa en bestillingsblanket — og bad mig komme og hilse paa ham, og jeg drog ned til den morsomme lille bungalow som var sat op ved siden av linjen. Dina Shadd hadde saadd erter rundt huset, og naturen hadde spredt alskens grønt uten om igjen. Mulvaney var ganske uforandret, bare kiærene var andre; det var beklagelig, men der var ingen hjælp for det. Han stod paa sin tralle og holdt en tale til en indfødt, og han var like rak i ryggen og ret i skuldrene og like vel barberet som nogensinde.

„Jeg er civilist nu," sa Mulvaney. „Vilde De ha trodd at jeg hadde staat i hæren? Ikke svar; jeg ser De staar og strenger Dem an midt mellem en løgn og en kompliment. Det er ikke mulig at stanse Dina Shadd nu hun har faat sit eget hus. Træ indenfor, og drik te av porcellænskopper i dagligstuen, saa skal vi siden drikke noget kristelig her ute under træet. Ta beina med dere, Naygur-folk! Der er kommet en sahib for at hilse paa mig, og det er mere end han nogensinde vil gjøre for dere, om dere ikke løper! Pig av, og driv paa med jordfyldingen til sol gaar ned. Fort!"236

Da vi tre sat hyggelig sammen under den store Tisham foran bungalowen, og den første strøm av spørsmaal og svar om menig Ortheris og menig Learoyd og gamle dage og gamle steder var stilnet av, sa Mulvaney eftertænksomt: „Gud ske lov at der ikke er nogen parade imorgen og ingen jypling av en tykhodet korporal som skal gi en kjæft; men allikevel vet jeg ikke hvad jeg skal si. Det er saa sin sak at være noget, en aldrig har været og aldrig har tænkt at være, og alle de gamle dage lagt i skuffen med ens attester. Jajaja! Jeg begynder at bli rusten, og det er Guds vilje at en mand ikke skal tjene Dronningen til evig tid."

Han brygget sig nok et glas og sukket umaadelig.

„La skjegget vokse, Mulvaney," sa jeg, „saa blir De ikke plaget med alle slike tanker. Da blir De civilist for

alvor."

Dina Shadd hadde betrodd mig inde i dagligstuen at hun saa gjerne vilde faa lokket Mulvaney til at la skjegget vokse. „Det var saa civilt," sa stakkars Dina, som var rent trist over mandens længsel efter det gamle liv.

„Dina Shadd, du er en skjændsel for en ærlig glatskrapet mand," sa Mulvaney uten at svare mig. „La skjegget vokse paa din egen hake du, vennen min, men la min barberkniv være. Det er bare den som staar imellem mig og hundene. Hvis jeg ikke barberte mig, vilde jeg plages av en nederdrægtig tørst; for der er ikke noget som gjør en mand saa tør som et stort viftende bukkeskjeg237

under haken. Du vil da vel ikke jeg skal drikke altid, Dina Shadd? Siden vi snakker om det, saa holder du mig fælt tør nu. La mig se paa den whiskyen."

Han fik whiskyen og satte den fra sig igjen. Men Dina Shadd, som hadde været like ivrig som sin mand til at spørre efter gamle venner, hugget løs paa mig med:

„Jeg synes det er en skam av Dem at komme her ned—skjønt alle helgener skal vite at De er saa velkommen som dagens lys, naar De kommer — og sætte Terence fluer i hodet med Deres snak om — om ting som allerhelst skulde være glemt. Han er civilist nu, og De har aldrig været andet. Kan De ikke la arméen i fred? Det er ikke godt for Terence."

Jeg søkte ly hos Mulvaney, for Dina Shadd har et ganske livlig humør.

„Hold op -— hold op," sa Mulvaney. „Det er bare en gang hvert hundredaar jeg kan snakke om de gamle dage." Saa til mig: „De siger Trommestikken har det bra, og fruen ogsaa? Jeg hadde ikke nogen tanke om hvor glad jeg var i den gamle hæderspasja, før jeg var kommet bort baade fra ham og Asien." — „Trommestikken" var op-navnet paa den oberst som kommanderte Mulva-neys gamle regiment. — „Skal De se ham igjen? De skal det. Saa sig ham —." Mulvaneys øine begyndte at funkle, „hils ham fra menig —."

„Hr., Terence", avbrøt Dina Snadd.

„Maatte djævelen og alle hans engle i himlens

firmament fly avgaarde med det „hr."; og den synd at du har faat mig til at bande, faar du ta med i dit skriftemaal, Dina Shadd. Menig, siger jeg. Hils ham ærbødigst fra menig Mulvaney og si at hadde ikke jeg været, saa vilde den sidste drift avtjente endda ligge paa vei til sjøen."

Han la sig tilbake i stolen, klukket og holdt mund.

„Fru Mulvaney," sa jeg, „vær saa snil at ta væk whiskyen og ikke la ham faa den før han har fortalt historien."

Dina Shadd snappet behændig whiskyflasken væk og sa samtidig: „Det er ikke noget at skryte av." Og da han slik var faldt i fiendens garn, oplot Mulvaney sin mund :

„Nu torsdag var det en uke siden. Jeg strammet rundt paa dammen med mine bander -— jeg har lært de svina at gaa i takt og la bli at skrike

— da der kommer en arbeidsformand hen til mig

— to tommer skjortefille hadde han hængende rundt halsen, og et forvildet glimt hadde han i øiet. „Sahib," siger han, „der er halvandet regiment soldater oppe ved sporskiftet, og de knækker og knaser alt og alle! De prøvte at hænge mig i mine egne klær," siger han, „og der vil bli drab og mord og ødelæggelse før natten falder paa. De siger de vil komme hit ned for at vække os op. Hvad skal vi gjøre med vore kvinder?"

„Hent trallen min," siger jeg, „jeg er syk i hjertet, saa det verker i ribbenene, efter at faa et glimt av hvadsomhelst i Dronningens uniform. Hent239

trallen min og seks av de stauteste mænd og la os komme av gaarde, saa der er stil i det."

„Han tok sine bedste klær," sa Dina Shadd bebreidende.

„Det var for at gjøre ære paa Enken. Jeg kunde ikke ha gjort mindre, Dina Shadd. Du og dine sidespring forstyrrer fortællingens gang. Har du nogen gang tænkt paa hvordan jeg vilde se ut om jeg var raket over hele hodet og ikke bare paa haken? Ha det for øie du, Dina min.

Jeg lot dem tralle mig en mils vei bare for at ha en tit paa driften. Jeg visste det var en vaardrift paa hjemtur, for der er ingen regimenter heromkring, gu' bedre."

„Den hellige jomfru være lovet," mumlet Dina Shadd, men Mulvaney hørte det ikke.

„Da jeg var saadan en halv fjerdingsvei fra leiren, og sveivet avgaarde alt hvad remmer og tøi kunde bære, hørte jeg larmen av mandskaperne, og saa sandt som jeg sitter her, kunde jeg skjelne Peg Barneys stemme, han brølte som en bisonokse med ondt i maven. De husker Peg Barney som stod i D.-kompaniet— en rød og lodden ramp med et ar paa kjaken? Peg Barney, som feiet ut goodtemplarerne med kjøkkensvaberen, da de hadde jubilæumsmøte ifjor?

Da visste jeg at det var en drift fra det gamle regiment, og jeg blev fortæret av sorg for den gutunge som skulde passe paa dem. Vi har aldrig været Guds bedste børn. Har jeg nogengang fortalt Dem hvordan Harker Kelley gik i hullet, naken240

som Føbus Appolonius med rodeseddelen og korporalens skjorter under armen? Og han var en stilfarende mand. Men jeg blir utsvævende. Det er en skam baade for regimenterne og arméen at sende smaa officersspirer avgaarde med en drift sterke mænd som er skrullet av brændevin og ut-sigten til at bli kvit Indien, og det uten at en eneste straf som er noget tes, kan dikteres paa stedet helt fra garnisonen og til indskibningen. Nu skal De høre hvor tøiset det er. Saalænge jeg tjener av min tid, staar jeg under militær strafferet og kan surres fast efter den. Men naar jeg har uttjent min tid, da staar jeg i reserven, og saa har militærretten ikke noget tak paa mig. En officer kan ikke gjøre noget med en avtjent, uten at gi ham brakkearrest. Og det er en god paragraf, siden en avtjent ikke har nogen brakke, men er paa flytning hele tiden. Det er en Salomon av en paragraf, er det. Jeg skulde ha lyst til at bli forestillet for den mand som pønsket den ut. Det er lettere at faa unghester fra et marked i Kibbereen drevet ind i Galway end at faa en vond drift ført halvanden mil gjennem landet. Følgelig har man sat op denne paragrafen — for at folkene ikke skal lide nogen overlast av den vesle officersspiren. Men la gaa! Jo nærmere min tralle kom leiren, des vildere blev levenet, og des høiere Peg Bar-neys stemme. „Det er bra jeg er her," tænker jeg til mig selv, „for Peg alene er arbeide nok for to eller tre." For jeg visste vel at han var saa bedugget som en kløvereng i juni.241

Ja leiren, den var, dekelen snuse mig, et syn! Teltsnorene var skjævnæset, og teltpluggene saa like fulde ut som mandskaperne — femti var der av dem — bundfald og utskud og skrap fra det gamle regiment. Saa sandt som jeg sitter her, var de fuldere end noget menneske De har set i Deres levedage. Hvorledes blir en drift fuld ? Hvorledes blir en padde fet? De suger det ind gjennem huden.

Der sat Peg Barney paa marken i bare skjorten —• en sko hadde han paa, og en var av — og klasket til en teltplug over hodet sit med støvlen og sang saa det kunde vække op døde. Men det var sgu ikke nogen fin sang han opvartet med. Det var djævelens messe."

„Hvad er det?" spurte jeg.

„Naar et bedærvet numer er sluppet ut av hæren, saa synger han djævelens messe for at vise at han er fri; og det vil si at han bander alt det som til er, fra kommanderende general ned til stuekorporalen, saa De aldrig i Deres levedage har hørt noget saa fælt. Der er enkelte som kan bande slik at det faar haarene til at staa stive paa et utslitt tornister. Har De nogengang hørt eden i en Orange-loge ? Djævelens messe er ti ganger værre, og Peg Barney sat og sang den, mens han klasket teltpluggen paa hodet med støvlen for hver mand han forbandet. Han hadde en svær, klangfuld stemme, Peg, og han var en satan til at bande,

Orange-loge — protestantisk-politiske sammenslutninger i Irland.242

naar han var ædru. Jeg stod der foran ham, og det var ikke bare øiet som kunde si mig at Peg var saa fuld som en fille.

„God morgen, Peg." siger jeg, da han trak pusten efter at ha forbandet generaladjutanten ; „jeg har trukket i min bedste trøie for at hilse paa dig, Peg Barney," siger jeg.

„Saa træk den av igjen," siger Peg Barney og tersker løs med støvlen; „træk den av og dans, din lusete civilist."

Dermed begyndte han at bande gamle trommestikken, for han var saa fuld at han rent glemte brigademajoren og generaladvokaten.

„Kjender du mig, Peg?" siger jeg, skjønt det kokte i mig, da han kaldte mig en civilist."

„Og du skal være en gift, anstændig mand," klaget Dina Shadd.

„Neigu om jeg gjør," siger Peg; „men drukken eller ædru, skal jeg flaa skindet av dig med en spade, naar jeg er færdig med sangen."

„Saa du mener det, Peg Barney?" siger jeg. „Det er klart som blæk at du har glemt mig. Jeg skal hjælpe paa din selvbiografi." Dermed drev jeg til ham, saa baade han og støvlen og altsammen blev liggende overende, og saa gik jeg ind i leiren. Det var et fælt syn.

„Hvor er den officer som har kommando over avdelingen?" siger jeg til Scrub Green — den væmmeligste lille mark som nogensinde krøp paa to ben.

„Der er ingen officer, du gamle kokkedreng," siger Scrub. „Vi er en fandens republik."243

„Er dere det?" siger jeg, „saa er jeg O'Connell, diktatoren, og her kan du lære at holde en høflig tunge i dit skitne mat-indtak."

Dermed slog jeg Scrub Green overende og gik til officerens telt. Det var en ny liten gut — ikke en jeg hadde set før. Han sat der i teltet og lot som om han ikke hørte rabalderet.

Jeg hilste — men fankeren snurre mig, om jeg ikke tænkte at by ham haanden, da jeg gik ind. Det var sabelen, som hang paa teltstangen, som fik mig til at ændre vilje.

„Kan jeg være til hjælp, hr. løitnant?" siger jeg, „det er arbeide for en sterk mand de har git Dem, og De kommer til at trænge hjælp, før solen gaar ned." Der var det rette to i den gutten, og han var helt ut en gentleman, barnet.

„Sæt Dem," siger han.

„Ikke naar jeg taler med en officer," siger jeg, og jeg fortalte ham hvad jeg var kommet for.

„Jeg har hørt om Dem," siger han. „De tok byen Lungtunpen naken."

„Haahaa," tænker jeg, „det er hæder og ære," for det var løitnant Brazenose som fuldbragte verket. „Jeg er til tjeneste, hr. løitnant, om De kan bruke mig. De skulde aldrig ha sendt Dem avsted med driften. Det er, med forlov, hr. løitnant," siger jeg, „bare løitnant Hackerston i det gamle regiment som kan greie en slik bande."

„Jeg har aldrig hat kommando over slike folk som disse her," siger han og leker med pennene paa bordet, „og jeg ser av reglementet — —"244

„Bare luk øinene for reglementet, hr. løitnant," siger jeg, „indtil folkene gynger paa bøljan blaa. Efter reglementet skal De bre paa dem til natten, ellers kommer de at gjøre kaal paa mine kulier og løpe grassat gjennem halve landet. Kan De stole paa underofficererne, hr. løitnant?"

„Ja," siger han.

„Godt." siger jeg; „der blir ballade før natten. Skal De marsjere længer, hr. løitnant?" siger jeg.

„Til næste station," siger han.

„Bedre og bedre," siger jeg, „der blir stor ballade."

„Man kan ikke ta det saa nøie naar folkene skal hjem," siger han. „Det gjælder bare at faa dem ombord."

„De har, piskedø, lært halvparten av pensum, hr. løitnant," siger jeg; „men hvis De holder Dem til reglementet, saa faar De dem aldrig ombord, aldrig i evighet. Eller ogsaa vil de ikke ha en trevl av oppakningen tilbake, naar de kommer ombord."

Det var en kjæk liten officersspire, og for at holde modet oppe hos ham, fortalte jeg ham hvad jeg engang hadde set en drift bedrive i Egypten."

„Hvad var det, Mulvaney," sa jeg.

„Syv og femti mand sat paa bredden av en kanal og lo av en liten svirrevip av en officer, som de lot vade ut i mudderet og fiske op ting av baatene for sine stormægtigheter. Det gjorde officersspiren min vild av harme.

„Ta det ganske rolig, hr. løitnant," siger jeg;245

„De har ikke hat haand i hanke med folkene siden de forlot garnisonen. Vent til natten falder paa, saa kan De ta fat paa arbeidet. Med Deres tilladelse, hr. løitnant, vil jeg ta mig en efterforsk-ningstur rundt leiren og snakke med gamle venner. Der er ingen hjælp i at prøve at stanse djævelskapet nu."

Dermed gik jeg ut i leiren og præsenterte mig for hver eneste soldat som var ædru nok til at huske mig. Jeg var en velkjendt mand i gamle dage, og guttene var glad over at træffe mig — alle undtagen Peg Barney; han hadde et øie som en tomat som har ligget fem dage i basaren, og tilsvarende næse. De stimlet sammen omkring mig og trykket labben min, og jeg fortalte dem at jeg hadde privat ansættelse med gode indtægter og en dagligstue som kunde hamle op med Dronningens, og paa sæt og vis holdt jeg dem rolig med mine skrøner og historier og sludder og væv saadan i sin almindelighet, mens jeg drev rundt leiren. Med det var ilde selv da, mens jeg var fredens engel.

Jeg snakket med mine gamle underofficerer — de var ædru — og jeg og de sammen fik slarkene ind i teltene i rigtig tid. Den vesle officersspiren inspicerer saa pent og saa høflig som nogen kunde ønske det.

„Ikke videre fint kvarter, folk," siger han, „men De kan ikke vente at ha det saa bekvemt som i brakken. Vi faar se at gjøre det bedste ut av det. Jeg har set igjennem fingre med en hel del246

hvalpestreker idag, men nu maa vi være færdig med det."

„Ja vi skal saa. Kom og ta dig et glas bæger, gutten min," siger Peg Barney — han ravet, mens han stod. Min vesle officersspire stod like koldblodig.

„Du er et grættent svin," siger Peg Barney, og dermed begyndte mændene i teltet at le.

Som sagt, saa var der godt to i officersspiren. Han klemte til Peg Barney like kloss ved det øiet jeg hadde pyntet paa, da jeg først traf ham. Peg tumlet tvers over teltet.

„Plug ham fast, hr. løitnant," hvisker jeg.

„Plug ham fast!" siger gutungen min høit, akkurat som om det var bataljonsparade, og han blev suffleret av sersjanten.

Underofficererne tog Peg Barney — en hylende haandfuld var han — og paa tre minutter var han plugget fast paa maven med næsen i jorden og stramt snørt — en plug til hver arm og hvert ben, og han bandte saa det kunde gjort en naygur hvit.

Jeg tok en teltplug og ståk ind i den stygge kjæften hans. „Bit i den du, Peg Barney," siger jeg. „Det blir koldt inat, og du trænger noget at muntre dig med, før morgenen kommer. Hadde du ikke staat under nyt reglement, saa vilde du bitt en kule nu, mens du fik tamp, Peg Barney," siger jeg.

Hele banden var ute av teltene for at se Peg Barney bli plugget fast.

„Det er imot reglementet! Han slog ham," skraaler Scrub Greene, som altid har været en247

lovtrækker, og nogen av folkene skraaler efter ham.

„Plug fast den fyren der," siger officersspiren min like koldblodig hele tiden; og underofficererne halte avgaarde med Scrub Greene og plugget ham fast ved siden av Peg Barney.

Jeg kunde se at driften begyndte at komme til fornuft. Folkene stod der og visste ikke hvad de skulde gjøre.

„Kom ind i teltene, der," siger officersspiren min. „Sersjant, sæt ut skiltvakt over disse to."

Folkene lusket ind i teltene som sjakaler, og resten av natten var der ingen anden lyd end trinene av skiltvakten over disse to og saa Scrub Greene; han sutret som et litet barn. Det varen kjølig nat, og den gjorde Peg Barney ædru.

Like før reveljen kommer officersspiren ut og siger: „Løs disse karene og send dem ind i teltet." Scrub Greene pigget av uten at mæle et ord; men Peg Barney, som var stiv av kulde, stod der som en sau og prøvte at faa officeren til at forstaa at han var lei for at han hadde stelt sig som et fæ.

Der var ikke noget spektakel da driften stillet op til marsj, og ikke en pokkers stavelse kunde jeg høre om „ulovlighet".

Jeg gik hen til den gamle fanejunkeren og siger: „Nu lade du mig fare i fred," siger jeg. „Idag har jeg set en mand."

„En mand er han," siger gamle Hother. „Folkene er saa spake som blasild. De drar nok til kysten saa fromme som lam. Der er mere tak i den gutten end i brakker fulde av generaler."248

„Amen," siger jeg; „og god lykke følge ham, hvor han saa er paa land eller sjø. La mig faa høre hvordan driften skibes avgaarde."

„Og vet De hvordan det gik? Jeg fik høre det i brev fra Bombay at gutten han klemte dem og skræmte dem helt ned til kaien, saa de kunde ikke raade over sin egen sjæl. Fra den stund de slåp mig av øie, til de var vel ombord, var ikke en eneste én av dem mere end passelig fuld. Og ved den hellige militære strafferet, da de gik ombord, ropte de hurra for ham, til de ikke kunde snakke; og det kan De huse paa: det har ikke hændt med en drift i levende mands minde! Hold øie med den vesle officersspiren. Der er godt to i ham. Det var ikke hvert barn som vilde git reglementet fanden med fett paa og slaat Peg Barney overende paa et vink fra et gammelt forfaldent kadaver som jeg. Jeg skulde være stolt over at staa--"

„Terence, du er civilist," sa Dina Shadd advarende.

„Jeg er saa — jeg er saa. Skulde jeg kunne glemme det? Men det var en støvende gut, allikevel, og jeg er bare en lorttriller med en kalktro paa skuldrene! Aa lang mig den whiskyen, er De snil. Jeg vil bede Dem med mig reise Dem og drikke skaalen for det gamle regiment."

Og vi drak.

f